Bochnia, 30/9.1939

1

Kochana Natalko!

Jestem zdrów w obozie jeńców w Bochni. Może stąd w krótkim czasie wyjedziemy, może nie, może też zwolnią nas stopniowo do domu. Na razie nic nie wiadomo.

Jeżeli możesz, przyjedź do Bochni, najlepiej z oddawcą niniejszego pisma. Zabierz z sobą małą walizkę, a do niej coś ciepłej bielizny i ewentualnie sweter. Wszystka bielizna jaką wziąłem z domu przepadła mi. Pozatym zabierz jakieś lekarstwo na żołądek (sok borówkowy, rum lub t.p.)

Dam Ci trochę pieniędzy do domu.

Pozatym zależnie od Zarządu Kopalni Polska lub Huty Zgoda możnaby zacząć robić starania o zwolnienie mnie stąd abym mógł wrócić do pracy gdyż przypuszczam pracowników w Zakładach tych brakuje.

Pozatym staraj się o ile możności zabezpieczyć mieszkanie aby pozostało całe.

Uściskaj chłopców odemnie i przyjeżdżaj jaknajprędzej ze względu na możliwość wyjazdu mego stąd (Neustadt lub inna miejscowość)

Ponieważ nie wiem czy Cię zastanę, więc piszę również do Państwa Ungrów

Serdecznie pozdrawiam Józef Folwarczny

Obóz jeńców wojennych

Bochnia

koło Krakowa

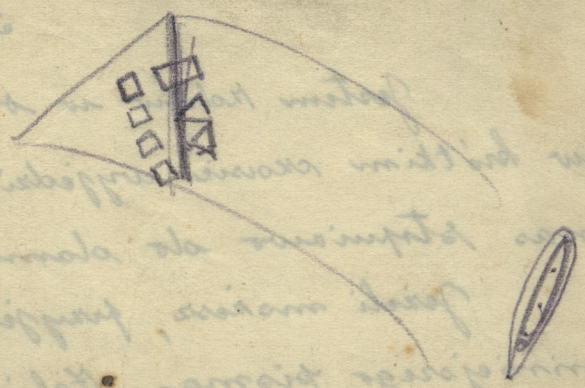

Tatusiu przyjedź
do nas przedtem

Por. Milka z pow.
Chorzów Magistrat
Pani Stara Huta
w niedzielę 17/9

Pensja za miesiąc 265.–
+ dod. bo. 176.–
zaliczki 100.–

102.–
367–267
1935

Kochana Natalko!

Jestem w Niemczech. Jak będziesz mogła
uszyj mi te kotmierzyki i prześlij pod adre-
sem który podaję. Spieszyć się specjalnie nie
musisz, bo może poproszę i o inne rzeczy. Na ra-
zie nic mi nie brak. O zwolnienie staraj
się w dalszym ciągu. Odpowiednie władze
wojskowe wskażą Ci gdzie należy wnieść poda-
nie o zwolnienie. Napisz jak powodzi ci się w
domu i czy wymieniłaś pieniądze.

1

Absender: Ppor. Folwarczny

Oflag XI/B

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt Deutschland

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

Zensiert

Piszę najlepiej w stwarty kopercie, bo nie wiem czy inaczej można.

Serdecznie pozdrawiam

Józef

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Zum Aufkleben der Freimarke

12.10.39. 9-10 N

1 1

Wielm. Pani

Natalia

Folwarczna

Świętochłowice

ul. Powowiejska 2

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

12.33 Górny Śląsk △ C 154

2) 17. X. 1939. 3

Kochana Natalko!

Nie otrzymałem jeszcze odpowiedzi. Przyślij mi zaraz kołnierzyki, onuce, chleb i smalec na adres który podaję.

Prawdopodobnie w ciągu 4 tygodni wrócę do domu; staraj się więc o posadę dla mnie na Górnym Śląsku lub na Zaolziu.

Powodzi mi się zupełnie dobrze, mieszkam również dobrze. Z swej strony rób próby o zwolnienie mnie.

Możesz do mnie pisać po niemiecku:

Przesyłam serdeczne pozdrowienia.

Józef

Abs.
Leutnant
Folwarczny Józef
Oflag XI/B
Deutschland
3 Komp.

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI/B
Geprüft:
1.10.39. 8-9 N

Frau

Natalie Folwarczna
Ober-Schlesien
Schwientochlowitz
ul. Nowowiejska 2
bei Deutschlandgrube

23.10.39. 4

Kochana Natalko! Za list dziękuję. Jeżeli niema widoków na pracę w Świętochłowicach, wyprowadź się do Suchej. Tam trzeba będzie szukać pracy. Może Adolf pomoże w tej sprawie. Najlepiej może będzie wziąć wóz meblowy na wagon i wozem aż do mieszkania. Może znajdzie się w Suchej tanie mieszkanie? Jak nie, to u mamy i Buchw. (jadalnia), ew. u Gustawa. Paczkę żywnościową o wadze 5 kg wyślij. Jeżeli pocata nie przyjmie to można przez Polski Czerwony Krzyż. Z przeprowadzką nie śpieszyć się. Najpierw przygotować dobrze wszystko. Może do tego czasu zwolnią

3

Absender Leutnant
Józef Folwarczny
(Vor- und Zuname)

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B** III Block

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenpost

28.10.39. 11-12 V
1 i

An Frau
Natalie Folwarczna

Serdecznie pozdrawiam
Józef

P.S.
Niech z domu poślą
chleba domowego

Oflag XI/B
Gepr.

Gebührenfrei!

Staraj się w Urzędzie
Gminnym o za-
pomogę.

Empfangsort: Schwientochlowitz

Straße: Eintrachthütterstr. 2

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

[illegible]

5) Kochana Natalko! 26. 10. 39. 5

Proszę wstrzymać się z przeprowadzką aż ewentualnie dam Ci znać. Wyprowadzać nie musisz się do czasu mego powrotu. Gdyby gmina lub Kopalnia robiły Ci trudności napisz a wtenczas ja wprost stąd wystosuję do nich pismo. O ile wiem Śląsk Cieszyński należy do Rzeszy, więc niema potrzeby wyprowadzać się. Jeżeli chcesz, wyjedź, zostaw mieszkanie i klucze p. Ungrom. Przedtem trzeba ubezpieczyć mieszkanie od kradzieży. Gdyby mogła to raczej zostać jeszcze 2-3 tyg. w Świętochłowicach. W razie wyjazdu napisz. Co słychać z posadą? Paczka biedy przyjdzie? Jeżeli nie przyjmie paczki jedną pocztą, to zamość na drugą która nie gdzie wystać.

5

Absender: Leutnant
Josif Folwarczny
(Vor-. u. Zuname)
II Block, 3 Komp.
Gefangenennummer:
Lagernummer: **Oflag XI B**
Deutschland (Allemagne)

Kupuję sobie tu książki
tochu, więc ich nie
posyłaj. Serdecznie
pozdrawiam
Józef

Gebührenfrei!

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI/B
Geprüft:

An

Frau
Natalie Folwarczna

Empfangsort: Schwientochlowitz

Straße: Eintrachthütterstrasse
Nr. 2

Land:

Landesteil (Provinz usw.) Oberschlesien

2.11.39. 11-12
1 1

6 Kochana Natalko! 17. XI. 1939. 6

Otrzymałem obie paczki w doskonałym stanie. Serdecznie dziękuję. Jabłka sobie kupuję. Jeżeli nie wrócę, proszę o taką samą paczkę a w niej szalik (chustkę ozora) i domowe pantofle. Do adresu proszę nic nie dodawać, bo oficjalny adres wystarcza. Przyjmuje również Chorzów I. paczki tej wielkości. W razie trudności wyślać z poza Górn. Śląska. Pisz obszernie co u Was nowego. Staraj się o wspomnienie w Chorzowie już same otrzymały. Ja tu również coś otrzymuję. Kupiłem sobie tu książki i studiuję pilnie „Bergwerksmaschinen" i język niemiecki. Następny list napiszę w środę po niemiecku. Skomunikuj się z Panią Conerową. Serdecznie pozdrawiam. Co potrzebujesz to sobie kup. Specjalnie nie oszczędzaj. Co nowego u Mamy i Rodziców? Z

Absender: Leutnant
Folwarczny Józef
(Vor- u. Zuname)

Gefangenennummer: 3 Komp. III Block

Lagernummer: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenpost

17.11.39. 11-12 V

1 1

An

Frau

Natalie Folwarczna

Empfangsort: Schwientochlowitz

Straße: Eintrachthütterstraße 2

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Oflag XI B
Geprüft

Gebührenfrei!

17. XI. 1939.

Kochana Natalko!

Pocztówkę z 11. bm, oraz paczkę z listem z dnia 9. bm otrzymałem. Serdecznie za nie dziękuję. Rzeczy smakują bardzo dobrze. Wysłałem do Ciebie kartę w poniedziałek dn. 13. bm. Bardzo ubolewam nad tem, iż otrzymujesz tak małe wsparcie. Ja otrzymuję więcej, bo 72,- RM miesięcznie, z czego mogę ok. 50 RM zaoszczędzić. Jeżeli w przyszłości będzie wolno, to Ci wyślę. Poza tym mam tu dość dużą kwotę w depozycie. Kurierowo nic wysyłać nie wolno. W przyszłości możesz listów a może i paczek nie opłacać, pisząc na „Kriegsgefangenenpost." Poza pracą nic mi tu nie brakuje. Smutne chwile i mnie nachodzą bardzo często, ale to trzeba przetrzymać. Może nie potrwa już długo. Do Suchej chwilowo nie wyjeżdżaj aby być w domu gdyby mi było trzeba coś przysłać poza paczkami które przesyłasz. Rodzicom pisałem, lecz nic od nich jeszcze nie otrzymałem. Ja mogę wysłać stąd tylko 4 kartki + 1 pismo miesięcznie, więc Ty do nich napisz, aby się nie martwili o mnie i pamiętali iż „po tej chwili dobry dzień przychodzi." Czy Rudolf był w wojsku i został zwolniony z obozu? Te rzeczy pisz zawsze wyraźnie, bo ja mniej mam styczności ze światem. Może inni wracają do domów? Josię zatrzymaj. Uważaj aby Wam nie brakowało żywności i ubrania. Raczej coś kupić niż oszczędzać z wsparcia. Graj dużo na pianinie; ja też wykorzystuję czas jaknajlepiej. Pozdrawiam i całuję. Józef

Otrzymałem dziś kartkę od Rodziców.

7

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

24.11.39. 4-5 N

1 1

An Frau

Natalia Folwarczna

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort Schwientochlowitz

Straße Eintrachthütterstrasse 2

Gebührenfrei! Land Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Deutschland

Absender:

Vor- und Zuname: Leutnant Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

Oflag, 25. 11. 39. 8

Kochana Natalko!

Paczkę (czwartą) i list z 15 bm otrzymałem 22 bm i serdecznie za nie dziękuję. Wszystko było w dobrym stanie. Przypuszczam iż otrzymałaś ostatni mój list i kartę w której pisałem o dyr. Szleiferze. Smuci mnie Twoja choroba. Myślę iż dobrze zrobisz wyjeżdżając do Suchej. Zabierz Zofię, zabezpiecz mieszkanie, dobrze zamknij, akta i drobniejsze rzeczy zabierz z sobą. Jeden komplet kluczy może zostawić u Państwa Ungrów. Zabierz z sobą cywilne moje ubranie, czapkę i kurtkę zimową. W razie gdybym musiał tu spędzać Święta, nie martwcie się o mnie. Pociesz więc wszystkich, bo mi tu napewno lepiej niż przypuszczacie. Jeżeli mama nie potrzebuje dziewczyny, to Zofię zwolnić. W razie mego powrotu weźmiemy ją naturalnie w razie potrzeby z powrotem. Przed wyjazdem, zajdź jeszcze do Pani Podkowikowej. Koniecznie. Otrzymałem paczkę i pocztówkę od Rodziców z Suchej. Szła 9 dni i przyszła w dobrym stanie. Podziękuj im odemnie. Siostrze Amalji daj jakieś 15 RM na gwiazdkę. Ja tu zaoszczędzę, aby Wam starczyło. Bardzo dobrze robi Gustaw, że buduje willę. Ja również zakupiłem tu sobie „Bauwelt" i robię plany naszego domku. Co słychać z inż. Śniegoniem i Kabieszem, co na kopalni? Załatw w Karwinej u Adolfa sprawę raty, która miała być na samochód. Weź pieniądze do siebie. Sikorę również staraj się odszukać, jak również Siwego. Pisz więcej o nich co z niemi słychać. Daj zrobić u Suchej zdjęcie swoje razem z chłopcami. Na kopalni powiedz, żeby do czasu mego powrotu nie ruszyli mieszkania. Poproś p. Ungrową o nadzór nad mieszkaniem. Pozdrawiam serdecznie Mamę i Was wszystkich. Co Zbysiek i Lolek, czy chodzą do szkoły? Uważaj na siebie i chłopców. Całuję Was wszystkich Józef.

8

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

30.11.39. 10-11 V

1 i

An Frau

Natalie Folwarczna

Oflag XI/B
Geprüft:
14

Empfangsort Schwientochlowitz

Straße Eintrachthütterstrasse 2

Gebührenfrei! Land Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Absender:

Vor- und Zuname: Leutnant Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

9

Kochana Tatalko! Oflag, 2. XII. 1939.

Otrzymałem list i paczkę z 25. XI. Przyszły 29. Wszystkie listy, które załączasz do paczek, otrzymuję. Listy z obozu muszą iść do Ciebie dłużej niż przypuszczasz, z powodu nawału pracy przy cenzurowaniu tychże przed odejściem. Ja niestety częściej, ani więcej pisać nie mogę. Tyle przewiduje konwencja genewska, która normuje prawa jeńców. Otrzymałem pismo i paczkę od Rodziców. Paczka szła 9 dni. W piśmie donosili iż wyślą niebawem drugą paczkę, ale dotychczas nie otrzymałem, więc może gdzieś zaginęła. Ewentualnie trzeba reklamować jeżeli wysłali w tym terminie w którym chcieli wysłać. Można wysyłać paczki opłacone przyśpieszone. Wtenczas dochodzą szybciej. W przeciwnym razie idą około 8 dni. Zawartością paczek zawsze trzeba się trochę podzielić. Wrz. Dreszer już stąd wyjechał, Bajger również - nie wiedzieć gdzie. Pozostał tylko Podkowik i inni których nie znasz. Powoli przyzwyczajam się do życia obozowego. Czytać mam co, a jeżeli i Ty o mnie nie zapomnisz to będzie mi tu zupełnie dobrze, no i bezpiecznie. Za ukłony p. Wyrw. i Siwego dziękuję. Podaj Siw. adres, aby mi mógł napisać. O posadę zupełnie się nie martwię. Po Świętym Roku można będzie ew. sprowadzić mieszkanie do Suchej, ale dam Ci jeszcze znać kiedy. O wsparcie staraj się w Suchej. Ośliż mi trochę suchoryny, zresztą bielizny mam tu dość. Pismo, w którym pisałem abyś wyjechała do Suchej (z 25. XI.) chyba otrzymałaś. Urządzaj się jaknajlepiej w Nowym do czasu mego powrotu. Pozdrawiam Was wszystkich i dziękuję za pozdrowienia i przesyłki. Proszę pisać do mnie wyraźnie. Bądźcie dobrej myśli, wszystko ułoży się jaknajlepiej. Całuję Was wszystkich Józef

9

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

-7.12.39. 4-5 N
1 i

An Frau
Natalie Folwarczna
bei Fr. R. Pawlas

Oflag XI/B
Geprüft:
1 Tu

Empfangsort Mittel Suchau

Straße № 3

Gebührenfrei!

Land Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Absender:

Vor- und Zuname: Apor. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

Kochana Mamo. Ofag, 9. XII. 39. 10

Otrzymałem od Natalki kartę z 5. i list z 30. Nie wiecie, czy jest w Św. czy u Was. Musi się wyprowadzić z mieszkania, więc niech przynajmniej 2 pokoje zostawią. Jeżeli chce mimo to przeprowadzać, to najpierw wyremontować i wymalować pokoje i wstawić jad. i gab. do 1 pokoju, sypialnię do 2. Pieniądze na to ma. Drogi złe, więc może teraz nie dojechać. Może niedługo wrócę, bo przygotowania gotowe. Otrzymałem od Rodziców pierwszą paczkę 22. XI. Druga nie przyszła. Bardzo się boję czy jesteście wszyscy zdrowi, więc piszcie ale wyraźnie. Wyrzucić z mieszk. nie mogą. Pracy będę szukał na Śląsku. Zresztą jeżeli nie otrzymam, to należy mi się 1 rok odpoczynku. Uczę się niemieckiego, mam książki techniczne i gram na akordeonie. Czuję się dobrze. Kartkę tę proszę doręczyć również moim Rodzicom!

Absender: Leutnant
Folwarczny Józef
(Vor- u. Zuname)

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

Serdecznie pozdrawiam i całuję chłopców
Józef

Kriegsgefangenenpost

1939.5-6N
1 i

An

Frau
Rosalie Pawlas
№ 3

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Kreis Freistat

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei

Oflag XI/B
Geprüft:

Kochana Natalko! Oflag, 13. XII. 1939. 11

Otrzymałem w sobotę, 9. bm. list z 7 grudnia, oraz Twoją paczkę w zupełnie dobrym i całym stanie. Było wszystko. Wiadomość o przeprowadzce z mieszkania bardzo mnie smuci, ale ponieważ jest to tylko przeprowadzka na pewien, niedługi zresztą czas, więc jakoś się już uspokoiłem. Uważam że Wam obecnie będzie lepiej i weselej. Ustawcie meble tak jak już pisałem, sypialnię osobno gabinet i jadalnię razem. Zresztą wiem, żeś dzielna kobieta i dobrze sobie poradzisz. Boże Narodzenie obchodzić będziecie bez e mnie, ale nie smućcie się zanadto, mnie też tu będzie dobrze; choinkę mieć będziemy, chór z kolędami również, a jak wyślesz ładną paczkę, to i smaczną kolację. Podarunki świąteczne przywiozę osobiście. Dla siebie kupiłem akordeon za 140.- RM. W styczniu prześlę Ci pieniądze. Wyślij mi tu 1 parę onuc, czepek i nici do cerowania skarpetek. Innej bielizny mam dość. Szkoda że Lolek nie chodzi do szkoły. Niech uczy się niemieckiego. Jak będzie umiał, dostanie ładny techn. podręcznik. Kupcie sobie ew. wannę do kąpania - ze względu na chłopców. Zbysia zapisz do szkoły i ucz, sama zaś graj dużo na pianinie, abym Cię nie zdystansował, skoro wrócę. Opisz obszernie przeprowadzkę, oraz napisz, czy byłaś w Katowicach i coś się tam dowiedziała. Dobrze, żeś kupiła ładny płaszcz. Serdecznie pozdrawiam Was wszystkich, życzę Szczęśliwych Świąt i lepszego Nowego Roku. Józef

10)

Kriegsgefangenenpost

18.12.39. 1-2 N

1 i

Oflag XI B

An Frau Natalie Folwarczna

bei Fr. R. Pawlas

Empfangsort Mittel Suchau

Straße № 3

Land Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.) Kreis Freistat

Oflag XI/B
Geprüft: 10

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

12)

Kochana Natalko! Oflag, 4. I. 1940. 12

Wysłałem do Suchej kartkę dnia 29. XII. Otrzymałem wczoraj zwrot mej kartki z 9. VII., adresowaną do Świętochłowic z dopiskiem: „Empfängnis unbekannt 29. VII." Poza listami od Lichoń żadnych innych nie otrzymałem, dziś tylko od H. Wyc. z Węgier. Paczek miałem na Święta cztery, lecz już się kończą. Sylwestra spędziłem jak można w Łagrze, innym natomiast było tu dość wesoło. W sprawie reklamacji Huty nic tu jeszcze nie wiem. Powodzi mi się dość dobrze, gra na akordeonie idzie wolno, ale idzie. Zresztą bardzo nudno. Wiadomości żadnych, radia niemą, pateforu nie można kupić, bo płyty na kartki, więc można czytać mieliśmy książki, które posiadamy z zakupu. W poniedziałek napiszę list. Serdecznie zaodrowiam i całuję wszystkich Józef

Absender:

Folwarczny Józef

(Vor- u. Zuname)

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenpost

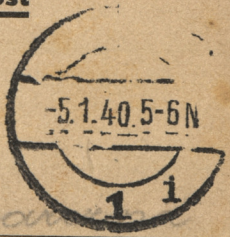

-5.1.40.5-6N

1 i

An

Pani

Natalia Folwarczna

w p. R. Pawlasowej Nr. 3

Oflag XI/B

Geprüft:

Gebührenfrei!

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: bei Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

11) Kochana Natalko!! Oflag XI B, dn. 29. XII. 39.

13

Otrzymałem Twe listy z 12, 15. i 19, oraz 2 paczki 20. i 22, od Rodziców paczkę 21 i od Karolów 28. Kartka Twoja z 11. zginęła. Za życzenia, pisma, podarunki i paczki serdecznie dziękuję, również za fotografję. Moje pisma wysłałem jak mogłem; chyba już nadeszły. Cieszę się reklamacji. Czy Zgoda wysłała i gdzie? In jeszcze nic niema. Czy masz w Suchej ubranie moje? Swetra chwilowo nie przysyłaj. Święta spędziłem dość wesoło, jak można w tych warunkach. Tęskno mi już bardzo po Was, ale spotkanie będzie wesołe. Czas ucieka szybko, bo zajęcia mam dość, zdrów jestem zupełnie. Bielizny nie potrzebuję (tylko czepek). Paczki całe, w dobrym stanie. Podziękuj Rodzicom i Karolowi. Uważajcie na zdrowie, pisz wyraźnie ze wzgl. na cenzurę. Serdecznie pozdrawiam i całuję Cię i Wszystkich

Józef

Absender:

Ppor. Folwarczny Józef

(Vor- u. Zuname)

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lagernummer: **Oflag XI B**

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenpost

30.12.39. 6-7 N

1 1

An

Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

u p. R. Pawlas Nr. 3

Oflag XI/B

Geprüft:

Gebührenfrei

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Kreis Freistat

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

14

Kochana Natalko! Oflag, 8/IV. 1940.

Otrzymałem Twój list z 6., oraz 4 kwi paczkę z 30. XII. i fotografję, z której bardzo się cieszę i serdecznie dziękuję. Familia widzę wygląda dobrze; ja obecnie już również. Rzeczy otrzymałem, tylko pastę odebrali, bo żadnych tubek ani butelek przesyłać w paczkach nie można. W przyszłości listów w paczce nie przesyłaj tylko spis rzeczy wysyłanych. Listy osobno pocztą, wyraźnie i raczej po niemiecku pisać. Żadnej bielizny, bo mam już za dużo. Wydta fasujemy. Czepki takie, jakie sobie życzyłem. Mam tu już dość dużo stojów, nie wiem jak kiedyś zabiorę z sobą. Niemiecki język już poszedł nieco naprzód, ale ciągle brak konwersacji, ale to dopiero w domu. Pozatym powodzi mi się dobrze, byłem na doskonałej rewji sylwestrowej. Artystów wśród oficerów nie brak. W bridża gram bardzo mało, ogromnie mi nie idzie kort a. Zima tu jest dobra ze śniegiem. Brat bardzo krótkowzroczny. Stanowisko względem niego zajmę po powrocie. Czy Zbysiek chodzi do szkoły? Brat Twój co porabia? Pilnuj aby nie marnował czasu. Chleb może być zwykły domowy. Przyzwyczaiłem się do wszystkiego i do cebuli nawet. Z Kluty nic nie przyszło. Może lepiej nie wymeldować się z Św. i od czasu do czasu jeździć tam do mieszkania i po wsparcie. Pisz o znajomych, bo jakoś dotychczas nikt nie raczył dać znać o sobie, ale to zapamiętamy sobie. Za pozdrowienia od Siwego dziękuję. Odpisz mu Ty, bo ja niemam listu. Prześlę pieniądze w styczniu. Z nart korzystaj; ja już tej zimy nie pojeżdżę. Napisz obszernie, co dowiedziałaś się w Świętoch. Przesyłam serdeczne pozdrowienia, Józ. Nie zapomnij o mnie przy świniobiciu.

13)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

An Frau

Natalie Folwarczna

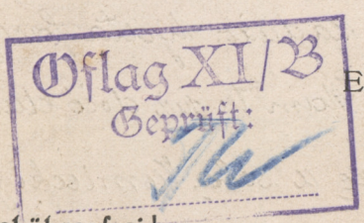

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Land: bei Teschen

Landesteil ⟨Provinz usw.⟩ Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland ⟨Allemagne⟩

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Gefangenennummer:

Vor- und Zuname: Natalie Folwarczna Nr. 3

Absender:

14)

15

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 14. 1. 1940.

Kochana Tatalko!

Otrzymałem list z 11. oraz paczkę od Koziuszników dn. 10. Proszę im w moim imieniu podziękować. Wysłałem w styczniu kartkę i list. O reklamacji Huty nic jeszcze nie wiem. Trzeba było Ci wstąpić tam i zapytać czy wysłali. Jeżeli nie to dać spokój, nie rozstrajać nerwów i tak już rozstrojonych. Mebli nie ruszać, aż dam znać. P. Woźnicę znam. Prawdopodobnie „szkopy rtok". Wysłałem 250,- RM. Za pozdrowienia dziękuję. Odpisać nie mogę nikomu. Podawaj daty pism otrzymywanych, wogóle więcej szczegółów !!

Józef

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

17.1.40.6-7 N

1 1

Oflag XI/B
Geprüft:

An

Wielmożna Pani Folwarczna Natalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.) bei Teschen

16

Kochana Natalko! Oflag, 22/I. 40.

Otrzymałem pismo z 18. Serdecznie zań dziękuję. Również paczkę otrzymałem 16. I. Reklamacja może jeszcze nadejść. Jeżeli około 1. I. wyszła z Gen. Dyr. Hut, to zaraz załatwiona może być w ciągu miesiąca do 6 tygodni. W każdym razie jeżeli nadeszło pismo do Komendy Obozu to otrzymam odpowiedź przychylną lub odmowną, a wtenczas zawiadomię Cię czy meble przewieźć. Dobrze uważam jeżeli będziesz zameldowana w Św. i od czasu do czasu wyjedziesz po wsparcie, kartki żywnościowe i gdzieś mieszkanie. Przecież najpóźniej do końca lutego jakąś decyzję mieć będziemy w sprawie reklamacji. P. Woźniak wytłumacz ciężką sytuację i trudność przewożenia mebli tam i z powrotem. Zresztą uważam, że ten 1 pokój muszą Ci zostawić. Następnym razem będąc w Św. zajdź do Huty i dowiedz się czy Gen. Dyr. wystała pismo. Odnośnie 50-letnich urodzin, to niestety nic Ci nie mogę poradzić; nie wiem co wogóle można kupić, gdyż tyle miesięcy już jestem od świata odizolowany. Co tylko kupić możesz, to kup. Wysłałem 250,- RM, wyślę w nast. miesiącu 100,- RM i t.d. Chłopców trzymaj dużo na powietrzu. Zima i u nas dobra; miałem reumatyzm stawów u obu rąk, ale już przeszło; zresztą jestem zdrów. Może w przyszłości przyślę zdjęcie z akordeonem. Pisałem do T. Wyżw. po Salami P. Mecnarowi i innym dobrze tak. Myślę że to dopiero początek. Jeżeli możesz poślij mi trochę cebuli, dobrze robi na żołądek. Dziękuję za wiadomości o znajomych. Nie zapominaj i na przyszłość napisać o Rodzinie i o znajomych; zresztą bądź dobrej myśli, może przecież raz zwolnią do domu. Nie spróbuj przyjechać do mnie, bo i tak nie moglibyśmy się widzieć. Dla wszystkich przesyłam serdeczne pozdrowienia i ucałowania dla Ciebie i chłopców. Twój Józef

15)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

Oflag XI/3
Geprüft:

An Frau

Natalie Folwarczna

24.1.40.5-6N
1 1

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr. 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.) bei Teschen

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

17

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 27. I. 1940.

Kochana Natalko!

Otrzymałem list i paczkę z 18. oraz paczkę od Buchwałtów. I Tobie i im serdecznie dziękuję. Szły po 8 dni; zawartość w zupełnym porządku. Tych dowodów pamięci nigdy nie zapomnę i należycie postaram się odwdzięczyć. Rocznicę naszego ślubu i urodzin Ojca i Zbysia obchodzić będziemy niestety jeszcze osobno. Może Mamy urodziny będą już razem. Solenizantom kup odpowiednie podarunki. Sobie i dzieciom niczego nie odmawiaj. Oszczędzać będziemy po moim powrocie. Z Huty jeszcze nic. Sprawdź czy w drodze nie zginęło i ewentualnie wysłać nowe podanie. Pozdrawiam i całuję Was wszystkich; zdrów jestem zupełnie Józef

16)

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

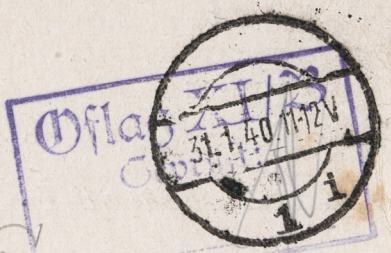

An

Frau Natalie Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 3 Komp

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Ober Schlesien

Landesteil (Provinz usw.)

bei Teschen

Kochana Natalko! Oflag 7. II. 940.

Otrzymałem list z 27 i 30, list od Edw. i paczkę z chlebem z 27. i z 18. Wysłałem kartę dnia 27. Otrzymasz około 15. dalsze 100,- RM. Kup co uznasz za stosowne, ew. aparat fotogr. z gazet okaz. lub nowy z dobrym obiektywem 1:1,9 na format 24×36 mm, raczej 4,5 × 6 cm. Dobre "Exakta" lecz drogie. Zobacz cenniki. Pieniądze na życie zawsze wyślę, bo ja i tak kupić tu nic nie mogę. O reklamacji cicho. Zastawiam się na powrót w jesieni br. Studjuję górnictwo, chcę wrócić po wojnie na kopalnię i zamieszkać w tymsamym domu, lecz o piętro wyżej. Do p. Woźnej napiszę w sprawie mebli. Przezorny chłop, czuje co w trawie piszczy. Bowiem prawdopodobnie jeszcze nie prędko zobaczę się z Sztyg. z Karwiny więc zaraz zajdź do mego i z mego polecenia otwarcie powiedz mu to, co jabym mu powiedział. Bardzo mi go żal że buduje zamki na lodzie; niech zacznie myśleć realnie. Ew. porozum się z Gustawem w tej sprawie.

O zmianie miejsca zamieszkania Lolka wiem z listów kolegów, mających podobne jak on zajęcie. Ci przynajmniej czasu nie tracą. Przesyłam fotografję wspólną kolegów sali. Moja osobna jeszcze nie gotowa. Dość szczegółowe wiadomości co u Was i gdzieindziej słychać; mam z gazet i z listów. Ta sala dość ciepło, z wszelkich powodów czekamy wiosny. Czy już? Kobiesz już w domu? Podaj mi jego adres. Napisz gdzie jeździcie na nartach, co u was w domu, co na Śląsku słychać. Ja do krewnych i znajomych pisać nie mogę, bo korespondencja dla jeńców ograniczona. Dziś idę na doskonałą, trzecią rewję. Artystów nie brak u nas. Programy doskonałe lecz rzadko. Co robią Teodorowie? Dbajcie o swe zdrowie, jak ja o swoje. Bez Twej pomocy byłoby trudno, nawet wykluczone. Rzeczy żadnych nie potrzebuję. Uściskaj Zbysia za list i dbaj o jego wykształcenie. Co robi p. Emerowa? Jakże nasza chrześniaczka, co u Karolów, Gustawów i innych? Daj siostrze Amalji jakieś 15,- do 20,- RM. Serdecznie dziękuję za listy i paczki, pozdrawiam was wszystkich.

Józef

17)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

-9.2.40. 9-10 V
1 1

Oflag XI/B
Geprüft

An Frau
Folwarczna Natalie

Empfangsort: Mittel Suchau
Straße: № 3
Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.) bei Teschen

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Paul
3 Komp.

Gefangenennummer:

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

(7.)

19

Kriegsgefangenenlager

Oflag XI B

Datum 12. II. 1940.

Kochana Natalko!

Otrzymałem wczoraj list i paczkę z 2. II. W paczce był tylko bochenek chleba. Reszta zginęła. Wina to między innymi i złego opakowania. Trzeba zabezpieczyć czerwonym lakierem, ew. obszyć w płótno. Paczka z kiełb. z Święt. nie przyszła. Wysłałem list z fotogr. 7. II. Wyślę w liście zdjęcie z akordeonem. Podobają mi listach i paczkach dokładny adres który znosz, bo chodzą po innych Lagrach. Skrzynki numeruj kolejno liczbami w kółku. Bieliznę możesz kupić (Nr. 47) ale tylko dobrą. List wyślę w bież. tygodniu, wysłałem 100,- RM, wyślę w bież. mies. jeszcze ok. 200,- RM

19.)

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag XI/B

16.2.40. 10-11 V

1 i

An

Frau Natalie Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.) bei Teschen

Kochana Katalko! 16. II. 40. - Nr. 2

Otrzymałem wczoraj drugą część paczki z 2. II. oraz pismo z 9. II. Zawartość zgodnie z Twoim spisem, rzeczy w dobrym stanie, tylko jabłka trochę zmarznięte ale do jedzenia zdatne. Serdecznie Ci dziękuję. Dotychczas otrzymałem wszystko co wysłałaś. Nie wyszczególniam tego w listach, bo brak miejsca. To co można sobie na wypadek, gdyby paczki kiedyś przestały przychodzić. Zawartość paczek jest przez Niemców dokładnie kontrolowana, aby nie przychodziły rzeczy zakazane, które Ci już wymieniałem. Wiem że drogo płacisz za te rzeczy które wysyłasz, ale ponieważ to są czasy wojenne więc nic dziwnego. Ja oszczędzam ile mogę, więc jakoś nam wystarczy. Posłałem w lutym 100,- potem 175,- RM. Materia na ubranie kosztowała chyba po 50,- RM za metr. Na listach i paczkach pisz pełny adres, bo błądzą. Paczka z kiełbasą z Świąt. nadeszła z innego Lagru 13. II. Tam była na nowo przepakowana. Władze niem. bardzo solidnie postępują w wypadku złego opakowania. Złóż w moim imieniu życzenia Natalji i Karolowi. Bawcie się dobrze, choć beze mnie. Rozumiem że Ci trudno samej i mnie do Was b. tęskno, ale i nasze rozstanie się skończy. Tylu znajomych zginęło; to też i tak jeszcze miałem ja szczęście. Przyślij mi kilka chustek do nosa; może być zwykłe mocne płótno. Przesyłam fotografię. Powiedz Zbysiowi że jeżeli będzie grzeczny i pilny, to otrzyma jak tatuś wróci w nagrodę akordeon. Poślę większe, porządne zdjęcie. Może napiszę do p. Grosegera. Nie przypuszczałem, że musicie dodawać tabie rzeczy jak mleko i jaja. Na co chorował Zbysiek? Coż porabia figlarz Lesiek. Zima i u nas trzyma dobrze. W tych okolicach to rzecz niezwykła. Jestem zupełnie zdrów. Brak mi tylko mej pracy. Źle to że oficerów jeńców niewolno zatrudniać. Taka bezczynność wierz mi jest okropna. Innym to jednak bardzo na rękę. Serdecznie dziękuję za pozdrowienia życzę Wam wszystkiego najlepszego, Wasz

Józef

18)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

An Frau

Natalia Foluvarczna

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: bei Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Gefangenennummer:

Vor- und Zuname:

Absender:

Kochana Natalko! 23/V. 40. Nr. 3

Otrzymałem dziś list z 16 oraz 2 paczki z zawartością od Rodziców du. 16.V. oraz paczkę od Ciebie du. 21.V. Wszystko było i w należytym stanie. Mleka nie przysyłaj bo kłopot przy rewizji. Przyślij okulary przeciwsłoneczne i chusteczki do nosa. Ilość paczek zupełnie wystarcza. Serdecznie za wszystko dziękuję. Może masz trudności z otrzymaniem niektórych artykułów, albo może wysobie odejmujecie od ust aby mnie przesłać? Wysłałem kartkę 12., pismo 16.V., oraz kartkę do p. Groegera. Dobrze żeś kupiła materję na ubranie. Aparat fotogr. raczej kup używany; trzeba czytać niem. gazety z ogłoszeniami. Kup tylko dobry, niewysuwany, blenda 1:3,5 lub lepsza do 1:1,9; format raczej większy niż Leica, aby nie trzeba powiększać (4,5×4,5 cm lub 4,5×6 cm). Zapytaj czy wolno posiadać aparat fotogr. Moja duża fotogr. jeszcze nie gotowa. Mieszkanie może będzie lepiej przeprowadzić, ale jeszcze teraz nie, gdzieś w kwietniu. Pomyśl jak byś rozmieściła meble i napisz mi. Może w kwietniu więcej już będę mógł napisać; może zwolnią, bo ludzi z wiosną dopiero będzie potrzeba. U nas już 2 dni ciepło, śnieg taja. Kol. Coner mieszka w innym pokoju i na fotogr. go niema. Przodacz, to inż. górnik. Manja bród już przeminęła. Przesłałem 525,- RM. W marcu znowu coś prześlę. Na 50. letnim jubileuszu nie będę więc złoż w moim imieniu Mamie życzenia i kup godny upominek. Jeśli u Was papierosy w wolnym handlu, możesz trochę kupić aby były w domu. Dobrze że nie palę; mam tu przynajmniej jedno zmartwienie mniej. Nauka postępuje normalnie, również i na akordeonie jak wrócę, będę grał niźle; dopiero zrobimy wtenczas duet. Jeśli znasz, podaj mi adres Szwagrów. Zbadaj, czy dostaniesz wóz meblowy. Wolałbym nie przeprowadzać, bo przecież szkoda na tak krótki czas, ale byłoby Wam wygodniej jak byście mieli wszystko. Za pozdrowienia serdeczne dzięki, pozdrów wszystkich, pociesz moją Mamę

Józef

20/

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

6. 340. 18
aa

An Frau
Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau
Straße: № 3
Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.) bei Teschen

Oflag XI/B
Geprüft

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Gefangenennummer:

Vor- und Zuname: Lieutn. Folwarczny Józef
3 Pomp.

Absender:

22

Kochana Natalko! 5/III.40.
Nr. 4.

Otrzymałem dziś Twój list i paczkę. Adres na paczce był dobry. Pisz takisam na listach. Listy numeruj i pisz trochę częściej. Za list i za paczkę dziękuję. Ponieważ wiem że i Wam też nic nie zbywa, więc przesyłaj paczki rzadziej, raz na 2 tygodnie. Cukier mam, chwilowo nie przesyłaj. Brat z Karwinej miał może dobre chęci, ale może sam nie ma. Gram prawie sam, tylko wskazówki otrzymuję. Jest tu kilku muzyków nawet jeden profesor muzyki. Zaczynam walce Straussa na prawą i lewą rękę. Zamówiłem nuty (operetki) lecz długo nie nadchodzą. Leśkowi obiecaj akordeon pod warunkiem że stale będzie o tatusiu pamiętał. Jeżeli sprowadzisz meble trzeba będzie zacząć Zbyśka uczyć grać na fortepianie. Zamów zaraz w firmie: Julius Springer, Berlin: von Diplom-Bergingenieur Hans Bansen: Die Bergwerksmaschinen-Sechster Band: „Die Streckenförderung" gebunden RM 18,- Książkę niech Ci wyśle do Suchej. Do Siwego napiszę. Pp. Błaszczyka i Polaka znałem. Niestety to tylko małe wyjątki. Padło bardzo dużo znajomych. Przyślij mi szczotkę do zębów, spinki do mankietów i może jakiś zegarek na rękę, bo moja Omega popsuta, zaś do naprawy niema sposobności. Wyślij osobno. Pisałem kartkę do Karola. Razem ze mną w Obozie jest p. Białończyk, który bywał u Jastrzębskich. Żona jego stara się go zwolnić. Kol. Coner choruje na płuca. Moje ręce znowu są spuchnięte, zresztą jestem zdrów. Kup jakąś dobrą walizkę, bo moja zginęła na wojnie. Wyślę w marcu ok. 150,- RM. Fotografia nie gotowa jeszcze. Od czasu do czasu mamy nabożeństwo w języku niem., no i stałą orkiestrę kompanijną też mamy. Czy załatwiłaś sprawę u p. Milkowej w Chorzowie? Pani Conerowej o chorobie męża lepiej nie mówić, bo to mała sprawa, możeby się niepotrzebnie martwiła. Dowiedz się kiedy moja mama kończy 70 lat. Za pozdrowienia dziękuję, z swej strony pozdrawiam i życzę dużo dobrego

Józef

21.)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

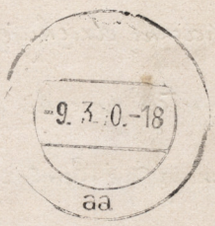

-9. 3. 0.-18
aa

An Frau

Natalie Folwarczny

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: bei Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Apr. Folwarczny Józef
Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Kochana Natalko! 15/III 40. Nr. 5

Otrzymałem wczoraj 2 paczki od Ciebie. Listu niestety nie otrzymałem, chociaż przypuszczam że wysłałaś. Prawdopodobnie otrzymam za jakiś tydzień, nie z winy naszych władz obozowych, lecz z winy samych nas, a raczej kilku kolegów którzy we Lbie mają siano i z powodu których większość musi cierpieć. Szczegóły opowiem Ci kiedyś. Na przyszłość proszę pisać raczej po niemiecku, gdyż to ułatwia cenzurę. Wysłałem kartkę do Rodziców dn. 10. III. Czy otrzymałaś kartkę Nr 1 z dn. 12. II. bo nic o niej nie piszesz? Odpisał mi p. Groegor dość niezrozumiale, ale nie robi żadnych nadziei, obiecuje Ciebie obszernie poinformować. Nie znam szczegółów, ale zdaje mi się że sprawa reklamacji albo wcale nie została przez Gen. Dyrekcję załatwiona, albo za mało została poparta i to już byłaby niestety Twoja wina, trzeba jeszcze było bardziej zająć się tą sprawą, nie zaś zostawić ją własnemu biegowi i czekać aż samo się załatwi. Książkę: „Bansen-Streckenförderung" proszę mi przysłać do Lagru osobną przesyłką. Kup przy sposobności jakieś czasopismo automobilowe (z opisem wiedeńskiej wystawy) i poślij również. Przynajmniej tyle będę miał z samochodu. Cholera już bierze z powodu tego beznadziejnego siedzenia bez żadnego zajęcia. Jak sprawa wsparcia, czy otrzymujesz jakieś pieniądze? Zainstalowano nam niedawno głośnik radiowy na korytarzu. Jesteśmy więc w nieco lepszym położeniu od Was, gdyż o ile wiem Wam słuchać nie wolno. Mogłabyś mi przesłać jakieś stare Spodnie do gimnastyki. Mogą być ew. nowe jeśli dostaniesz takie kupić. Mundur wojskowych szkoda, bo jak niewola potrwa jeszcze 2 lata to i tak się podrą. Z powodu zbliżających się Świąt przesyłam Wam wszystkim najserdeczniejsze życzenia. Poza chlebem proszę chwilowo nic z żywności nie przysyłać. Pozdr. Józef

22)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

27.3.0.-19
aa

An Frau Natalie Folwarczna

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: bei Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Lt. Folwarczny Józef - 3 Kamp

Gefangenennummer: 351

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Kochana Tatulko! 25.II.40. Nr. 6

Otrzymałem Twoje pisma Nr. 1, 2, 3 i 6 oraz paczkę od siostry Hanki dn. 23.II.

Serdecznie za nie Tobie i Siostrze dziękuję. Również i za życzenia. Imieniny przeszły tak jak i inne dnie, które są do siebie wszystkie jednakowo podobne a różnią się najwyżej tylko pogodą. Były tylko na obiad 2 butelki wina które postawiłem wreszcie nic więcej. Jest w kompanii 6-ciu Józefów. Wg wszelkich przesłanek następne imieniny będziemy już obchodzić razem i to w lepszych warunkach, bo wiadomości w tej sprawie coraz lepsze jak z gazet „wynika". Wiosna już tu zupełna, Święta nadzwyczajnie tak, że już wychodzi się bez płaszcza. Wczoraj miałem ewang. nabożeństwo. Był miejscowy ksiądz. Razem nas tu tylko 22 ewangelików, a więc bardzo mały procent. Prześlij mi tu jakieś pantofle do gimnastyki i te rzeczy o które prosiłem. Ćwiczę na zakorzenie 4 godz. codziennie, jednak postępy bardzo wolne. Nie łatwo ćwiczyć na sali gdzie jest 14 ludzi. Trzeba mieć na nich wzgląd, bo pozatym na sali są i inne instrumenty. Dużo zdjęć prześlę w najbliższym czasie, oraz około 200 RM. Robi je fotograf cywilny, który był do obozu sprowadzony. Coś wiadomości z Kowieńszczyzny, bo jeszcze dotychczas nic nie mieliśmy. Kowalskiego mi brak. Teraz nie czas na żadne pośrednictwo. Dość czasu będzie na to po wojnie. Z reklamacji nie mogło być nic, bo zwolnieni z obozu mogą być na podstawie ostatniego rozkazu który nam czytano tylko Wiedeń, lub potrzebni dla niemieckich interesów. Zawiesić zakłady nie są należycie zatrudnieni, więc niema się czego dziwić, że narazie im ludzi nie potrzeba. Napisz co tam na kopalniach nowego i co w Trzyńcu. Odpisałem Drużkiemu. Siedzimy więc jak jest prawdopodobnie jest zupełnie godziwie, przy pracy. Dziękuję za życzenia i pozdrowienia od znajomych. Brak mi kartek, więc nie mogę im odpisać. Za to Ty pisz możliwie często. Wiesz, że oczekiwanie na pocztę to jest jedyna przyjemna chwila w Lagrze. Uściskaj chłopców i uwaj je nie siłuj się na nich. Pozdrawiam

Józef

23)

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

Antwort kurz fassen!
odpisuj krôtko i czytelniè!

30. 3.40.-11
aa

An Frau

Folwarczna Natalie

Oflag XI/B
Geprüft:
TW

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Karwin

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Kentw. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Kamp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Nr. 7 25

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 29. III. 1940.

Kochana Tatulko!

Otrzymałem pismo Nr. 5. Wysłałem pismo 25. III. Nr. 6. Wysłałem również 192,- RM. Mieszkanie przeprowadź - szkoda że masz tylko 1 pokój do dysp. Choroba moja minęła i chyba już nie wróci. Tym „szczęśliwym" był p. Mecnor. Spodziewałem się tego. Może nawet i lepiej, tu przecież bezpieczniej. Lepiej wracać w innych warunkach. Prześlij w nast. paczce nieco papierosów. Czy Wyw. myśli tak długo nie wracać, iż zezwoli Ci na przeprowadzkę? Napiszę do Szwarców. Opisz przeprowadzkę, koszta i ustawienie. Zima u nas z powrotem. Serdecznie wszystkich pozdrawiam Józef

241

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An

Fräulein Pani Folwarczna Natalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:

Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung:
Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel-Sickau
Nr. 3

Straße: über Karwin

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Kochana Natalko! 10. IV. 40. Nr. 8.

Otrzymałem kartkę Nr 4, pismo Nr 7, paczuszkę ze spinkami i z resztą zawartości, oraz paczkę od Ciebie z 27 i od Karola. Serdecznie Tobie i Karolom dziękuję. Paczuszka była tylko w kopercie, doszła na szczęście dobrze, lecz była bez numeru i trochę kiepsko opakowana. Czy to poczta tak Ci zaleciła? Nie podałaś mi niestety ceny i nie orientuję się jak u Was z drożyzną. W przyszłości proszę o przysłanie zegarka na rękę jak dobry tylko dostaniesz kupić i dobrą zapalniczkę. Napisz czy otrzymałaś wszystkie pieniądze o których pisałem? (717,- 2M), oraz jak wogóle stoisz z pieniędzmi skoro nie otrzymujesz wsparcia. Mamę moją pocieszaj jak możesz. Raz przecie wrócę. Wczoraj radio podało wiadomość o zajęciu Danji i Norwegji. Nareszcie coś się rozpoczęło, więc teraz łatwiej dochekamy zwolnienia stąd i zakończenia wojny. Oto możemy być wszyscy spokojni. Z tego co piszesz widzę, że prawie wszyscy znajomi są bezrobotni. Bądź co bądź jest to dość dziwne, aby teraz nie było dla ludzi zajęcia. Czy pismo Nr. 3 z 23. II. otrzymałaś? Paczki przesyłaj rzadziej; rzeczy takie aby się nie psuły bo już dość ciepło. Jak z mieszkaniem zdecydowałaś? Czy Zbysiek nareszcie chodzi do szkoły? Ja sam mało się uczę gdyż trudno skupić myśli. Mimowoli myśli błądzą stale około Was tak, że choć czasu dużo czyta się przeważnie książki, dość dużo gra na akordeonie i gimnastykuje aby być odpornym na ewentualne trudy. Fotogr. jeszcze nie gotowa. Gdybyś nie otrzymała wsparcia i czegoś potrzebowała napisz do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie. Koledzy otrzymują stąd dobre paczki żywnościowe. To do stanowiska brata ja już więcej nic nie poradzę. To do mnie, to swoje zrobiłem. Obejdźcie o siebie, szczególnie o chłopców aby ich czegoś nauczyć. Jeżeli pianino będziesz mieć w Suchej, ucz Zbysia początków gry.

Otrzymałem pismo od p. Finkatów. Pisałem do Szwarców. Przysłały ze 2 pary krótkich kalesonów. Kiedy przyślą, napiszę. Za przysłane życzenia serdecznie dziękuję i przesyłam pozdrowienia z swej strony. Zapewniam Hankę i Karolów oraz Ciebie że zawartość paczek smakowała b. dobrze. Józ

25

Kriegsgefangenenpost

13. 4.40.-12
aa

Oflag XI B

An Frau

Folwarczna Natalie

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Harwin

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Gr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Kamp

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Nr. 9

27

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 15.4.1940.

Kochana Tatatko!

Otrzymałem pismo Nr. 8 oraz książkę. Spodziewałem się, że uznali za cywilne i zatrzymali. Posłałem prośbę o wydanie. Szkoda, bo b. ładne a do gimnastyki potrzebuję. Wysłałem 3 fotografje. Zaraz 3 wyślę po otrzymaniu tychże. Rozumię Twoje podniecenie i przykro mi. Wyniknęło tylko stąd iż Ty nie znasz warunków mojego a ja Twojego bytowania. Wiem, że Ci ciężko. Przetrzymaj tylko, jeszcze będzie dobrze. Jestem co do tego zupełnie spokojny. Książka zupełnie dobra, zegarek też. Co z mieszkaniem? Jeżeli dostaniesz wóz meblowy to może lepiej sprawę zdecydować. Będzie Wam wygodniej. Dziękuję za list i paczkę, wszystkich pozdrawiam i całuję Was Józef

26

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Antworte kurz fassen!
odpisać krótko i czytelnie

Oflag XI B
Geprüft: 17.4.40.-11
aa

An

Frau Polwarczna Natalie

Gebühreninfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Ppor. Polwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Kmp. 351

Lager-Bezeichnung:
Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Karwin

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Kochana Natalko! 24. IV. 40. Nr. 10

Dzisiaj otrzymałem 22. IV. paczkę, wczoraj pismo Nr. 10. Paczka w zupełnym porządku. W listach pisz ostrożniej aby nie mieć nieprzyjemności. Spodni nie otrzymam, bo uznano je za cywilne. Będę się starać odesłać je z powrotem do domu. Przyślij mi krótkie spodenki na gumce (najlepiej czarne kłotowe). Zegarek i zapalniczkę przyślij. Papierosów nie. Czy radio zostało w Świętochłowicach? Rzekomo na Śląsku niektórzy posiadają radio. Jeżeli nie zezwolą na radio, zapromumeruj sobie gazetę niemiecką. W maju prześlę około 100,- RM. Otrzymuję nadal 72,- RM miesięcznie, wydaję z tego 5-10,-, reszty mogę wystać. Przestałem 15. IV. fotogr. dla Rodziców, dla Cieki i Karola. Wyślę jeszcze dla Hanki, Buchw. i Koz. Otrzymywać będę teraz tylko 2 papiery listowe i 2 pocztówki miesięcznie zamiast 3 i 4 jak dotychczas, będę więc rzadziej pisywać. Nie znaczy to wcale, abyś i Ty miała rzadziej pisać. Wsobotę, niedz. i pomiedz. było bardzo gorąco, opalałem się. Grywam także codziennie w siatkówkę. Tenisa grać nie można, bo niema kortu. Basenu też niema. Dużo czasu spędzamy przy radio, słuchając komunikatów Wehrmachtu. Potratym tak jakoś staramy się spędzać czas, aby w dobrej formie dotrwać końca niewoli. Prawdopodobnie jednak w bieżącym roku wrócimy do kraju. Książkę „Streckenförderung" czytam - Jest zupełnie dobra. Przyślij sera domowego, przygotowanego na słońcu, zamiast tłuszczu, którego Wam prawdopodobnie brak. Jeżeli nie wiesz jak się przyrządza, zapytaj mej mamy. Jest tu kol. Rogala, który był dwukrotnie ze mną na ćwiczeniach. Miał własną fabryczkę. On i rodzice jego stracili wszystko. Co kupiłaś chłopcom na odpuście? Jak się miewacie i jak idzie Zbyszkowi w szkole? Niech coś napisze! Dobrze żeś meble przewiozła. Jestem spokojniejszy teraz. W przyszłości znowu urządzimy jaknajlepiej. Czy p. Wyrw. już wyjechała ze Zgody? Co Witorscy? Serdecznie dziękuję za paczkę, listy i pozdrowienia. Pozdrawiam Was wszystkich, wasz Józef

27

26.4.40.-17
aa

Kriegsgefangenenpost

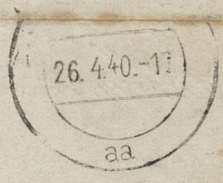

Oflag XI B

Antwort kurz fassen!
odpisać krótko i czytelnie

An Frau
Folwarczna Natalie

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau 3
Straße: über Karwin
Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:
Vor- und Zuname: Opor. Folwarczny Józef
Gefangenennummer: 3 Komp.
Lager-Bezeichnung: Oflag XI B
Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 6. IV. 1940. Nr. 11.

Kochana Natalko!

Proszę o przysłanie jeśli otrzymasz kupić Trilysèri na włosy. Obecnie można już nam przesyłać wyroby farmaceutyczne. Kup jakieś 10 butelek. Przyślij chwilowo jedną lub 2 butelki, reszta niech zostanie w domu. Jeśli nie otrzymasz kupić na miejscu, zamów w firmie: Chemische Fabrik Cramonta w Hamburgu. Pozatym, prześlij mi poduszeczkę o wymiarach 35 × 50 cm oraz 2 poszewki do niej. Jeśli można to jakieś 20 szt papierosów. Serdecznie pozdrawiam Józef

28

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Antwort kurz fassen!
odpisać krótko i czytelnie

An

Oflag XI B
Geprüft
-8.5.40.-10
aa

Frau Folwarczna Natalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Kpor. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung:
Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Karwin

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Kochana Tatalko! 17.5.940. Nr. 12.

Otrzymałem pismo Nr. 11 i 12, oraz dziś paczkę. Serdecznie dziękuję. Nie pisałem gdyż wiedziałem, iż u was jest przerwa w doręczaniu korespondencji. Tu nas będą ograniczenia: Jedno pismo i 2 pocztówki na miesiąc, oraz 1 duża paczka i 2 małe po 1/4 kg. Ograniczenia te będą od 15. VI. Szczegóły jeszcze Ci podam, oraz potrzebne druki dla paczek i dla korespondencji prześlę. Tymczasowo tylko uprzedzam. Moje zapasy już też powoli się wyczerpują, ale może też już niedługo posiedzę w Łagrze, gdyż właściwy taniec już się rozpoczął, o czem przypuszczam równie dobrze wiesz. Przyślij kawałek mydła, sacharyny, oraz zamów książkę: „Lehrbuch der Bergbaukunde" von Prof. F. Heise i Prof. F. Herbst - Zweiter Band. Książka nie zostanie w domu, napiszę kiedy mi prześlesz. Kosztuje 11.- RM. Pozatym w kartce prosiłem o Trilysin. Szwarcowie odpisali mi. Poza samochodami stracili także meble i dywany; nie piszą w jaki sposób. Kolega Kasek z Huty Zgoda przejeżdżał w dniu 9. bm. przez miejsce mojego pobytu na przymusowe roboty. Z Rudolf pisze że często zamarzało się iż mojego losu nie uniknie, więc niewiem czy jeszcze w domu jest. Por. Barteczek z Lutyni pojechał do Warszawy do domu, zwolniony wskutek reklamacji. Przeczytam dziś dalsze 3 fotografie, o których już wspominałem. Powodzi mi się zresztą tylko coraz trudniej wysiedzieć, gdy na świecie wszystko zaczyna żyć. Jeszcze zimą łatwiej w takim odosobnieniu, lecz latem! Gra idzie coraz lepiej, choć trudno o pomieszczenie. Książki górnicze już kończę. Z norwami coraz gorzej. Kolega Comer jeszcze jest w sanatorium. Z gazety którą abonujesz wycinaj komunikaty OKW. i zbieraj wszystkie. Pytałem w listach o różne rzeczy, jednak bezskutecznie. Przeczytaj więc je jeszcze raz i odpisz na pytania, żebym jeszcze raz nie musiał tychsamych rzeczy wypisywać. Widzę, iż wiele trudu sobie z odpisywaniem nie zadajesz. Szkoda mi z powodu braku czasu. Siwy i Wyrwalski zapewne już dawno wyjechali w kierunku za inż. Latkowskim, W. Bochni mast. dnia po mnim wyjeździe zwalniali wszystkich Ślązaków i Poznaniaków. Reszta i to częściowo tylko siedzi w Łagrze. Taki to już mój szczęście na świecie! Serdecznie pozdrawiam Wszystkich Józek

29

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

18. 5.40.-14
aa

An Frau

Folwarczna Natalia

Oflag XI/B
Geprüft

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Karwin

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Apr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Kamp.

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

31

Kochana Natalko! 22.5.40. Nr. 13

Otrzymałem list Nr. 13, oraz w sobotę list od Rodziców. Miałem wczoraj jeszcze drugą miłą niespodziankę, mianowicie otrzymałem paczkę francuską; były w niej 1 kalesony, oraz szereg b. dobrych rzeczy do jedzenia. Paczki te otrzymujemy już od dłuższego czasu każdy z jeńców. Dla mnie była to pierwsza, ale prawdopodobnie już i ostatnia. Szły one przez Szwajcarję, z którą obecnie zdaje się jak podało radio niema już kolejowych połączeń od strony francuskiej. Kol. Coner choruje już od około 3 miesięcy, ale to nic jeszcze groźnego. Już Ci o tym pisałem. W sprawie paczki od Gustawa to mogła rzeczywiście zajść pomyłka, ale Ty sama pisałaś że to Karol wysyła. W takim razie w moim imieniu sprostuj pomyłkę i podziękuj Gustawowi. U nas jest znacznie lepsza pogoda niż u was i drzewa tu ładnie kwitną. Rozumiem Twoje wyczerpanie nerwowe. Tu mnie bywa to samo. Niema na to jednak rady. Staraj się nie brać sobie wszystkiego tak bardzo do serca, chociaż życie masz ciężkie. A może Ci coś specjalnie dolega? W takim razie mi napisz. Bierz przykład z Cesia. Złe nasze też się kiedyś skończy. Może Lolek nie jest do egzaminu przygotowany i nie chce go w tym roku zdawać. Może jednak do tego zostać zmuszony. Przypuszczam że jeżeli jeszcze dotychczas nie jest przygotowany, to może wogóle źle się to dla niego skończyć. To byłoby bolesne dla całej rodziny, która tyle się od niego spodziewała i której on tyle obiecywał. Nie pamiętam dziś co mówił kiedyś kuzyn Trwęskiego, więc nie wiem co się sprawdziło. Może mi przypomnisz?! Nuty które masz kupić podam Ci później. Papierosy otrzymałem, były dla kolegów. Szczęście iż nie palę; mam jedno zmartwienie mniej. Za list, oraz pozdrowienia od wszystkich serdecznie dziękuję. Do Rodziców prawdopodobnie napiszę. Niczem się nie martw. Dbaj o siebie i o chłopców. Jeżeli mamy się przejmować, dość na to będzie czasu w przyszłości. Wierz mi że innym wiele jest gorzej.

Józef

30

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

30. 5.40.-10
aa

An Frau
Folwarczna Natalie

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau 3
Straße: über Karwin
Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef
3 Kmpr.

Gefangenennummer:

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Pocztówka do Krewnych

Duża liczba listów, pocztówek i paczek, jaką otrzymali liczni polscy jeńcy wojenni w Niemczech, doprowadziła do tego, że doręczanie nam poczty było bardzo opóźnione.

Ażeby zapewnić nam szybkie doręczanie wszystkich posyłek, korespondencja została uregulowana inaczej.

Od 1. 6. 1940 możecie mi

pisać tylko wtenczas, jesli prześlę wam przedtym przepisany do tego papier,

przesyłać paczki tylko wtenczas, jeśli otrzymacie odemnie wydrukowany adres, który musi być nalepiony na paczkę.

Proszę Was, przestrzegajcie tych przepisów, wówczas bowiem będę mógł otrzymywać swoją pocztę zawsze szybko.

Józef

(Podpis)

31

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

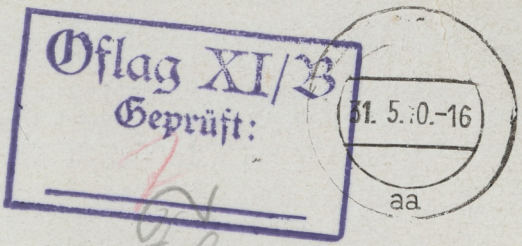

An

Frau Natalie Polwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Polwarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung: XI B

Deutschland ⟨Allemagne⟩

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: über Tarnwitz

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 5. VI. 1940. Nr. 14.

Otrzymałem dziś list Nr. 14. Bardzo mnie ucieszył takie list Ojców. Serdecznie dziękuję. Zegarek i zapalniczkę kup, jeżeli masz sposobność. Konieczne mi nie są. Na aparat fotogr. może Ci podam adres później. Specjalnie o to nie troszcz się. Raczej nigdzie nie wyjeżdżaj, bo to zawsze niebezpiecznie, a nie konieczne. Całuśnie Karola pociesz Rodziców, gdyby nawet musiał wyjechać to nic mu nie grozi a długo jak trwać nie może. Zdrowi się kiedyś zdrowi spotkamy i będzie dobrze. List Nr. 9 otrzymałem, pisałem do Fukatów, Gustawa i Rodziców. Pozdrowienia dla wszystkich – Józef

32

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag XI/B
Geprüft:

-5.6.40.-17

aa

An

Frau Natalie Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Lzl
3 Komp.

Gefangenennummer:

Lager-Bezeichnung:
Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr. 3

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

34

Kochana Natalko! 19.6.1940. Nr. 15.

Otrzymałem listy Nr. 15, 16, oraz wszystkie paczki. Serdecznie dziękuję. Butelki z Trylisinem i konfiturami były zbite, cała zawartość paczki zniszczona iż musiałem ją wyrzucić. Wina była w złym opakowaniu! W ostatniej paczce brak było papierosów mimo iż figurowały na spisie. Przypuszczam iż to przez przeoczenie. Zresztą było w paczce wszystko. Na książkę poślę Ci w przyszłości nalepkę, abyś mogła przysłać; chwilowo mam co czytać. Lolek przepadnie już prawdopodobnie swój egzamin i zdawać będzie prawdopodobnie ponownie za jakieś 2 lata, po gruntowniejszym przygotowaniu się. Trudno przypuścić aby uczeń który dotychczas zawsze dobrze sobie radził, mógł aż tak bardzo być słaby, iżby zrezygnował zupełnie z nauki. Witorskim nie dziwię się bardzo. Ponieważ tam u nich brak ludzi do pracy, więc korzystają z sposobności. Czy zmarł Musik z Kopalni, czy ten co kiedyś pracował w Hucie Zgoda? Pogoda u nas doskonała, dużo słońca, ciepło. Jestem dobrze opalony, jak nigdy dotychczas. Cieszy mnie iż już jesteś urządzona w mieszkaniu. Ja gram również dużo, 3-4 godzin codziennie. Wyjechał do domu inż. Stępiński który kiedyś pracował w Z. R. Szkoda, bo był to doskonały muzyk. Choć nas tutaj coraz więcej, to jednak nikt z znajomych nie przyjechał. Jeśli to możliwe to postaraj się o jakieś podeszwy do moich butów. Chwilowo mam jeszcze dobre, ale w razie gdyby było tu trzeba zimować to muszę dać nowe zelówki. Również do skórzanych pantofli potrzebowałbym skórę na podeszwy, ale może u Was również niema? Podróż którą mi przepowiedziano to chyba nie ta obecna, lecz ta o której mówiliśmy kiedyś z Drwęskim, za inż. Fischerem z huty który później został konsulem, albo w najgorszym razie za Witorskimi; ale to jeszcze nic pewnego. Ile kosztowała zapalniczka? Kol. Kąsek pracuje wgłębi Niemiec jako pomocnik kowalski! Serdecznie Was wszystkich pozdrawiam. Adresy kolegów co nie otrzymują paczek może podam później. Józef

33

Kriegsgefangenenpost

Oflag XI B

20. 6. 10.-17
aa

An Frau

Natalie Folwarczna

Oflag XI/B
Geprüft:

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Mr. Folwarczny Hugo
3 Tage

Gefangenennummer:

Lager-Bezeichnung: Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager
Oflag XI B

Datum 21.VI.1940. Nr. 16

Kochana Natalko! Piszę kartę z historyczną datą 21. czerwca. Powieważ w nadchodzący poniedziałek wyjeżdżamy do innego miejsca pobytu, piszę wcześniej. Nowy adres podam Ci po przyjeździe. Chwilowo kieruj jeszcze pocztę na dawny adres. Aparatu fotogr. chwilowo raczej nie kupuj. Jeśli w przyszłości przyślę kupon na paczkę, prześlij trochę cebuli i soli, bielizny żadnej bo i tak mam za dużo. Uściskaj ode mnie chłopców, dla Ciebie i wszystkich w domu przes. pozdrow. Pozy

34

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

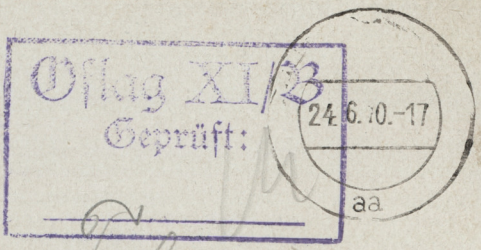

An

Frau Natalie Polivarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Polivarczny Józef

Gefangenennummer: 3 Komp.

Lager-Bezeichnung:
Oflag XI B

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Steine

Straße: № 3

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager
Oflag ~~II B~~ II C

Datum 26/VI. 1940 -

36

Jestem zdrów.

Mój nowy adres jest:

Oflag II C - Barak I b

Józef

35)

Kriegsgefangenenpost

Offlag. ... 3 Ge...gt

Postkarte

-2.7.40. 16-17

An

Frau Folwarczna Natalie

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Lentw. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: Baracke I b

Lager-Bezeichnung:

Oflag [redacted] II c

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager

Datum 6. Fil. 1940. Nr. 17

Kochana Natalko!

Otrzymałem pismo Nr. 17 i 18. Poduszka b. dobra. Serd. dziękuję. Lolek sam sobie winien. Brat jego prawdopodobnie skończy studja za jakieś 2 lata. Reklamować może Huta. Jako zatącznik musi być prawdziwa opinia. Z drugiej strony można robić starania przez brata. Musiałabyś osobiście być w Kucie i z Panami którzy mnie znali. Sprawa teraz znacznie trudniejsza niż przy poprzedn. podaniu Huty. Decyduj w tej sprawie sama. Szanse przypuszczam małe, kto-potów dużo. Przesyłam spóźnione wyjazdem życzenia urodzinowe. Józef

36

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

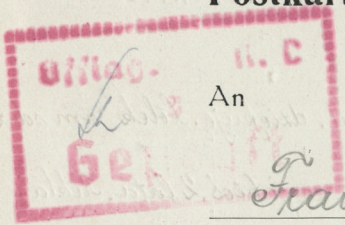

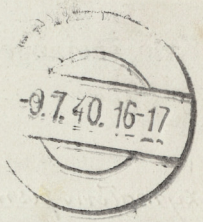

An

Frau Natalie Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: Baracke I b

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr. 3

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

38

15. VII. 1940. Nr. 18

Kochana! Z okazji zbliżających się Twoich Imienin śle najserdeczniejsze życzenia. Jako podarunek imieninowy zamówiłem książkę „Braunschweig" dla Ciebie oraz 4 książki obrazkowe z ptaszkami i motylkami dla chłopców, oraz dla Wandeczki i Krysi. Gdyby mi zamówienie cofnięto, podam Ci w następnym liście tytuły książek do zamówienia w własnym zakresie. Zdrowie i przesyłkę opłaciłem. W nowym miejscu pobytu więcej mamy miejsca dla siebie do spacerów. Niema natomiast możności gry na akordeonie. Za to więcej czytam książek (specjalnie niemieckich) i uczę się słówek. Kolega Kąsek pracuje i przesyła żonie 40,- RM miesięcznie. Pisał on do nas. Pobyt na Śląsku. Dla mnie i dla Was lepiej że zmieniłem miejsce zamieszkania. Gumę do pantofli prześlij mi. Listy do mnie pisz wyraźnie i nie po bokach, bo niewolno. Gazeta Ilustrowana (dla jeńców) wychodząca w Berlinie z dnia 7. VII. podała, iż Führer Rzeszy Niem. polecił zwolnić jeńców polskich. Czy to zarządzenie obejmuje nas oficerów, narazie niewiadomo. Komenda tut. obozu nic nam jeszcze nie podała do wiadomości w tej sprawie, więc trzeba cierpliwie czekać. W każdym razie pewna radość już panuje tembardziej, że i przepowiednie (których nikt poważnie nie bierze, ale którym jednak wiele się sprawdziło) także wróżą nam powrót na wiosnę. Ja sam jeszcze w styczniu zaznaczyłem datę 10. VII. jako termin wyjazdu z Obozu, no zobaczymy czy doczekamy jeszcze jednego zawodu więcej. Serdecznie Ci dziękuję za sprowadzenie opisu wystawy wiedeńskiej. Po rzeczy to przyślę Ci odpowiednią nalepkę czerwoną. Żniwa tu już rozpoczęte; myślę że i u Was. Uważaj na chłopców aby im się coś nie przytrafiło. Lolek już zaczyna lenistwa przed egzaminem i swoje odrobi. Chwilowo zaś brat jego pracuje na utrzymanie całej rodziny i radzi sobie coraz lepiej. Powyżej znajomych tu żadnych nie spotkałem. Posłałem nalepkę na paczkę żywnościową, prześlę koło 20. drugą; Wyślę koło 150,- RM na 1. VIII. Serdecznie pozdrawiam Ciebie, chłopców i wszystkich Krewnych. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

38

Oflag 17 IIC Geprüft

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Lütu Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 – Baracke I b

Lager-Bezeichnung: Oflag XVIII A IIC

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 26. VII. 1940. Nr. 19.

Kochana Natalko!

Kartę Twoją otrzymałem. Wysłałem 19. VII. nalepkę na paczkę. Prawdopodobnie prześlę z końcem miesiąca nalepkę czerwoną, to przyślij mi gumę na podeszwy, pastę do zębów, Trylisin, oraz trochę nasion z tych roślin które w tym roku jeszcze można zebrać (rzodkiewka). Jestem teraz znacznie bliżej, bardziej na wschód. Jest tu cała prawie nasza marynarka. Czy jest p. Pieczka nie wiem, bo nas bardzo dużo. Dowiedz się jaki ma on numer Oflagu! Jestem dotychczas zdrów, dzień schodzi szybko, bo wynajduję sobie różne zajęcia. Książki zamówiłem 16. VII. Ucałuj chłopców Zizef

37

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

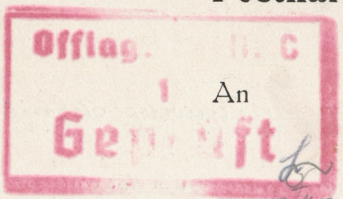

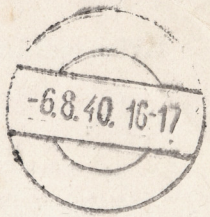

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Józef Folwarczny

Gefangenennummer: Baracke I b / 351

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager

Datum 7. VIII. 1940. Nr. 20

Kochana Natalko!

Czerwoną nalepkę na paczkę potrzebować będę w jesieni na bieliznę zimową. Prześlij mi więc książkę i pasty, o które prosiłem albo w paczce żywnościowej, albo przez Czerwony Krzyż, który może wysyłać paczki bez nalepek. Przyjechał tu p. Kluz z Huty Beldon, nic jednak nie wie o Kluzie ze Zgody. Kol. Jonszta jest w II b. Przedtem był także blizko, bo w Oflag XI a. Na paczkach poza nalepką pisz jeszcze drugi adres odbiorcy. Listu ani paczki jeszcze nie mam; coś poczta zbyt długo idzie. Czy Siwy nie pisze? Choć jeden szczęśliwy. Wysłałem 5. VIII. - 130,- RM

Jeżeli masz z czego dorób do swetra zimowego mocne rękawy, bo mundur muszę szanować. Józef

39

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag II C
11 An
Geprüft

21.8.40. 6-7

Frau Folwarczna Katalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: Barak 1b-/351

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

41

Kochana Natalko! 27. VIII. 40. Nr. 27

Otrzymałem kartkę Nr. 19 i pismo Nr. 18 w sobotę i poniedziałek, oraz paczkę dnia 20. VIII. Serdecznie dziękuję. Wszystkie rzeczy były w dobrym stanie. Obecnie jest już u nas bardzo chłodno więc nic się już nie może zepsuć tymbardziej, iż paczki idą dobrze, około 7 dni. Poczta już też obecnie idzie lepiej. Wszystko co przesyłasz jest bardzo dobre. Cukru i cacharyny mam na kilka miesięcy, więc nie przesyłaj. Chleb możesz w piecu nieco przesuszyć. Przygotuj na zimę ciepłe skarpetki; jeśli brak wełny to uszyj z ciepłej materji. Kiedy przestać napiszę. Prześlij mi trochę gwoździ do butów. Buty obecnie szanuję, aby starczyły na powrót, więc chodzę w drewniakach. Otrzymałem ciepłą bieliznę od władz obozowych. Na tę zimę mi wystarczy. Kup sobie przy sposobności dobry ołówek 4 lub 5 kolorowy. I mnie przydałby się taki, lecz nie przysyłaj mi, bo są trudności przy rewizji. Poślij mi za to ołówek chemiczny, czarny miękki do rysunków i gumę. Z listów Twoich widzę że mocno pracujesz; to jednak także się skończy i jeszcze będzie nam dobrze, ale na to trzeba poczekać i zastużyć sobie. Ja także tak ułożyłem zajęcia, iż starczy na cały dzień. Uczęszczam na kurs dla techników budowl. Chwilowo mamy trudności z salami, bo budynki dopiero w budowie. Jestem zdrów. Dużo kolegów choruje na ostry katar kiszek, mnie nic się nie czepia. Czas schodzi bardzo szybko, nastrój bardzo dobry. Mamy tu dużo dobrych wykładów, oraz imprez teatralnych, muz. i sportowych. Zawiadomiono mnie iż książki już do Ciebie wyszły. Uściskaj Wandeczkę i chłopców pozdrów znajomych. Uważaj na mol z owocami. Pogoda bardzo marna. Napisz jak stoisz z pieniędzmi, czy masz trudności wyjść. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

40

Offlag. H. B
3
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

6.9.40 16-17

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leute Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 1 b

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 6.9.40. Nr. 22.

Kochana Natalko! Otrzymałem dziś kartkę. Druk na paczkę wyślę kol. Damasiewicz. Szczegóły podam w liście. Z zielonej flaneli od motocykla uszyj prześcieradło i poślij mi razem z swetrem. Czy książka przez Czerwony Krzyż wysłana? Czerwony druk wyślę za 2 tyg. Nowożeńcom złóż w moim imieniu życzenia i kup odpowiedni podarunek. Ostatnią paczkę otrzymałem 20.VIII. Druki wysłałem całkowicie 6. Ppor. Markiel ma lepiej, choć porozumienie z rodziną gorsze. Kilku kolegów Siwego z ostatniego jego pobytu jest tutaj. Co Wyrwalski porabia? Wesołej zabawy na weselu.

Józef

41

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

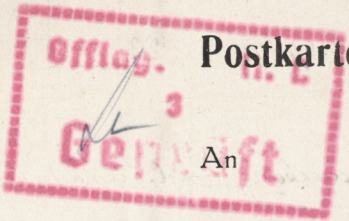

An

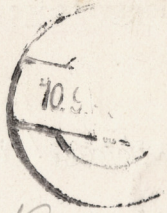

Frau Folwarczna Natalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 16

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suckau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien.

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

43

14.9.40. Nr. 23.

Kochana! Otrzymałem paczkę 7.9. Wszystko było w porządku. Trylisin otrzymam w najbliższych dniach przez lekarza. Guma na podeszwy bardzo dobra, wystarczy mi na rok a potem już buty wojskowe będą niepotrzebne. Pytasz co przesyłać w paczkach. Otóż to wszystko co możesz otrzymać kupić z zastrzeżeniem, abyście sami sobie od ust nie odejmowali, bo przecież wiem że takie macie ograniczenia. W każdej paczce trochę cebuli lub czosnku, również groch lub fasolę albo jakieś kasze. Ugotować mam na czem. Pomidory i ogórki świeże można w małych ilościach tutaj kupić. Wysłałem 10.9. druk niebieski i czerwony oraz 80-RM. Otrzymuję teraz 2 druki niebieskie, 1 czerwony oraz 2 listy i 2 pocztówki miesięcznie, a więc o 1 list więcej. P. Kosek awansował na konstruktora, był niedawno na 2 tygodniowym urlopie u żony w Żebrzydowicach. Czy nie masz łączności z Jastrzębskiemi? Paczka jest niedaleko stąd. Przodkiczoka już zasiana, bardzo u nas już od 2 miesięcy zimno, nie wiem co będzie zimą. Na kursie budowlanym dużo ciekawych wykładów. Może z chwilą nastania deszczy będą trudności z salami wykładowymi. Nie otrzymuję paczek z domu tylko 1 z kolegów. Jeżeli są panie które chcą nam pomóc, podaj ich adres. Paczki francuskie i belgijskie już nie nadchodzą. Abonuję „Deutsche Allg. Zeit." Czytam go zupełnie płynnie. Kupcie sobie zawczasu węgiel i inne rzeczy na zimę, pieniądze na to muszą się znaleźć bo zdrowie przed wszystkiem. Brat Twój Adolf niech sobie kupi książki z działu, który go interesuje i niech pracuje nad sobą, bo czas ucieka, zaś nauka stoi i jeszcze przez pewien czas będzie stać. Ja staram się przez ciągłe zajęcia zagłuszyć myśli o swojej doli. Wytłumacz Rodzicom, siostrom oraz Karolowi i Gustawowi iż z braku druków nie mogę do nich pisać, ale dziel się z niemi wiadomościami. Serdeczne dzięki za paczkę, pozdrawiam wszystkich Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

43

Kriegsgefangenenpost

Oflag II C
13
Geprüft

25.9.40. 16-17

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Barracke 1 C

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 20.9.40. Nr. 24

Kochana Natalko!

Otrzymałem wczoraj list i paczkę. Serdecznie dziękuję. Na jedno i drugie bardzo już czekałem. Gdyby Ci groziło wysiedlenie, powołaj się na rozporządzenie zawarte w „Reichsgesetzblatt C 1156/2 Abs. II Pkt 3, betr. Schutz der Kriegsgefangenen vor Aussiedlungen." Może prześlę Ci odpow. zaświadczenie przez władze obozowe. Napisz mi iż przyjęłaś powyższe do wiadomości. Przyjechał tu Kol. Ciurla i Jonszta. Może jest i Pieczka, ale w tej masie trudno znaleźć. Ciurla bardzo postarzał i posiwiał od czasu Bochni. Jonszta był zupełnie zrezygnowany. Pocieszył się że i ja jestem tu. Pozdrawiam

Józef

42

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag II C
13
Geprüft

An

24.9.40, 16-17

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 Bar. 1b

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis. Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

45

27.9.40. Nr. 25

Kochana Kotalka! Otrzymałem kartę Nr. 24. Serdecznie dziękuję. Prześlij mi 40 ćwieków do podeszw, ołówek czarny, chemiczny, czerwony, granatowy, oraz 3 haftki druciane do kołnierza bluzy. Brylisinu i pasty do zębów jednak nie otrzymam, więc w przyszłości nie przesyłaj, tylko w domu mej kilka butelek. Poświadczenia w sprawie wysiedlania rodzin jeńców Komenda Obozu nie wyśle, gdyż w razie potrzeby wystarczy Ci pokazać korespondencję ode mnie. To pomogało dotychczas zupełnie. Ppor. Pieczkę poznałem w niedzielę na nabożeństwie ewang. Liwrla po wyjeździe z Bochni omal nie zostałt w Krakowie zwolniony. Spóźnił się tylko o 1 dzień. Poniósł także dość poważne szkody na meblach. Leopold Wyrwalski ma dużo szczęścia iż może się tak bawić. Od Siwego można się wielu rzeczy spodziewać. Jak sobie pościeli, tak się wyśpi. Ćwiczenia na akordeonie znowu rozpocząłem, ale bardzo ostrożnie muszę grać, bo na sali gdzie jest około 200 ludzi nie mogę sobie pozwolić na duży hałas. Dużo czasu pochłania architektura, tak iż cały dzień mam kompletnie zapełniony. Jakże bawiłaś się na weselu? Wspominałem Was często. Co robią chłopcy, niech znowu coś napiszą. Pogoda u nas dość dobra, choć bardzo zimno. Jakoś jednak tę zimę przetrwamy, może będzie to ostatnia zima w obozie. Pani Markielowa prosi o wystanie glejtu na paczkę dla p. Postal w Golnej Suchej. Nie wiem kto to jest. Wystał już pod wskazanym adresem kol. Książkiewicz druk niebieski. Poczta idzie już teraz zupełnie dobrze. Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla wszystkich Was w domu i dla znajomych Józef

Hier abtrennen!

44

Kriegsgefangenenpost

Oflag II C
13 W
Geprüft

-9.10.40. 16-17

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Antw. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 1 b

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

46

Kochana Natalko! 10. 10. 1940. Nr. 26.

Otrzymałem dziś paczkę z bielizną, oraz list i fotografię. Zatem dzień był bardzo radosny. Serdecznie zań dziękuję. Wyglądacie doskonale, z czego bardzo się cieszę. Chłopcy dziarscy. Staraj się aby Wam było jaknajlepiej. Mnie również powodzi się dobrze. Paczki 6 i 7 otrzymałem. Dwa takie chleby i trochę tłuszczu miesięcznie, to wystarczy. Swetr b. dobry i ciepły, książka dobra i stosunkowo tania na swoją wartość. Słojów w przyszłości nie przysyłaj bo obawiam się stłuczenia; raczej owijać w papier. Przyślij mi garnek blaszany 1 do 1½ l, trochę mydła i sacharyny. Załącz spis rzeczy z datą; odpada potrzeba potwierdzania co otrzymałem. Palta dla chłopców jeśli otrzymasz kup obu nowe. Na przyszłą zimę będzie trudniej. Jeśli trzeba Wam butów a niema skóry, to zużyj moją kurtkę skórzaną, i tak mało ją nosiłem a skóra dobra na niej. Kupiectwa ucz się, może się przyda. O gospodarkę jestem spokojny. Jesteśmy obecnie oboje bardziej doświadczeni to wystarczy. Matka kolegi z Żywca otrzymuje wsparcie po ojcu, który padł w wojnie świat. Może napiszesz podanie o wsparcie dla Mamy, zwłaszcza że Ty nic nie otrzymujesz. Inne Panie korzystają z wsparć n.p. w Świętochł., Ligocie. Z tymi książkami to się zgadza. W Żywcu już poprzenosili mieszkańców częściowo. U Was chyba to nie grozi, bo kopalnie iść muszą. W razie potrzeby gdyby Mama lub [illegible] mieli gdzieś iść to może jakoś się pomieścicie u Ciebie. W tym wypadku może Adolf coś pomoże, skoro taki wpływowy. Znajomych tu teraz więcej, więc i wiadomości o znajomych lepsze. Lolek podoba mi się coraz więcej. Napisz co się dzieje z Jankiem Jonsztą, bratem Karola z Kępy. Dziękuję za miłą niespodziankę i serdecznie pozdrawiam Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

45

Oflag 13 II C Geprüft

18.10.40. 16-17

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leitw. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 13

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 22. 10. 1940. Nr. 27.

Kochana Natalko!

Otrzymałem list Nr. 27. du. 16. 10. Paczka od Karolów jeszcze nie nadeszła. Jak wygląda w praktyce kontrola gospodarstwa ? Karol Sikora pracuje w Radomsku. Przestań paczkę Kluzowi. Prześlij z aich flanelu 1 parę onuc 55×80 cm, oraz cebuli. Skarpetek letnich nie przyjmuj, bo chodzę wytącanie w onucach. Pogoda i u nas ładna, lecz stale wieją ogromnie zimne wiatry. Siwy niezbyt honorowy, ale praktyczny. Paczka weselna była w zupełnie dobrym stanie i smakowała doskonale. Studencki, Gowin i Komorowczyk pracują od miesiąca w Kuciu Zgoda. Serd. pozdrowienia Józ

46

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

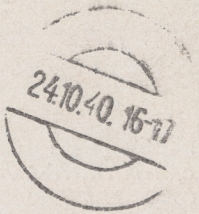

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Lentn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

48

Woldenberg, 30. 10. 1940. Nr. 28.

Kochana! Otrzymałem list 28, oraz paczkę od Karolów 23. i od Ciebie dnia 25. Za wszystko i im i Tobie serdecznie dziękuję. Obie paczki, także i od Karolów zupełnie w porządku, smakowały b. dobrze. Grochówkę i fasolę gotuję dla zaoszczędzenia chleba. Proszę o przesłanie trochę nici do szycia i jeśli masz, trochę kminku i wełny do cerowania grubych skarpetek. Kolor obojętny. Na zimę urządziłem się aby było jaknajcieplej, o to nie obawiaj się, choć pogoda u nas stale bardzo zimną, zato ładna. Samopoczucie rzeczywiście bardzo dobre o ile w tych warunkach można to tak nazwać, jedynie stała obawa o Was nie daje często zasnąć. Wierzę jednak, iż potrafisz tak się urządzić aby i wam było znośnie. Cieszę się iż mama otrzymała rentę. Widzę że stosunki układają się u Was na lepsze. Oby tak było aż do mojego powrotu. Można już adresować do nas listy i paczki oficjalną nazwą Woldenberg. Widzisz, iż obecnie znacznie jestem bliżej od byłej granicy ok. 20 km. Okolica bardzo ładna, letniskowa, wśród lasów. Kiedyś wartać będzie przyjechać naszą Škodą, oglądnąć bliżej, ale to dopiero po wojnie. Książka Bergbaukunde b. dobra. Studiuję ją bardzo pilnie tak że swoje górnictwo opanuję w niedługim czasie zupełnie. Również Adolf niech pilnie pracuje na kopalni i stara się tam jaknajwięcej nauczyć. P. Gurla był niedawno tymi reklamowany. Chwilowo zwolnić nie mogą, do sprawy tej w odpowiednim czasie powrócą. P. Zawadzki został we Francji wzięty do niewoli i także siedzi w Niemczech w obozie. Jeśli dostaniesz, kup „Spindel" do zegarka Omega i prześlij mi. Na Boże Narodzenie prześlę znowu 150.- RM. Tamtego podarunku niestety nie można kupić. Serdecznie dziękuję za listy i paczki, pozdrawiam wszystkich Józ

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

47

Oflag II C
14
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

12.11.40. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 1B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C - Waldenberg Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

49

Kochana Natalko! Woldenberg, 12.11.1940.-29.

Otrzymałem kartkę Twoją dnia 2., oraz paczkę dnia 7.11. Serdecznie za nie dziękuję. Paczka tymrazem naprawdę wyśmienita. Stwierdziłem to i ja i koledzy. Boję się tylko czy te rzeczy które ja otrzymałem nie uszczupliły zanadto waszych racyj. Napisz! Wierz jednak iż każda z tych rzeczy wywołuje osobny objaw radości. W następnej paczce przyślij mi przedłużacz do ołówka, z przybornika 1 cyrkiel do rysowania ołówkiem (najlepiej mały) oraz nakrywkę do garnka 14 cm. Pisałaś aby uważać na siebie by wrócić cało. Z swej strony robię co mogę, dotychczas z dobrym skutkiem. Jestem zdrów, z żołądkiem nie mam zupełnie kłopotu, zęby też dobrze się trzymają (koledzy mają natomiast dużo z zębami kłopotu). Ponieważ zaś zarówno Ty jak i krewni także robicie co można aby mi to pobyt uprzyjemnić, więc jestem dobrej myśli że spotkamy się zdrowi. Czy zmarł Bolek Drzewski? Zawsze był taki zdrowy, więc musiało mu mocno dokuczyć. Dziś jest 11. listopad. Ile zeszłoroczny był bardzo smutny, o tyle ten jest zupełnie inny. Mogę również ocenić że chwilowo wyjście nikomu z Was nie grozi i zimę (prawdopodobnie tę ostatnią wojenną) przetrwacie u siebie. Podaj mi numer domu siostry z kopca. Co Gustaw, czy jeszcze gospodaruje u siebie i czy nowa wila gotowa? Czy meble nasze doglądasz? U nas nic nowego, coraz więcej przybywa znajomych i coraz weselej. [redacted] Do przystawy herbaty przyślij jeśli możesz trochę cukru. Wpłaciłem dziś do wszystki 150- RM. Zima jeszcze dość znośna, śniegu niema. Czy Zbyszek chodzi do szkoły i ile już umie. [redacted]. Napisz jak Wam i krewnym się powodzi. Serdecznie pozdrawiam, uściskaj odemnie chłopców i Wandeczkę. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

48

Kriegsgefangenenpost

Oflag II C
13
Geprüft

15.11.40. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leitn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum Woldenberg 20.11.1940. Nr. 30.

Kochana Natalko!

Wystałem listy 30.10 oraz 12.11., przekazy paczkowe 21 i 31.10 - Ani listu ani paczki nie otrzymałem, więc znowu mały zastój gdzieś powstał. Jeśli będziesz mieć kiedyś sposobność, przyślij mi katalog książek techn. czeskich, oraz w księgarni zamów książki: Polskie Normy Elektr. „PNE 17" oraz „PNE 32". Gdybyś ich nie mogła kupić, napisz do P. Ungra i poproś o pożyczenie na pewien czas. Im są chwilowo chyba niepotrzebne. U mnie nic nowego. Byłem w niedzielę przy spowiedzi tu w Obozie. Czy u Was wszyscy zdrowi? Serdecznie pozdrawiam Józef - Normy mają dotyczyć podziemi kopalń.

49

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag. II. C
3
Geprüft

An

Frau Katalin Folvarczny

25.11.40 9-10

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folvarczny József

Gefangenennummer: 351- Bor. 13

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: - Kreis Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

51

Kochana! Woldenberg, 27.11.40. Nr. 31.

Otrzymałem wczoraj list, oraz 23.11. paczkę. Wszystko było w porządku. Serdecznie dziękuję za nią za życzenia urodzinowe i za wiadomości. Jeśli prześlesz mi „Spindel" do zegarka, to dam go sobie tu naprawić. Bez zegarka trudno się obyć. Może uda Ci się gdybyś nie otrzymała kupić „Spindla", przestać mi ten podarunkowy zegarek za jakimś pokwitowaniem. Aczkolwiek paczki przychodzą bardzo porządnie, to zawsze jednak ze względu na możliwe uszkodzenia opakowania w transporcie jest pewne niebezpieczeństwo przesyłania zegarka w paczce żywnośc. Te 105 pkt na kartce ubraniowej chyba Ci wystarczą, gdyż dla chłopców każdej chwili możesz wykorzystać moją garderobę. Co do p. Ungra jestem mocno zdziwiony. Tajlepiej że przekonał się osobiście. Mam teraz 2 pary skarpetek ciepłych, więc już nie przesyłaj. Prześlij natomiast mały suwak logarytmiczny i nieco ćwieków. Co do kartki p. Zbigu, to wyjaśnię osobiście. Bardzo jednak spokojna, to zdarza się rzadko. Owoców zbierał w tym roku. Za to kupuję czasem buraki, choć po 0,70 RM/kg, zawsze coś to jednak daje. W czasie od 15. XII. do 2. I. paczek dla jeńców nadawać nie można. Jestem zdrów i dobrej myśli. Uważaj na siebie i chłopców aby gdzieś nie przeziębić, choć na przechadzki z niemi wychodź jak czas pozwala. Ja więcej jak 2 godz. dziennie nie mogę spacerować choć pogoda dobra i sucha, bo zanadto apetyt rośnie. Przypuszczam, że niedługo i brat Adolf z Karwiny także będzie wyleczony. Jak zdrowie mamy i babki? Czekam na list od Zbysia. Uky Karol Wyrw. pisze? Serd. pozdrowian. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

50

Kriegsgefangenenpost

Offlag. II. C
3
Geprüft

28.11.40. 17-11

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Bar. 1 B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum Woldenberg, 6.12.40. Nr. 32

Kochana Natalko!

Otrzymałem list 3.XII. Serdecznie dziękuję. Cukier otrzymałem. Zofji odpisałem. Konserwy mięsne prześlij. Jeśli mało jadacie mięsa świeżego a zamiast tego konserwy, starajcie się jeść dużo świeżych jarzyn, inaczej łatwo o szkorbut (choroba dziąseł). Nierostek pracuje razem z Sikorą Karolem. P. Zawadzki jest sanitariuszem w Stalagu. To dentysty chodź póki jest sposobność. Jeśli potrzeba materiału na koronkę, weź mój pierścionek z oczkiem. Życzę szczęśliwych świąt Bożego Narodzenia, oraz Nowego Roku Wam i znajomym. Rodzicom napiszę kartkę.

51

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1B

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr 3

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

53

Kochana Natalko! Waldenberg, 12.12.940. Nr. 33

Otrzymałem kartkę, oraz paczkę 10. XII. i list wczoraj. W paczce było wszystko i w nieuszkodzonym stanie. Serdecznie dziękuję. Proszę o przysłanie maszynki do zaciniania ołówków oraz jeśli możesz w kolejej paczce 1/4 kg cebuli lub czosnku. Pisałem wczoraj do Rodziców. Kol. Jonszta przesyła Ci życzenia świąteczne. W moim imieniu złóż p. Dzikowej wyrazy współczucia z powodu śmierci męża. Naprawdę ciężkie dla nas nastały czasy, nie wiadomo czem na nie zasłużyliśmy, ale choć będzie nam jeszcze gorzej, to przecież i to się kiedyś skończy. Tylko w spokoju i pracy czekać musimy czasów dla nas lepszych. Mama niech będzie o mnie spokojna. Raczej ja martwię się o Was. Studjuję jeszcze górnictwo gruntownie, zaliczałem również kurs elektrotechniki aby posiąść to wszystko co potrzebne jest na kopalni. Wogóle nauka u nas obecnie kwitnie. Zbyszkowi gratuluję, iż tak dobrze zdyta. Co chłopcom i sobie kupiłaś na gwiazdkę w moim imieniu? Cieszę się żeście wszyscy zdrowi, nadal uważajcie na siebie, żebym po powrocie wszystkich Was zastał i wszystkich. Jak utrzymuje się siostra Amalia i co robi Tadek? P. Liwkowej w Białej groziło wysiedlenie. Postarajcie się u znajomych o zaświadczenie swej lojalności. Może to pomoże. Mąż jej znowu w ostatnim czasie był reklamowany przez Sp. „Godula". Wątpię czy to pomoże. Do Rzeszy trudno o zwolnienie, łatwiej jeszcze do Gubernat. Pozatym nic u nas nowego. Jesteśmy wszyscy zdrowi, czekamy Świąt, bo po tym łatwiej doczekać lata. Paczka świąteczna przyjdzie około 17. Roztoczę tak aby starczyło do stycznia. Serdecznie pozdrawiam. Napisz jak przeszły Wam Święta Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

52

Kriegsgefangenenpost

Offlag. II. C
3
Geprüft

11.12.40

An Frau

Natalie Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1 B

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

54

Kochana Natalko! Oldenburg, 28.12.1940 Nr. 34

Paczkę otrzymałem 17.12. Zawartość pierwszorzędna. Potrwało prawie wszystko do Świąt, a mimo iż odwiedzin miałem dużo i mimo, iż niektórzy koledzy otrzymują paczki dopiero po Świętach i trzeba się było z niemi podzielić, jednak pozostało coś jeszcze i na nowy rok. Serdecznie Ci za nią dziękuję. Ta przekaz wysłany stąd 19.12. prześlij mi ok. 2 kg zwykłych buraków pociętych w plasterki, oraz marchewki i przesuszonych aby się nie zepsuły. To zaleca mi lekarz dla utrzymania w należytym stanie zębów, z których jeden w zeszłym tygodniu straciłem bezpowrotnie, przyczem dowiedziałem się iż polski naczelny lekarz Obozu, to kolega z pierwszej drużyny w podchorążówce. Święta przeszły jak na nasze warunki, wesoło. Nastrój był znacznie lepszy niż roku minionego. Przeważa przekonanie iż to ostatnia gwiazdka w Obozie. Byłem w Wigilję w miejscowym kościele. Była to bardzo miła niespodzianka. Jako podarunek otrzymałem od kolegi z sali szereg rysunków pastelowych z życia obozowego. Doskonałe dla ozdoby gabinetu i dla nauki chłopców. W nast. paczkach żywność. prześlij „Magi" w kostkach, makaronu chałby z domowej chorej mąki, zaś chleb najlepiej kroić na kromki i wysuszyć w piecu. Prześlij blaszane pudełko na otówki. Gdybyś musiała się gdzieś wyjechać z Suchej wskutek przesiedlenia, to chłopców na czas przeprowadzki zostaw u Adelfów. Jedną pocztówkę zostaw sobie w domu na wszelki wypadek. Nie martwij się, bo nie mam co do tego żadnych danych, ale przygotowanym trzeba być na wszystko. Kolega Comer już jest w domu w Częstochowie. Jest tu w Obozie por. Michalik z Suchej Śr. (od granicy kazuńskiej oraz Płotka z Łazów). Nowego u mnie nic, jestem zdrów, zima choć na tut. warunki dość ostra to jednak zbytnie dokucza, gdyż i sweter i skarpetki grzeją. Serdecznie pozdrawiam Was wszystkich, Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

53

Kriegsgefangenenpost

Offlag. 4 II. C
3
Geprüft

-3.1.41. 17-18

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351. Barracka 1 B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum Woldenberg, 8/I. 1941. Nr. 35

Kochana Natalko!

Otrzymałam dziś list za który jak i życzenia serd. dziękuję. Przesyłam dziś przekaz czerwony. Prześlij nam zaraz zwykłą poduszkę (nie jasiek) bez poszewki, oraz 1/4 kg soli. Może być mniej pierza. W księgarni Walter de Gruyter u. Co / Berlin W 35 zamów książkę: „Elektrizität im Bergbau" von Obering. J. Baumer - Cena 11,50 RM. Form elektr. chwilowo nie zamawiaj. Bardzo mnie cieszy, że Wam znośnie się powodzi. Mnie również. Wogóle ten rok szczęśliwszy się zapowiada. Żal mi Korwiniaków. Czy byłó u Was nadawanie obywatelstwa? Jeśli coś można tu zrobić, bezwzględnie się o niego postaraj.

Józef

54

Kriegsgefangenenpost

Offlag. 3 II. C

Geprüft

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

9.1.41 17-18

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351-Bar.1 B

Lager-Bezeichnung:

Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager

Datum 21. I. 1941. Nr. 36.

Kochana Natalko!

Otrzymałem Twój list, kartkę Rodziców, oraz 10. 1. paczkę. Nieco rozpakowana, lecz było wszystko zgodnie z spisem. Serdecznie dziękuję. Może w zamian za paczki kupisz siostrom i braciom podarunki? Prześlij sacharyny, adres Siwego, dratwy do butów, sznórówki długie, kolor obojętny. Bieliznę mam. Kup dla Lolka z kopca w księgarni: Laudien-Reinhardt „Die Elektrotechnik" - 13 Auflage 4,80 RM. Bardzo mnie cieszy iż macie spokój; może uda Wam się pozostać, gdyż przesiedlenia ustały prawdopodobnie do wiosny - Pozdrawiam Ciebie, chłopców i wszystkich!

Józef

55

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Oflag II C
14
Geprüft

27.1.41 17-18

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Lentn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 13

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: V. 3

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

57

Woldenberg, 31.1.41. Nr. 37.

Kochana Natalko!

Otrzymałem paczki od Ciebie 23., od Karolów 27, oraz poduszkę. Było wszystko co mi tu potrzebne i w należytym stanie. Serdecznie Wam dziękuję. Może siostrom i braciom odwdzięczysz się jakoś za tę pamięć.[2] Jeśli inaczej nie możesz to może czemś z moich, względnie waszych rzeczy nam obecnie niepotrzebnych, które jednak im mogłyby się przydać. Zrób jak uważasz, gdyż ja sam nie orjentuję się w tym odosobnieniu co Wam może brakować. Mieszanka owocowa była taka o jaką mi chodziło. Jest doskonała. Przyślij znowu Maggi. Siostrze Natalji wysłałem przekaz, nie wiem czy nie za późno. Mam trochę pieniędzy, napisz kiedy mam wysłać. Na 10-cio lecie naszego ślubu mam dla Ciebie złoty szwajcarski zegarek na rękę oraz kolorowy portret nas czterech. Wysłać teraz nie mogę. Do miasta nikt z jeńców wyjść nie może. Zima bardzo ostra lecz mnie specjalnie nie dokucza, bo mam dość książek technicznych do czytania. Czas więc schodzi szybko. Jak nauka języka niemieckiego u Adolfa i u siostrzeńców? Niech nie marnują czasu, gdyż po wojnie brak będzie ludzi do pracy. Dziwne iż Siwy nie może mimo zabiegów otrzymać pracy. Gdyby sprawa wyjściowania stała się znowu u Was aktualna, może pomogą coś wtadzie wojskowe (w Łodzi tak było). Książkę "Elektrizität im Bergbau" prześlij mi razem z mieszanką jarzynową. Co dostali chłopcy na wiadziny. Akordeon sprzedałem, bo grać nie mogłem ostatnio a tylko przeszkadzał. Po wojnie kupię chłopcom lepszy. Serdecznie pozdrawiam Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

56

Kriegsgefangenenpost

Offlag. II. C
3
Geprüft

-4.2.41

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leitw. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 13

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

58

Kochana Natalko! Wildenberg, 17/II. 41 - Nr. 38

Otrzymałem kartkę od Zofji, Twój list w sobotę, oraz dziś paczkę. Serdecznie i Tobie i Zofji dziękuję. Chleb suszony lepszy, bo nie pleśnieje podczas przesyłki jeśli trwa jak czasem ok. 14 dni. Herbatę mam, bo rzadko gotuję. Proszę o stary kombinezon do motocykla (nie ten który Ty szyłaś) - potrzebny mi będzie dla naszycia lejów na spodnie. Pozatym do mojego zegarka Omega niklowa kilka osiek wahadł. („Spinodel") - wymiary 4,8 mm do 5,3 mm - około tych wymiarów przyślij z 10 sztuk jeśli otrzymasz oraz 10 sprężyn do zegarków ręcznych i kieszonkowych i niklowy zaczep łańcuszek, bo mój poprzednio zerwał się. Podaj mi ceny tych rzeczy. Żywności przestać możesz również grubo mielone zboże („krupicę") oraz więcej cebuli lub czosnku. Zmartwienia Twe rozumiem i współczuję. Jeszcze ich trochę będzie; nie przejmuj się jednak z powodu mało ważnych; to też minie. Pieniądze prześlę otrzymasz w marcu. Jeśli potrzeba weź od Siwego. Portret według zdjęcia, ja zaś dorobiony jestem z natury. Czy ojciec jeszcze chory i czy mają z czego żyć? W Zagłębiu Dąbrowskim wysiedlenia wstrzymane do kwietnia. Gdybyś miała posadę może byłoby łatwiej pozostać w Suchej; może też nic wam nie grozi, gdyż te okolice prawdopodobnie przesiedlane nie będą. Koziusznikom podziękowałem kartką za paczkę. Jest tu Ferdynand Klotka. P. Pawełka dobrze go zna, bo często bywał w Suchej. Jeśli znasz, podaj mi adres p. Milkowej z Charzawa. Może uda mi się tu wyjednać dla niej zapomogę. P. Jonszta dziękuje za pozdr. Jestem zdrów, wiosna już zaczyna być, więcej można będzie się uczyć. Serdecznie Was pozdrawiam. Kiedy Zbyszek kończy rok szkolny?

Józef

Tu oddzielić! Hier abtrennen!

57

Kriegsgefangenenpost

Offlag. II. C
3
Geprüft

22.2.41. 17-18

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Barracke 13

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum Woldenberg, 1. III. 41. Nr. 39.

Kochana! Otrzymałem wczoraj paczkę ubraniową z książką, na dziś mam zapowiedzianą paczkę żywnościową. Jarzyny bardzo dobre, choć wiem że masz z niemi dużo kłopotu. Serdecznie Ci dziękuję. Na kombinezon prześlę przekaz czerwony. Kol. Coner zmarł na suchoty. Niespodziewanie szybko. Nie mam żadnego listu od Ciebie już od 15. II. Z końcem marca otrzymasz odemnie 125,- RM. Potem będę co miesiąc wysyłać po 65,- Czy z Lolka jesteś teraz zadowolona? Jestem zdrów, nowego u mnie nic. Serdecznie pozdrawiam Józef

59

Kriegsgefangenenpost

Oflag 11 Geprüft

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

-43.41.17-18

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Lentn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1B

Lager-Bezeichnung:

Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

60

Woldenberg, 5/3. 41. Nr 40.

Kochana Natalko! Otrzymałem 1/3 paczkę od Gustawów oraz 3/3. Twój list. W paczce wszystko w porządku. Szczególnie przysłużyła mi się czekolada, gdyż trafiła prawie na ból żołądka jak kiedyś w Bochni i pomogła odrazu. Dziękuję Ci za list, Gustawom podziękuj za paczkę. Skoro będę mógł, podziękuję kartką. Proszę o suchy piołun, chemiczny ołówek, oraz dla połatania spodni taką część starego kombinezonu aby można było wyciąć 2 kawałki, każdy ~55 × 50 cm. Całego kombinezonu mogliby mi nie wydać (rzeczy cywilne). Kwit czerwony wyślę. Nasiona zamówiłem tu w kantynie. Cebuli, oraz marchwi i innych jarzyn w bież. roku nasiej więcej, niż normalnie. Na wszelki wypadek podaję Ci adres żony jednego z tut. kolegów, która mogłaby Ci pomóc, gdybyś potrzebowała oparcia w Gubernatorstwie: Pani Aniela Noga, Wieś Stradlice, Poczta Kazimierza Wielka - pow. Miechów. W razie potrzeby zwróć się przed czasem pisemnie. Druk dla Adolfa prawdopodobnie prześlę i to ten, który otrzymam 15/3. Tak będziesz choć trochę odciążona od kłopotów. Starce złóż w moim imieniu życzenia 80. urodzin. Choć to spotkanie jeszcze takie rychłe nie będzie wierzę, iż przy jej zdrowiu jeszcze go doczeka. Cesiek niech się dobrze uczy i słucha mamusi. Rodzicom wytłumacz iż oszczędności swoje napewno otrzymają, chwilowo zaś jakoś sobie tam razem radzicie. Nowego u mnie nic. Nauka odbywa się normalnie - z 38 różnych czynnych tu kursów można wybrać co się chce. Czy masz łączność z Świętochłowicami? Co się stało z Szczerbą? Zima szczęśliwie przeszła, nawet lżej niż spodziewałem się. Serdecznie Was wszystkich pozdrawiam - Józef. Książka b. dobra.

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

59

Kriegsgefangenenpost

Offlag. II. C
3
Geprüft

-7.3.41. 17-18

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 13

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum: 27. 3. 1940. Nr. 42.

Kochana!

Otrzymałem dziś paczkę. Serdecznie Ci dziękuję. Opakowanie było uszkodzone. Spisu rzeczy nie czytałem. Przypuszczam iż było wszystko, za wyjątkiem części do zegarka i taśmuszka, których nie było. Jeśli oski już masz to przyślij, jeśli nie masz, to nie kupuj. Na następne imieniny nie bardzo liczę; raczej na urodziny. Uczęszczam na 300-godzinny kurs motoryzacyjny, budowla, instalacyj elektr. i radio. Już dość daleko zaawansowane. Jestem zdrów; czasem tylko żołądek ostatnio boli. Życzę Szczęśl. i Wesołych Świąt dla Ciebie i wszystkich.

Józ[illegible]

60

Oflag II C
3
Geprüft

Kriegsgefangenenpost
Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1B

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

3.4.17-19

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

62

Kochana Katalko! Woldenberg, 15.4.41

Otrzymałem kartkę Nr. 42. Serdecznie dziękuję. Zresztek starego kombinezonu uszyj mi i prześlij spodenki krótkie jak w zeszłym roku, lecz nieco większe. Pisałem Siwymu. Może p. Suder poda mi miejsce pobytu p. Milkowej. Przypuszczają w Zgodzie iż Kluz został na wojnie. Jego ojciec mieszka w Nydku (Paweł, krawiec). Może da się coś pewnego o nim dowiedzieć. Zegarek jeszcze nienaprawiony - Brak śpindla. Jak zdrowie Brata? Na jakim kursie był Adolf z Karwinej? Rozpoczęte przezemnie kursy skończę przed jesienią; potem zabiorę się do 2 obcych języków. Wogóle mogę tu dużo skorzystać, bo nie brak fachowców a wszystkich dziedzin. Naprzykład Misterium wielkanocne, wzorowane prymitywnymi środkami, ale wspanialsze niż w dobrym teatrze. Nie brak muzyków, malarzy, sportowców. Byłoby dobrze gdyby któryś z chłopców Katalji lub Tadek mogli się uczyć instalacyj elektrycznych. Ogródek tego roku mały, już uprawiony, bo już też i ciepło, choć końca zimy nie można się było doczekać. Święta to najgorszy zawsze okres, już także minęły; dość wesoło. Byłem Gościem kol. Pieczki i Ciurli. Kiedy Zbyszek kończy rok szkolny i czego się już nauczył? Czy próbowałaś go uczyć grać? Wysyłam dziś przekaz. Poprzednio wysłałem 27.3. Kor. Michalik dziękuje Karolowi za pozdrowienia i przesyła ukłony od siebie. Cieszy się go dobrze. Jak z nabożeństwami w kościele u Suchy? Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla Was wszystkich w domu i dla znajomych, uściskaj ode mnie chłopców - Józef

Te oddzielić!

Hier abtrennen!

61

Offlag II C
3
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

16.4.41. 17-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351- Bar. 1B.

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

63

Waldenberg, 26.4.41.

Kochana Katalko! Otrzymałem Twoją paczkę 16.4, paczkę ubraniową i kartkę Twoją z 8.4. Serdecznie za nie dziękuję. Kartka była przeczemnie przepisywana i może w tym stanie nie nadawała się do wysyłki tak, że została zniszczona. Materiał dla naprawy spodni bardzo dobry. Spodenek sportowych nie przesyłaj. Paczkę od Gustawa otrzymałem. Podziękowałem kartką. Wymienione przez Ciebie rzeczy z wyjątkiem części do zegarka były w uszkodzonej paczce. Mam odpowiedź Siwego, bywa u p. Sudera. Może przez niego dowiesz się adresu p. Milkowej. Prześlij mi szczotkę do ubrania starą i nasienia rzodkiewki. Przekazu do Karwinej nie wysłałem, nie znam adresu. Początkowo myślałem wogóle nie przesyłać, bo nie orientuję się dostatecznie w Waszych warunkach. Jeśli uważasz to za stosowne, albo podaj mi adres albo doręcz przekaz, który wyślę Tobie. Czy p. Markiel jeszcze w niewoli? Jeśli możesz, daj zrobić zdjęcie z chłopcami i prześlij mi. Lolek jeszcze ma pewne braki w języku niemieckim, czyni jednak duże postępy i za rok będzie mówił zupełnie płynnie. Czy okres wiosenny spędzi liście wszyscy zdrowo? Mnie dotychczas nic nie dolega, koledzy jednak dość różnie odczuwali zmianę pogody, która nareszcie naprawdę już stała się ładna i ciepła. O. Kasek był znowu na urlopie świątecznym w Piotrowicach. Prawdopodobnie był i u Jastrzębskich. Co u Was nowego, jak zdrowie Rodziców, Mamy i Waszej? Serdecznie pozdrawiam. Co u Kowalów? Waudeczka duża?

Józek

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Offlag ... 3
Geprüft

62

Kriegsgefangenenpost

30.4.41. 10-11

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 1 B

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

64

5.5.1941

Kochana Natalko! Otrzymałem list, oraz paczkę 2.5. Za wszystko serdecznie dziękuję. Materiału wystarczyło mi na naprawienie spodni i na spodenki sportowe, więc już nie kupuj. Proszę natomiast o tasiemkę gumową, oraz nasienia rzodkiewki. Bardzo się cieszę, iż Zbysiek taki pomysłowy i pracowity. Pieniędzy na materiały im nie żałuj, bo przez to wyrabia się u chłopców pomysłowość a nauka to najlepiej ulokowany grosz. Do gry może z czasem nabierze ochoty, więc o ile czas Ci pozwala, niech ćwiczy. Czy w sprawie Janka z Kopca już ktoś z Adolfem rozmawiał? Jeśli nie, to może ja napiszę. Czy Karol będzie nadal prowadzić interes na obcy rachunek, czy też może grozi im wysiedlenie? Bardzo mi ich żal, niech się jednak nie martwią. O to można się chwilowo obejść. Teściowie Ciurli mają podobne zmartwienie. Wysłałem przekazy 29.4. i 3.5., oraz za kwiecień 65,- RM. O przyszłość bądź spokojna. Zagadnienie ogromnie duże, aby go rozwiązać radykalnie, trzeba dużo czasu. Zdjęcie daj zrobić w całości z chłopcami (na stojąco). Czy brat Twój pracuje codziennie? U nas jeszcze leży śnieg. Jak Twoje pole, czy nadal wynajęte? Jak powodzi się Teodorowi na nowym miejscu pracy? U nas wykłady odbywać się będą tylko do końca czerwca; potem 2 miesiące przerwy. Do końca wakacyj ukończę wszystkie studja techniczne. Jeśli trzeba będzie siedzieć jeszcze jedną zimę rozpoczętą naukę języków. Przesyłam serdeczne pozdrowienia, uściskaj ode mnie chłopców. Józef

Hier abtrennen!
Tu oddzielić!

63

Offlag 3 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-8.5.41. 10-11

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 18

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum: 13. 5. 1941.

Kochana Natalko! Mieszkam obecnie w baraku dla niepalących, Nr. 7a. Miejsca obecnie nieco więcej, powietrze znacznie lepsze, tylko łóżko parterowe (przedtem I piętro). Wogóle lepiej. Prześlij mi paczkę pluskiewek. Razem ze zdjęciem prześlij również jakąś ramkę do fotografji, abym mógł zawiesić na ścianie. Jestem zdrów, pogoda już dziś lepszą, humor dobry. Serdecznie pozdrawiam Ciebie i Znajomych - Józef

64

Oflag [illegible]
Geprüft

Kriegsgefangenenpost
Postkarte

An

14.5.41. 10-11

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351-Bar. 7a

Lager-Bezeichnung:
Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

66

Woldenberg, 19.5.41.

Kochana Natalko! Otrzymałem list z 9.5. oraz paczkę dn. 14.5. Była w niej wszystko w porządku. Babka pierwszorzędna. Serdecznie dziękuję. To co przesyłasz z oszczędzaniem wystarcza. Sacharyny proszę nie przysyłać póki nie napiszę. Dziś wysyłam przekaz na paczkę. Płaszcz jeśli potrzebujesz, daj sobie bezwzględnie uszyć. Należy jednak dążyć do tego, aby mieć rzeczy jaknajmniej, bo to zawsze najmniej kłopotu w tych niespokojnych czasach. Ja również ostatnio złożyłem część bielizny i książek do depozytu. Stare ubrania oszczędzać, ale po wojnie i tak zaraz wszystkiego dowiozą. Bardzo się cieszę iż Wam się dobrze powodzi i że możecie być razem. Żony szeregu kolegów wywieziono wgłąb Rosji (Archangielsk, Kazakstan) gdzie pracują w lasach, tartakach, nawet wozy popędzają. Wiem jak dumny musi być Lesiek z powodu tego zapisu szkolnego. Wynik egzaminu będzie napewno chlubny. W sprawie tego imienia trudno się czegoś lepszego spodziewać. Masz rację, czas leci szybko i starzejemy się szybko, ale z nadejściem lepszych czasów i młodość znowu wróci. Fotografję prześlij z listem, ramkę zrobię tu sobie sam. Kolega Kłosek bardzo kiepsko ostatnio wygląda (bezsenność, ogólne wycieńczenie). Żona jego nadal mieszka w Żebrzydowicach. Czy Gustaw także już niema sklepu? Pogoda bardzo zimna. W ramach gimnastyki zimowej ukończyłem kurs mazura, oberka i kujawiaka. Serdecznie pozdrawiam - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

65

Oflag 24 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

21.5.41. 17-18

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Bow. 7.A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

67

Woldenberg, 4.VI. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem list, oraz paczkę od Karolów 27.5. Serdecznie Ci dziękuję. Wysłałem kartkę Karolowi, zaś przekaz na paczkę 31.5. Tasiemka gumowa wystarczyła na podwójne wciągnięcie, trafnie więc oceniliście moją obecną tuszę. Leśkowi powiedz, iż tatuś jest zmartwiony jego lenistwem w szkółce; myślę jednak, iż braki nadrobi sprytem. O kol. Kąsku wiadomości mam pośrednio od jego żony. Panie, które są w Rosji to żony kolegów z Piekar i Wojkowic, oraz innych (Tobie nieznanych). O ile ludności powodzi się tam nieźle, o tyle żony oficerów zostały wywiezione razem z dziećmi daleko wgłąb Rosji. Żyją w ciężkich warunkach klimatycznych. Jak się zmienił ojciec mój po chorobie, czy na korzyść, czy też odwrotnie? Nabożeństw już nam nie odprawiają. Święta przeszły normalnie jak każdy inny dzień jeden do drugiego zupełnie podobny i nudny tak, że często traci się rachubę czasu. Tyle tylko widać przez płot, iż na świecie obecnie już zrobiło się bardzo ładnie i ciepło; można się więc dowolnie opalać. Byłem wczoraj w cyrku urządzanym przez kolegów. Całość była zupełnie dobra, choć na świetle dziennym „panie" nasze (przeważnie koledzy z marynarki) wyszły nieco gorzej niż to bywa na przedstawieniach przy świetle elektr. Piszesz, o nawale pracy. Tak to teraz jest, iż jedni mają jej za dużo, innym brak jej poważnie daje się odczuwać. Wierz jednak, iż lepiej jednak ciężko pracować niż przymusowo siedzieć bezczynnie. Serdecznie pozdrawiam Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

66

Oflag 24 II C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-5.6.41.15 6

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351-Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 11. 6. 1941.

Kochana! Otrzymałem wczoraj kartkę oraz paczkę. Wszystko w niej w porządku. Brak cebuli - sądzę iż już się Wam wyczerpała. Chleb lepiej ususzyć. List wysłałem 4. 6. Ucieszę się na fotografję. Wyglądam jak w Bochni; siwizny nieco więcej. Włosy wypadają, lecz wolno - trudno sprowadzić, bo strzyżę stale na krótko. Pogoda nieszczególna - mało deszczu, wiatr za to stale sypie piaskiem w oczy. Takie to już jest Pomorze. Przyślij rzadkiewki. Serdecznie dziękuję i pozdrawiam - Józef

67

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Józef 7/A

Gefangenennummer: 351-Bar.

Lager-Bezeichnung:

Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

69

20. 6. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem w sobotę list i zdjęcie, oraz wczoraj paczkę od siostry. Stokrotnie dziękuję. Cieszy mnie bardzo iż tak dobrze wyglądacie. Nawet utyłaś nieco, choć mało zmieniłaś się od grudnia 1939 r. Zbyszek wyrósł na przystojnego kawalera, a Cesia takie już duży chłopak. Przypuszczam jaką masz z nich radość. Ja również. Piszesz o nieprzyjemnościach od miejscowych, nie mogę jednak zrozumieć o co chodzi, więc napisz coś więcej o tym. Kolega przestał przekaz. Nieszczęśliwy bo stracił kilka dni temu brata. Zmarł w Oświęcimiu - był razem z Padkowskiem. Czy w moich listach otrzymujesz również puste miejsca? Z okazji imienin Cesia i Twoich urodzin, składam serdeczne życzenia. Kup mu jakiś podarunek, dla Ciebie zaś robi mój obecny sąsiad portret (akwarela - na 1-szą stronę albumu). Przywiozę dopiero osobiście - może na przyszłe urodziny, bo wystać nie można. Wykłady powoli kończą się na przeciąg 2 mies. Ochoty do nauki też już coraz mniej. Wszystko zaczyna być nudne, bo za długo trwa. Wydałem 85,- RM. Więcej nie mogę ze względu na pewne, choć małe wydatki, oraz składki na wdowy po poległych lub zmarłych w obozie, z których pierwsze otrzymują wsparcia od 45 ÷ 70 RM miesięcznie, lub drugie jednorazowo ok. 3500,- RM. Nie mogłem przeczytać o starym kawalerze bo niewyraźnie było napisane. Dobrobytu bliskim wcale nie zazdroszczę, bo przemijający i bardzo z tego powodu boleję. Serdecznie pozdrawiam Was wszystkich Józek

Ta oddzielić!

Hier abtrennen!

68

Oflag 24 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

20.6.41. 15-16

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N° 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Dow. 7 A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

70

du. 30. 6. 41.

Kochana Natalko! Otrzymałem kartkę 25.6., oraz zdjęcia z paczki. Są bardzo dobre. Lesiek również wyrasta na ładnego chłopaka. Szkoda że Tadek nie może się nauczyć żadnego rzemiosła. Będę musiał po powrocie jakoś mu pomóc, jeśli tylko zdołuży. Jeśli możesz, prześlij mi jednak tę oskę do zegarka o wymiarach, które dawniej podałem, albo odpowiednią oryginalną do mojej Omegi, która jeszcze nie naprawiona. Gdyby któraś z pań mogła czasem przesłać paczkę dla chorego, to mi napisz. Wrachubę wchodziłby tylko biały chleb, ser, masło itp. Wiem że to trudna sprawa, więc podaję tylko z obowiązku. Dlaczego Gustaw może prowadzić sklep a Karol nie? Te 3 wiersze o których pisałem poprzednio, to nie z Twej winy. U mnie nic nowego. Pogoda bardzo chłodna, więc trudno usiedzieć i coraz bardziej staje się człowiek obojętny na wszystko. Z kursów chodzę teraz tylko na drugi już rzędu kurs samochodowy, t.zw. warsztatowy. Naturalnie wszystkie wykłady są ściśle teor., na podstawie rysunków. Egzamin nie tylko że się nie skomplikował, lecz przeciwnie - nawet się trochę uprościł. Siostrze Amalji napisałem kartkę 28.6. Starajcie się spożywać dużo świeżych jarzyn i cebuli (specjalnie chłopcy). P. Witorscy jednak się na coś przydają. Czy mieliście ostatniemi czasy u siebie lokatorów? Może zmartwienia Rodziców pochodzą stąd, iż nie mogą nic z kasy otrzymać i nie mają z czego żyć? Napisz jak jest. Jak brat, idzie praca na kopalni i co on tam robi? Serdecznie pozdrawiam - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

69

Kriegsgefangenenpost

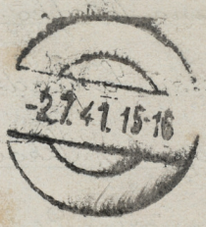

24
Geprüft

-27.41.15-16

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: [redacted] Oflag IIC

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum: 10. 7. 1941.

Kochana Kotalko! Otrzymałem paczkę 4.7. oraz list i zdjęcie. Paczka wspaniała - serdecznie dziękuję za nią i za zdjęcie. Wandeczka wygląda b. dobrze, podobna do Karola ale ta zaciętość w spojrzeniu to raczej energia cechująca Albinę. Aparat fotogr. kup. W Poznańsk. ostatnio zakazano Polakom posiadać je. W Oświęcimiu jest młodszy brat Podkowika. Wspieramy tylko wdowy po wojskowych. Pisałem do Podziców. Józef

70

Oflag II C
24
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

10.7.41

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351-Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

72

1. VIII. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem Twoją i Rodziców kartki, oraz wczoraj paczkę w zupełnym porządku. Serdecznie Wam dziękuję. Wysłałem pismo 15. VII., oraz dziś przekaz na paczkę. Chory otrzymał paczkę przed 3-ma dniami, ale jeszcze się nie zjawił podziękować. Więc ja serdecznie Ci dziękuję za dobre chęci i starania. Na przyszłość zaś myśl tylko o sobie i swoich bliskich. Jeśli tak piszę, to nie bez powodów; podam Ci je później. Co do roweru trudno mi coś radzić: Jeśli mały dla Zbysia, albo duży dla brata Twego, lub innych chłopców, to nie mam zastrzeżeń. Dla innych celów nie rozumiem potrzeby kupna. Chyba nie dla siebie? Mógłby to być tylko balast, którego i tak mamy już dużo. W Poznańskim wyszło ostatnio zarządzenie, zabraniające Polakom posiadać rowery, chyba że ktoś dojeżdża do pracy ponad 2 km. Cieszę się iż Zbysiek przeszedł do następnej klasy. Do której szkoły uczęszcza? Czy jest którýś z nauczycieli, których znam? U nas już żniwa. Przypuszczam, ile teraz musi być u Was pracy. Czy nasadziłaś dużo cebuli i czosnku? To jest artykuł wysoko u nas ceniony. Życzę wszystkiego najlepszego z okazji imienin. Życzenia spóźnione, za co przepraszam; tak się złożyło że nie mogłem napisać wcześniej. Przyszłe imieniny będą weselsze. Jeśli możesz, przyślij nieco kminku, kostki „Maggi" posiadam. Czy wszyscy jesteście zdrowi? Przesyłam pozdrowienia, uściskaj ode mnie chłopców. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

71

Kriegsgefangenenpost

31.7.41. 15-16

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3 Karwin

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Oflag II C
11
Geprüft 41

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag II C

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7 A.

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

73

16. 8. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem wczoraj Twoje pismo. Byłem już trochę zaniepokojony. Przekaz wysłałem 11. 8. Przedostatnie pismo było widocznie napisane zbyt drobno i dlatego nie otrzymałaś go. Otrzymałaś 85 RM? Ostatnio wysłałem tylko 55.- RM, bo kupiłem walizkę. Prześlij mi jasną pizamę wraz z spodniami. Za piosenki i pamięć (pismo Twoje z 25. 6.) jestem bardzo zobowiązany, zaś opuszczenie jest tylko pozorne i raczej bliższe końca niż początku. Czy Ty lub ktoś z rodziny otrzymaliście już obywatelstwo? Jak powodzi się Fukałom, gdzie on pracuje i co robi? Jak długo Rudolfowa jest już osamotniona i jak sobie radzi? Brat Teadora jest szczęśliwy, gdyż znalazł zajęcie. Czy Pawełka jest w Suchej, czy w Krakowie? U mnie nic nowego. Zdrów jestem; nauka nowego języka idzie szybko naprzód, za miesiąc zacznę czytać książki (początkowo z pomocą słownika). Piszę już dobrze, choć alfabet zupełnie inny. Książek nie brakuje, gdyż mamy biblioteki oprócz niemieckich i polskich także francuskie, rosyjskie a nawet czeskie. Wogóle życie teraz zupełnie unormowane. Czy żniwa już skończyliście? Wiem, iż dużo macie pracy. W przyszłe żniwa i ja prawdopodobnie pomogę. Jaki jest adres p. Markiel? Serdecznie dziękuję za list i pozdrowienia. Gustaw moim zdaniem zupełnie rozsądny. Wiem, że to przejdzie samo, bez leczenia. Pozdrawiam Was, uściskaj dzieciaków. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

72

Oflag 23 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

16.8.41. 15 16

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Barack 7 A

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 24. 8. 1941.

Kochana! Otrzymałem paczkę od Gustawów 12. Serdecznie im podziękuj. Pomidory nieco się zgniotły, o-mal nie popsuły innych rzeczy. W przyszłości proszę je osobno pakować. Daty się użyć. Następny przyjazd wujka do Rodziców będzie dość trudny. Dziś 2 lata jak wyszedłem z domu. Do wszystkiego da się przyzwyczaić. List wysłałem 16. 8. Serdecznie pozdrawiam Józef

73

Kriegsgefangenenpost

Oflag 23 Geprüft

Postkarte

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7 A

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag II C

Post-Nr.: _____

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Kreis Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

75

12. 9. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem kartkę 8-go oraz paczki: bieliźnianą i żywnościową 9-go. Obie były w zupełnym porządku. Gorąco Ci za tyle starań i pamięci dziękuję. List wysłałem 1.9. Prześlę czerwoną nalepkę; na nią przyślij mi bonżurkę i mały kocyk gorszego gatunku. Dobrze, iż Zosi urodził się chłopak. Chyba zadowolona z niego. Czy zdrowa? Ominie mnie jeszcze jedna więcej uroczystość familijna, prawdopodobnie jeszcze nie ostatnia. A szkoda. Ale to nie jest ważne. Te 2 lata rozstania były naprawdę ciężkie – myślę iż więcej dla Ciebie samej, niż może dla mnie. Teraz jednak obydwoje przypuszczam przyzwyczailiśmy się, czas schodzi szybciej. Najgorsze zawsze dni jesienne do Bożego Narodz., potem reszta zleci szybko. Uważajcie na siebie podczas deszczów jesiennych (zwłaszcza Cesick aby ucha nie przeziębił) Mieszka razem ze mną putkownik Matuszek. Jego dziadek miał duży majątek w Suchej (gdzie obecnie zamek koło dworca), oraz w Błędowicach (Kaszperkowice). Ojciec mój powinien go znać. Suchą, do której po niewoli wybiera się (zwiedzić) znam tylko z dokumentów i pamiętników familijnych. Program pracy na nowy sezon nauki zimowej już mam gotowy i skrupulatnie wypełniam. Zresztą nic nowego. Serdecznie pozdrawiam – Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

74

Oflag 23 IIC
Geprüft

12.9.41 10-1[illegible]

Kriegsgefangenenpost

An W. P.

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N° 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag IIC

Gefangenennummer: 351- Bar. 7A

Vor- und Zuname: Spar. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

76

Dz. 9.1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem Twój list; serdecznie zań dziękuję. Dlaczego list z 1.9. nie doszedł - nie wiem. Za cukier, otrzymywany w paczkach jestem bardzo wdzięczny, jednak proszę, przynajmniej w jesieni mnie cukru nie przysyłać, bo Wam pracującym jest on również bardzo potrzebny - zwłaszcza chłopcom, którzy rosną. Z materji kupionej kiedyś dla mnie, daj zrobić ubranka dla Zbysia i Lesia; to im na rok wystarczy, a potem będzie już chyba można kupić bez kartek. Zosi pogratuluj w moim imieniu chłopca i jeśli można, kup odpowiedni upominek. Wierzę, iż zmartwień macie dużo, ale wierzę także iż z całym spokojem potraficie je znosić, bo zawsze przynoszą one ostatecznie po sobie i dobre chwile. Inżynier Lampecht, który ze mną pracował na kopalni prawdopodobnie zginął w roku 1939., bo matka jego niema o nim dotychczas żadnej wiadomości. Jakie to zajęcie masz na zimę? Jastrzębskim dziękuję za pozdrowienia. Pogoda teraz znacznie u nas lepsza, jest bardzo gorąco, czas schodzi szybciej. Przygnębienie przychodzi czasami tylko. Czy oskę do zegarka możesz mi przysłać? Cieszę się, iż chłopcy dobrze uczą się w szkole. Rozmawiaj z niemi dużo - najlepiej po niemiecku, aby należycie rozwijali się, zwłaszcza aby mieli odpowiednie rozrywki, kształtujące umysł chłopców. Pozdrawiam - Józef

Hier abtrennen!

75

Oflag 19 IIC
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

22.9.41.10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag IIC

Gefangenennummer: 351. Baracke 7A

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

77

7/10. 1941.

Kochana! Otrzymałem paczkę od Hanki 23.9. Kój był nieco zgnieciony, więc miałem trochę roboty, ale wszystkie odłamki szkła dobrze wybrałem i wypadku przy jedzeniu nie było. Inne rzeczy w zupełnym porządku. Chleb zaraz po otrzymaniu zaczyna pleśnieć, więc lepiej suszyć. Hance serdecznie za paczkę w moim imieniu podziękuj. Pieczkowa podała rubryki, jakie zawarte są w arkuszach o nadanie obywatelstwa. Według mnie, niewiele masz szans na otrzymanie obywatelstwa, a szkoda. Zrób w tej sprawie co tylko zrobić możesz i co wypada. Przyślij mi ciepłe zielone onuce, takie jak poprzednio. W listach skrótów pisać niewolno, tylko całe słowa. Może się zdarzyć że mój list czasem nie dojdzie do Ciebie; nie martw się jednak niepotrzebnie, nic złego mi tak nagle tu stać się nie może. Gorzej jeśli ja nie mam od Ciebie dłuższy czas wiadomości, wtedy mimowoli różne nasuwają się przypuszczenia. Dziś otrzymałem list i paczkę w zupełnym porządku. Jarzyny suszone możesz częściej przysyłać. Siwymu pisałem już dawniej, aby Wam w razie wysiedlenia pomagał, Sikorze natomiast nic w sprawie materialnej nie pisałem, dopóki niema ostatecznej potrzeby i jeśli on sam nie uważa za stosowne zainteresować się tym, czy macie z czego żyć, gdy on pracuje. Czy dzieciowie Hanki pracują? Serdecznie pozdrawiam, uściskaj ode mnie chłopców, wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

76

Oflag 23 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-8.10.41. 8 9

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Gefangenennummer: 351- Bor. 7 A

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

78

17. 10. 1941.

Kochana Natalko! Wczoraj otrzymałem Twój list. Paczki ubraniowej jeszcze niema. Jeśli będziesz potrzebować pieniędzy, to bez krępowania dopożycz sobie chwilowo od znajomych. Sprawa przetrwania w zdrowiu do mojego powrotu, oraz sprawa dobrego wychowania chłopców są znacznie ważniejsze niż trochę zarobionych pieniędzy. Mamie za opiekę w moim imieniu serdecznie podziękuj. Jakże się cieszę iż Lesiek dobrze się uczy i że obaj dobrze rysują. Prześlij mi jeśli masz w domu moje nauszniki zimowe i nieco kostek Maggi." Jeśli nauszników nie znajdziesz, obejdę się bez nich. Bieliznę posiadam, otrzymałem ostatnio z amerykańskiej paczki ciepłą koszulę. Koledzy, mający zagranicą znajomych, otrzymują od nich nawet paczki żywnościowe. Nic u mnie niema nowego. Tu nas już był śnieg i przymrózki. Utworzyliśmy ostatnio sekcję górniczo-hutniczą i mamy szereg odczytów między sobą na tematy z ruchu maszynowego i elektrycznego kopalni. To w tym celu, aby przez takie dłuższe oderwanie od świata i od pracy nie wyjałowieć i móc znowu zaraz skutecznie pracować zawodowo, kiedy zrzucimy mundury i wrócimy kiedyś do domów. Jestem zdrów. Wysyłam 21. 10. RM 60,- Kalepkę wysłałem 13. 10. Przesyłam ukłony dla Was w domu, dla Rodziców oraz krewnych, jak również uściski dla chłopców Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

77.

Oflag IIC
14
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Natalia Folwarczna

21.10.41. 8-9

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Borowcke 7A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

79

30. 10. 1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem paczkę ubraniową, oraz 22. 10. paczkę żywnościową. Obie były w zupełnym porządku. Serdecznie Ci dziękuję. Cieszę się iż otrzymałem bonżurkę, gdyż w bluzie wojskowej jest trochę za zimno. Koc, który otrzymałem jest dość cienki, ale jakoś wystarczy. Wysłałem Ci pismo 17. 10., oraz nalepkę 21. 10. Zawiadamiam, iż niewolno ani w paczkach z niebieskiemi, ani czerwonymi nalepkami przesyłać jeńcom surowych ziemniaków i zapałek. Ręce, które sobie odmroziłem już przed 2-ma laty znowu zaczynają mi się dawać w znaki, choć mrozów jeszcze prawie że niema. Zabrałem się jednak do leczenia i mam nadzieję iż stan ten się nie pogorszy. W związku z tym poproszę w przyszłości o rękawiczki (narciarskie), ale to później dopiero. Do Jastrzębskich wysłałem przekaz kolegą Drożny, ale paczki jeszcze nie otrzymali, może dlatego, że (przynajmniej na terenie Warthegau) mogą wysyłać paczki jeńcom tylko krewni. Pisałaś, iż mogłabyś otrzymać pracę: Ciekawym jaką? Cóż porabiają zięciowie Hanki i jak im się obecnie powodzi? Czy od Falkusów albo od innych dawnych znajomych z Świętochłowic masz jakieś wiadomości? Wszatek pisze czasem do p. Jonszty, ale nic nowego nie napisał. Serdecznie pozdrawiam Was wszystkich w domu. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

78.

II C
12
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-2.11.41. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Gefangenennummer: 351- Baracke 7A

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Kriegsgefangenenlager

Datum 7. 11. 1941.

Kochana! List otrzymałem 1.11., wysłałem list 30.10., nalepkę 1.11. Poczta nie będzie przyjmować paczek do nas w czasie od 1.12. do 25.12. włącznie. Ostatni termin sprawdź na pocztce. Nalepki prześlę w najbliższych dniach, zaś paczki rozdziel sobie w czasie do końca bieżącego miesiąca w miarę Twoich możliwości. Prześlij małych kostek „Maggi" oraz troszeczkę gliceryny. Dziękuję za list, serdecznie pozdrawiam - Józef

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Geprüft

An

10.11.41 9-1

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7 A

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag II C

Post-Nr.: Woldenberg Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: V. 3. Ks. Toschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Karwin

Kriegsgefangenenlager

Datum 18. 11. 1941.

Kochana! Otrzymałem paczkę 8., list z życzeniami urodzinowymi 11. XI. Za te wyjątkowe dowody pamięci stokrotnie się odwdzięczę. Może uściski naszych chłopców o których pisałaś staną się prędzej niż się spodziewamy realnymi z powodu możliwości zwolnienia do pracy. Wysłałem kartkę 7. oraz nalepkę 10 i 17. Paczki wyślij do 30. XI. Możesz przestać kaszy, brukwi, kobuś t. j. Czy Wyrwalska mieszka w Żywcu czy Bogumiłowicach? Cytryny już wolno przesyłać w paczkach. Jeszcze raz dziękuję i pozdrawiam Józef

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Geprüft

An

20.11.41 9-10

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname

Ltn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351 - Gar. 7A

Lager-Bezeichnung: Stalag IID

Post-Nr.: _____

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

82

1.XII.1941.

Kochana Natalko! Otrzymałem kartkę 22., paczkę 24.11. Paczka w zupełnym porządku. Chleb zawsze wysuszony, więc nie miałem wypadku, aby coś spleśniało. Serdecznie za wszystko dziękuję. Wysłałem pocztówkę 18.11. Masz rację, iż nasza rozłąka nastąpiła w najlepszym czasie. Jednak ten trzyletni już okres bytowania w trudnych warunkach przysporzył nam tyle doświadczeń, że były one warte tylu smutnych chwil. Opisać dziś trudno, opowiem w przyszłości. Folwarcznymu z Filii wiem o tem iż na przyszłość szczęśliwie utrata posady nie grozi. Jeśli nie masz czegoś stosowniejszego, kup chłopcom na gwiazdkę książkę „Bastel-Buch" Band XIII. wzgl. poprzednie tomy (Franckh'sche Verlagshandlung) Stuttgart. Wg niej mogliby sobie robić rożne przedmioty i zabawki. Tobie, bardzo mi przykro iż nie mogę niczego pod choinkę położyć w obecnych warunkach, ale za to na następne Święta będą wszystkie zaległe podarunki. Jeśli możesz, nasusz trochę jarzyn. Kalepkę wyślę na po świętach. Moje przemrożone ręce znacznie już podleczyłem gorącą wodą. W niedzielę obchodzić będzie nasza sekcja górnicza święto Barbórki dość uroczyście. Wolałbym jednak aby była mniej uroczystą, za to na kopalni. Paczka od Jastrzębskich nadeszła po 1½ mies. Serdecznie pozdrawiam wszystkich, uściski dla Ciebie i chłopców. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

81

Oflag 12 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

3-12.41. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Gefangenennummer: 351 - Beroch 72

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

83

12.12.1941.

Kochana! Otrzymałem kartkę 4.12., paczkę od Rodziców 1, od Ciebie 8., od Gustawów 10.12. Wszystkie w porządku. Wprowadziłem u siebie ostrą racjonalizację i Święta będą wzorowe. Boję się jednak, iż u Was może być przez to pewien niedostatek. Serdecznie Ci dziękuję. Rodzicom napiszę, Gustawom podziękuj w moim imieniu. Nauszniki pasują doskonale. Wysłałem list. 1.12., nalepkę niebieską 5., oraz 60,- i 50,- RM. Lolek również pomaga rodzinie wydatnie, rodzina odwzajemnia mu się jak może. Witorscy dużo wycierpieli podczas przeprowadzki, są już jednak na swojem i choć warunki ciężkie pracują wytrwale z dobrym skutkiem. Kiedy to Karolowie spodziewają się urodzin? Cieszę się z tego. Oby tylko szczęśliwie i zdrowo przeszło. Rozumiem Cię, iż okres świąteczny przykry. Przecież tyle wspomnień snuje się po głowie; bo choć i dawniej też nam lekko nie było, jednak oboje pracowaliśmy wytrwale i właśnie gdy najgorsze zdawało się być już poza nami, znowu przyszła ta długotrwała rozłąka. A może właśnie ona wyjdzie nam na dobre - (myślę tu o Teodorze Dziku i innych). Dlatego też niema zmartwień pokiśmy zdrowi i choć Wy wszyscy będziecie mogli razem siąść przy wigilijnym stole. Czy zaś rozłąka będzie krótsza lub dłuższa, to nie jest ważne. Wierz mocno, bo i ja w to wierzę, że znowu zaczniemy razem pracować dla naszych chłopców, no i dla nas samych. Staroj się więc Święta spędzić wesoło, bo do zmartwień niema powodu. Życzę Wam wszystkim w domu, babce i krewnym, aby te Święta były ostatniemi, których spędzić nie możemy razem - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

II C
12
82 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

13.12.41. 16-17

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Gefangenennummer: 351- Baracke 4A

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

84

1.1.1942.

Kochana! Otrzymałem list Twój w wigilię. Serdecznie dziękuję. Wysłałem Rodzicom kartkę i Tobie nalepkę 27.12. Jeśli masz czerwoną nalepkę, prześlij mi onuce z zielonej flaneli, oraz rzeczy, o które prosiłem 1.12. Jeśli niemasz, prześlę nalepkę później. Do fotografii jeszcze moja kolejka nie nadeszła. Zosi z okazji zaślubin przesyłam gratulacje i życzenia. Będziesz miała trudności z zakupieniem podarunku. Napisz jak to załatwisz. Pawełka niech się nie martwi, bo przecież ma męża koło siebie i dlatego jest i tak w szczęśliwszem położeniu. Powodu do zmartwień niema, są jednak momenty, kiedy trzeba cierpieć. Zbyśka uściskaj za napisane do mnie słowa i dobre postępy w szkole, z których tatuś jest dumny. Jak przeszły Wam Święta? Ja i koledzy dobrze. W nowym roku życzę Tobie i wszystkim abyście zdrowi doczekali mego powrotu. Do Panny Loli pozwoliłem sobie skierować jednego z moich kolegów jednorazowo, o czem łaskawie ją poinformuj. W księgarni: Melantrich, Praha II. - Vacl. Vam poinformuj się jakie książki o pluszkach i sortowniach węgla (Wäschereien u. Siebereien für Kohle) posiadają w językach: niem., rosyjskim albo czeskim. Podaj mi je potem (autor i tytuł, rok wydania i cena). Zamówiłbym przez tutejszą kantynę. Serdecznie pozdrawiam Ciebie i wszystkich w domu. Co dzieciątko przyniosło? Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

83

Oflag 12 II C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien.

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Gefangenennummer:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef
351- Bour. 7 A.

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

85

14.1.1942.

Kochana! Otrzymałem Twój list, kartkę od Rodziców, paczkę od Buchwałdków. Za tyle wiadomości i pozdrowienia dziękuję. Buchwałdkom podziękuj w moim imieniu za tak wspaniałą paczkę. Wysłałem niebieską nalepkę 5.1. oraz kartkę do p. Dostalowej. Prześlij mi kawałek mydła do twarzy, nici czarnych i białych, sacharyny. Czy chłopcy otrzymali aparaty od brata z Karwiny? Teraz dość trudne warunki do zdjęć; dopiero latem będzie prawdziwa radość. Cieszę się bardzo, że niczego Wam nie brak i mogliście weselę Zosi dobrze urządzić. Szkoda, iż teraz mnie ale trzeba być cierpliwym. Damskie futra też oddajecie? Młody Heide znalazł, co tak gorąco szukał. Co robi Siwy w Krakowie? Prosisz o napisanie jak wygląda dzień mej pracy: Pobudka o 7, śniadanie, przechadzka, apel poranny (ok. 15 minut), razem około 2 godz. nauka niemieckiego i rosyjskiego (inni uczą się innych języków). Po obiedzie 3 godziny czytam książki techniczne, przeważnie elektrotechnika i górnictwo. Potem kolacja, apel wieczorny, przechadzka i podczas niej konwersacja niemiecka i rosyjska, wieczorem czytanie gazet i inne roboty gospodarskie. Przymusu żadnego, kto co woli. Książek dużo we wszystkich językach. Mimo wszystko dawna praca choć uciążliwą, była lepsza, ale i to minie; znowu będę węgiel wydobywać, może nie tak już długo. Serdecznie Wam za wszystko dziękuję. Ciska uściskaj na 7-me urodziny

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag 12 II C
Geprüft

84

Kriegsgefangenenpost

15.1.42. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

86

27.1.1942

Kochana! Otrzymałem pismo 13.1., kartkę p. Dostał, oraz paczkę 19.1. i niespodziewanie od Karolów 24.1., w porządku. I Tobie i Karolom gorąco dziękuję. Jestto dla mnie ogromne ulżenie w chwilach przygnębienia, iż mimo waszych trudności, żywo o mnie pamiętacie. Wysłałem list 14.1., nalepkę 16.1. Na czerwoną nalepkę prześlij mi półbuciki (najgorsze - z dziurami bo tylko na 5 letnich miesięcy - byle podeszwy były do chodzenia, aby oszczędzać butów wojsk.), uszyj spodnie gimnastyczne (szarawary) u góry i u dołu na gumce, z zielonej flaneli, aby nie były podobne do cywilnych, długie dość przestronne, pozatym gwoździków do gumowych podeszw. Jestem zdrowy. Zima i u nas tęga (-22°), specjalnie nie dokucza, bo przyzwyczaiłem się, bieliznę ciepłą mam, zresztą niedługo już potrwa. Uściskaj Zbyśka z okazji 10-cio letnich urodzin. Jaki sprawiłaś mu podarunek? Lolek w tym roku skończy naukę i zacznie pracować, więc Rodzinie będzie lepiej. W wolnych od nauki chwilach uczę się o hodowli drobiu i pszczół, korzystając z doświadczeń pułk. Matuszka. Może po wojnie będzie i na to okazja? Napisz mi szczegółowo jak powodzi się każdemu z Was w domu, oraz siostrom i braciom, bo ja przez te 2½ roku jednak dużo zapomniałem. Jak sprawa obywatelstwa? Przesłał mi pozdrowienia Pawlita, oraz pośrednio przez Jonszte p. Wzatek. Pozdrawia i uściski przesyła Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag 12 II C
Geprüft

85

Kriegsgefangenenpost

27.1.42 9-0

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 7 A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

87

8/2. 1942.

Kochana! Otrzymałem list 7.I., paczkę 5.II. Serdecznie dziękuję. Pisma z 19.I. nie otrzymałem. Jeśli było w nim coś ciekawego, to napisz ponownie. Wysłałem nalepkę czerwoną i niebieską 26.1. Kapulśniki (sztucki) bardzo mi się przydały, bo sweter ma nieco zakrótkie rękawy. Rękawiczki będą mi niepotrzebne, z powodzeniem zastąpiły je skarpetki otrzymane od Ciebie w zeszłym roku. Czy zielonej flaneli na onuce już zabrakło, czy też może te rzeczy już do Ciebie nie należą? Czy siostra Amalia znalazła może pracę że jej lepiej? Z tego co mi pisałaś wnioskuję że wogóle jeszcze dość dobrze Wam się powodzi. Toteż i ja jestem spokojniejszy. Jeśli jednak dłuższy czas brak listu, to zaraz mimowoli muszę się martwić; zwłaszcza po ostatnich wysiedleniach u Was i przy tych mrozach. Czy w sprawie moich książek czegoś się dowiedziałaś? Może Cię to trochę zdziwi, ale czas trzeba wykorzystać, zwłaszcza że po powrocie kiedyś trzeba będzie także troszczyć się o chłopców Natalji, Molki, może Adamków, tak że właśnie teraz mam dość czasu, by niektóre rzeczy przemyśleć i przygotować, mając w każdym zakresie odpowiednich tu fachowych doradców. Może tak odwdzięczę się za Waszą pomoc, która pozwoli mi zdrowo do Was powrócić. Jestem zdrów, mrozy przeszedłem dobrze. Wspominałem wczoraj naszą 11-tą rocznicę ślubu. Przyszła będzie lepsza. Pozdrawiam - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag 12 II C
Geprüft

86

Kriegsgefangenenpost

10.2.29-0

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

88

19.II.1942.

Kochana! Otrzymałem wczoraj list oraz kartkę Karolów. Serdecznie dziękuję. Wysłałem 9.2. niebieską, 31.1. czerwoną nalepkę. Wysłane zielone spodnie? Piszesz o złych przeczuciach i nieprzyjemnościach. Wierzę, szczerze współczuję; nie martw się: szkoda zdrowia, będzie i Tobie lepiej. Karol Klimsza szczęśliwy. Czem handluje Siwy? Przydałby mi się jego adres w Gubernatorstwie. Pogratuluj Karolom córeczki. Wózek dla niej kup. Funkcję ojca chrzestnego chętnie przyjmuję dla tak sympatycznych rodziców. O współpracy z nimi po moim powrocie i ja już myślałem i wiele rzeczy już mam przygotowanych. Mojemu ojcu z okazji 80-letnich urodzin złóż życzenia. Jak przykro spędzać tyle familijnych uroczystości poza domem. Czy Markielowa nie potrzebuje pomocy materialnej? W listach do mnie nie pisz żadnych skrótów. Nasiej dużo marchewki i cebuli. To bardzo zdrowe na surowo dla chłopców. Czy mogłabyś kupić termos dobry i garnek emaliowany 2 l lub odpowiednią miskę? Napisz! Jeśli małe kostki Maggi bez kartek, to prześlij. Podobno od 9.II. można przesyłać paczki do 10 kg. Sprawdź to na poczcie i jeśli to prawda, prześlij paczkę później, lecz większą. Obawy zepsucia w transporcie niema. Ciurlowa razem z rodzicami mieszka w Białej w Ochronce. Jestem zupełnie zdrowy. Wysyłam 65,- RM. Jak powodzi się siostrom Halce, Zofii, Natalii? Wszyscy u nich zdrowi? Czy Lesiek robi zabawki według książki, którą otrzymał? Może jeszcze za mały na to? Choć list odemnie spóźni się czasem, nie martw się: tu bezpiecznie

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Józek

Oflag 12 Geprüft

87

Kriegsgefangenenpost

21.2.42. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Bar. 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Deutschland (Allemagne)

Kriegsgefangenenlager

Datum 24. II. 1942.

Kochana! Otrzymałem paczkę. Podziękuję osobno kartką. Przesłałem list 19.2., niebieską nalepkę 21.2. Niech na nią łani Lola, albo inna z Pań prześle paczkę o której pisałem 1. VII. 41. lub Ty pisałaś 7. VII. Zawartość obojętna. Jeśli Karol da Li pieniądze, to weź: przydadzą Li się. Czuję się dobrze; wiosna u nas powoli się zaczyna. Cieszę się że i Wam latem będzie lepiej choć pracy więcej. Pozdrawiam serdecznie. Józef

Oflag II C
12
Geprüft
88

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

26.2.42. 9-10

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: Stalag II D Oflag II C

Post-Nr.: _____

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau 3

Straße: Ks. Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

90

9.3.42.

Kochana! Otrzymałem list dziś paczkę ubraniową oraz 6.3. paczkę od Karolów. Obie w porządku. Otrzymałem wszystko o co prosiłem. Spodnie nieco duże, nie szkodzi - może latem użyję. Karolom napiszę kartkę. Jak miewa się Albina i chrześniaczka? Czy ma na imię Eurelia? Wysyłam jutro czerwony druk. Przyślij mi różnych odpadków (kawałków) gumy lub skóry starej dla podbijania drewniaków, termos 3/4 l, garnek blaszany 1/2 l, sacharyny, 2 talie kart bridżowych, pokrywkę na garnek 14 cm, suchych jarzyn i około 1/2 kg chleba. Ojcu z okazji imienin złóż w moim imieniu życzenia. Czuję że to ostatnie imieniny na odległość. Czy Tukała pracuje jako robotnik? Dobrze że sprawa przed komisją odroczona. Gustawowie odpoczną nieco nerwowo, to bardzo ważne. Pewnie, było to dla nich bolesne ale powiedz mu odemnie iż tak jak się stało jest dobrze. Otrzymałem odpowiedź Jastrzembskich. Był 26.II. w Zgodzie. Przesyłają Ci ukłony. Wyrwalska pracuje w bogumińskiej kasie. Łopalnia Śląsk została pogłębiona. Cieszy mnie to, gdyż w czasie pokoju nie mieliśmy na to pieniędzy. Kup sobie i przestudjuj dobrą książkę niemiecką o przetworach i konserwach owocowych i warzywnych. To ważne na przyszłość. Jak rosną i uczą się chłopcy? U mnie normalnie, jestem zdrów, ale coraz bardziej siwy i niestety łysy. Zmarł w Kielcach Wantuła z ulicy trzymieckiej. Miał dobre stanowisko, którego mu Siwy zazdrościł. Serdecznie dziękuję i pozdrawiam.

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag 12 IC Geprüft

Kriegsgefangenenpost

12.3.42. 9-10

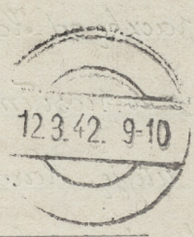

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351. Bar. 7 A.

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

91

25.3.42.

Kochana! Otrzymałem kartkę 16.3., paczkę wczoraj. Serdecznie dziękuję. Paczka nieco długo szła, miałem jednak szczęście: przed imieninami przydzielono mi część paczki amerykańskiej. To zdarza się mniejwięcej raz w roku. Częściej natomiast otrzymujemy angielskie papierosy. Wysłałem list i kalepkę niebieską 16.3. Jutro wyślę czerwoną. Jeśli możesz, przyślij garnek 2 l lub większy albo miskę emaliowaną, starsze prześcieradło, proszek do prania, szczotkę do zębów, grochu lub fasoli na nasienie. Ciężar żywności nie może być jednak większy od 1/4 ciężaru całej paczki. Imieniny nie były wesołe. Marzec to najgorszy miesiąc z powodu przeciągającej się zimy. Wierzę jednak, iż następne imieniny będą weselsze. Dużo zmieni się w każdym roku. Zajmuję się obecnie tem, o czem jeszcze w Zgodzie myślałem: założeniem suszarni, przetwórni i chłodni owoców w okolicy Włodzimierza Wołyńskiego. Dotychczas tam siedzieli żydzi. To lepsze niż kopalnia; zarazem warsztat niezależnej pracy dla chłopców. Jeśli możesz, zapoznaj się z tym działem z książek. Mam tu kolegę z tamtych okolic (miasto Uściług). Co robi Szwarc? Czy masz z nimi kontakt? Czy Zbysiek skorzystał z zaproszenia? Za życzenia imieninowe dziękuję, życzę szczęśliwych Świąt i Wesołego Wielkanocnego Jajka Wam wszystkim. Cieszę się, iż z nastaniem wiosny i Wam będzie weselej. Jak zdrowie Mamy, Starki, Rodziców? Adolfowi jak praca idzie?

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag II C
12
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

3.42. 9-16

90.

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Barab. 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!

Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

92

10.4.42.

Kochana Natalko! Otrzymałem 9.4. list i kartkę od Natalii, oraz paczkę 2.4. od Amalii. Serdecznie Ci dziękuję. Siostrze napiszę kartkę. Robienie zdjęć przerwane; przykro mi ale jeśli w tym tempie pójdzie robota, może wcześniej mnie się doczekasz niż fotografii. Chłopcom o ile możności ułatwiaj ich montaże i zbieranie znaczków. Ja mam dla każdego z nich po 2 rzadkie i ładne znaczki z naszej wewnętrznej poczty obozowej (na Święta dla zasilenia Funduszu Wdów i Sierot). Haloc dziękuję za pozdrowienia. Dobrze że Lichy ma pracę; może sporządnieje. Żal mi Amienki, jeśli będzie musiała wyjechać - ona taka wątła. Że Zbyszkiem postąpiłaś zupełnie rozsądnie. Rozumiem jak to musi boleć, ale chwilowo niema rady. W ostatnim liście jedno zdanie było wymazane. Cieszy mnie Wasze zdrowie. Mama niech latem wygrzewa swój reumatyzm dobrze na słońcu, to przejdzie. Tutaj szereg kolegów skutecznie się tak wyleczyło. Dobrze, iż bratu spodobała się kopalnia - będziemy po wojnie wspólnie wydobywać węgiel. Plony z roli napewno zbierać będziecie, wysiedlenia Wam chyba obecnie już nie grożą z powodu braku rąk do pracy. Chory stokrotnie dziękuje za pomoc, która pozwoli mu może wrócić do swoich i kiedyś podziękować osobiście. Prześlij sacharyny. Działkę ziemi już otrzymałem (2 m²), brak mi nasion. Ja myślami jestem stale z Wami - dokucza już trzyletnia rozłąka, ale dobrej myśli o co i Was proszę. Wszak już niedługo rozstania, znów nam będzie dobrze razem. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Oflag 12 E C
Geprüft

91.

Kriegsgefangenenpost

14.4.42

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opar Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Baracke 74

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Neum.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

93

23.4.42.

Kochana Natalko! Otrzymałem paczkę ubraniową 20, dziś żywnościową, wczoraj list. Serdecznie dziękuję. Obie paczki w porządku: dobrze pakowane i chleb dobrze suszony; koledzy natomiast często mają przez to dość duże szkody. Garnek bardzo dobry. Kup termos i ze 3 proszki do prania; nalepkę czerwoną prześlę 20.5. Prześlij białą świąteczkę. Wysłałem niebieską nalepkę 12.4. Wyślę też 100,- RM. Zasmuciły mnie Wasze Święta. Na Waszym miejscu ja bym się jednak nie martwił. Są ważniejsze rzeczy. Falkusom dziękuję za pozdrowienia. Podaj mi ich adres. Dobrze, iż Adamkowie nareszcie doczekają się rodziny. Już na nich wielki czas. Na te urodziny i chrzciny już prawdopodobnie nie zdążę, ale mam nadzieję iż nie dadzą długo czekać na następne, na których znowu razem będziemy mogli wystąpić. Uważam, iż odwołanie wnieść trzeba, choćby nawet wynik z góry był przesądzony. Wykłady u nas znowu rozpoczęte. Chodzę tylko na branżę żelazną i elektryczną kursu handlowego. Pozatym przerabiam swoje sprawy górnicze, no i owocarstwo; dużo korzystam obecnie z słońca. Grządka już uprawiona. U nas obecnie bardzo ciepło. Ważyłem się niedawno: mam w ubraniu 77 kg, więc widzisz iż trzymam się dobrze. Nauki języków już zaniechałem; prowadzę tylko konwersację i czytam. Lolek także dużo postąpił: prawie niema porównania z tym co umiał przed rokiem. Serdeczne pozdrowienia i ucałowania- Wasz Józef

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

II C
12
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

25.4.41 16 [illegible]

92

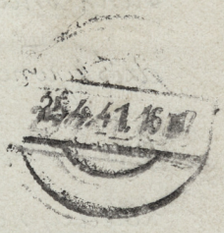

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Gen. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Barak 7 A

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

94

8.5.1942.

Kochana! Otrzymałem wczoraj paczkę w zupełnym porządku i świeżym stanie, dzisiaj list. Serdecznie dziękuję za nie, specjalnie zaś za maślą, ale tak doskonałą babkę i za konfitury. W tej sytuacji jest to dla mnie pociechą i dowodem, że jeszcze nie brak Wam artykułów pierwszej potrzeby. Cieszy mnie Wasze zdrowie, zaś apetyt chłopców mnie nie dziwi; to obecnie rzecz powszechna. Gdybyś odwiedziła Falkusów, zajdź także do naszego byłego mieszkania kopalnianego i zapytaj o znajomych, oraz co nowego na kopalni. Druk prześlę. Karty i termos otrzymałem. Chłopcy Natalii jeszcze dość się nauczą, niech się nie martwią - poradzimy na to coś wspólnie - po powrocie. W paczce czerwonej prześlij garnek 2 l lub większy, taki sam szczelny jak czarny, (dla gotowania ziółek), oraz mały ½ l. U nas sucho, silne burze piaskowe, wszystko co już urosło na grządce, zniszczyły. Pieniądze wysłać mogę tylko co 2 miesiące. Za czerwiec otrzymasz 200.- RM. Czy siostry mają nadal swoje krowy? Nie dziw się czasem iż listy moje dość banalne - wolę mniej napisać, abyś tylko otrzymała. Miejscowi astrolodzy i chiromanci przepowiadają mi powrót do domu w ciągu 6 miesięcy, więc cieszcie się, bo i ja się cieszę, choć im nie wierzę. Jednak do pracy ustabilizowanej mam wrócić dopiero w 38 roku życia, a prosperity materialne osiągnąć w 43. Inne szczegóły, dość wesołe powiem już osobiście. Żołek był zawsze ociężały, mimo to można przy bliższym poznaniu, tylko się nim zachwycać. Serdecznie pozdrawiam i dziękuję - Wasz Józef

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

93.

Ollag 12 H C

Kriegsgefangenenpost

11.5.07. 9.10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Gefangenennummer: 351 - Barack 7A

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

95

22. 5. 42.

Kochana! Otrzymałem dziś paczkę ubraniową i list. Serdecznie dziękuję. Cebulkę wsadziłem; nasiona nieco spóźnione: paczka szła długo. Nie sądzę, aby miały się przydać na przyszły rok. Susz dobrze chleb, aby się nie mógł zniszczyć, gdyby paczka dłużej była w drodze. Wzamian za czerwone nalepki co trzeci miesiąc otrzymamy 1 niebieską. Czy mogę przestać? Napisz szczerze! Prześlijmi ze 3 łyżki mąki (muszę zwrócić), sacharyny też. Czuję z listu iż masz nowe zmartwienie. Nie wiem o co chodzi, gdyż 3 rzędków nie mogłem przeczytać. Mniarkuję iż to odmowne obywatelstwo. Proszę więc absolutnie tym się nie martwić, nawet w razie wysiedlenia, w co zresztą nie bardzo wierzę. Gdyby to było nieuniknione i miałabyś swobodę w wyborze miejsca, wybieraj adres p. Nagowej lub okolice Włodzimierza Wołyńskiego. W każdym razie wieś. Tam bogate i urodzajne okolice. Już Ci pisałem iż może po powrocie razem tam się wybierzemy.

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

Cieszę się żeście zdrowi, że chrześniaczki rosną. Ja też czuję się dobrze. Gimnastykuję od 2 tygodni. To potrzebne dla podtrzymania konolycji fizycznej. Sądzę że to nie praca tak korzystnie wpływa na wygląd Sztygara. Każdy na jego miejscu czułby się tak błogo. Kraj o odżywianie chłopców. Jak się cieszę na Wasz widok i spotkanie po tylu latach. Życzę Wam i wszystkim Wesołych Świąt jak były Wielkanocne.

Józef

Oflag 12 II C
Geprüft

94.

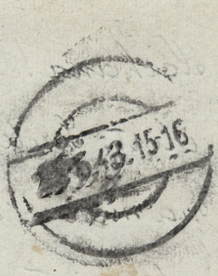

Kriegsgefangenenpost

5.43. 15-16

An Wielm. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Gefangenennummer: 351- Bar. 7A

Vor- und Zuname: Spar. Folwarczny Józef

Absender:

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

96

4.6.1942.

Kochana! Za list dziękuję! Gdzie pomieściłaś meble? Sprawa rozwodu Szuścika praktycznie jest bez znaczenia; chwilowo mogłoby mu nawet być lepiej, jednak małżeństwo to zapowazna instytucja aby ją dla byle kogo rozwiązywać. Gustawowi dziękuję. Podaj mi jego adres. Jak on obecnie mieszka? Czy byłaś u niego? Wiem, że koło niego lub razem z nim mieszka dużo porządnych ludzi o podobnym losie, więc przyzwyczai się prędko. Moim zdaniem, to dla nich i ich dzieci przyszłości najlepsze wyjście. Może to chwilowo pozornie wyglądać gorzej, lecz jeśli porównać z moimi znajomymi, to naprawdę niema się czem martwić. Druki wysłałem 1.6. Nie pisz skrótów, lecz wyraźnie - Znowu cenzura skreśliła część listu. Alfredowi dziękuję za pozdrowienia. Widzę, iż musi być poważnie chory, jeśli tak źle wspomina. Zawsze był nieukiem. Winien jest choćby już tylko trochę wdzięczności za to iż mu się tak dobrze powodziło, na co absolutnie nie zasłużył. Czy brat Karol pracuje nadal w sklepie? Lolek nie chce zdawać egzaminu i pracować póki Witorscy czują się jeszcze tak zdrowo. Czy chłopcy chodzą jeszcze do szkoły? Lesiek nauczył się już czegoś? Jakżeż chciałbym Was już zobaczyć! Czekam cierpliwie: bo czasy dobrze więc czuję się dobrze. Pozdrawiam Was wszystkich - Wasz Józef

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

Offiz 12 II C
Geprüft

0/5

Kriegsgefangenenpost

-5.6.42.

An Wielm. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N= 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Barak 7A

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

97.

16.6.42

Kochana! List otrzymałem w sobotę, paczkę 5.6., wczoraj kartkę Rodziców. Najserdeczniej dziękuję, specjalnie za babkę (koledzy zachwycali się). Chleb doskonale wysuszony, wysyłaj tylko taki. Inne rzeczy w porządku. Kto ze znajomych wyjechał wraz z bratem? O siebie nie martw się przedwcześnie. Obecnie dawno nie słyszałem o tym, aby żony oficerów jeńców wysiedlano lub zsyłano na roboty. Dobrze iż Karol nadal pracuje. Krzyżkom Twoim i Starce wyrazy współczucia z powodu śmierci ciotki. Jak z ich, oraz Mamy zdrowiem? U mnie nic nowego. Przestaję powoli czytać trudne techniczne książki. Trzeba przebywać na słońcu i dbać o zdrowie po zimie. Z nauki i tak mało pozostaje w głowie, jednak to nie ode mnie zależy aby coś zmienić na lepsze. Dużo u Ciebie jarzyn? To bardzo pożądane, zwłaszcza dla chłopców. Zapytaj Gustawów, czy im nie brak bielizny lub innych części ubrania. Może dałoby się coś im wysłać? Prześlij mi szczotkę do zębów, sacharyny nieco więcej i termos. Znak, o który prosiłaś, wysłałem 13.5. Imprez u nas nie brak. Niektóre to arcydzieła na nasze warunki. Dochód z nich na „Fundusz Wdów". Chodzę na nie rzadko, gdyż po miło spędzonych tam chwilach, pozostają zawsze smutne refleksje iż Wam tego wszystkiego brak. Szereg kolegów mogłoby wrócić na dawne posady. Jastrzębski też chyba niezbyt zadowolony wrócił do Zgody. Serdecznie pozdrawiam. Uściski dla Ciebie i chłopców. Józef

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

Lag. II C
12
Geprüft

96

Kriegsgefangenenpost

18.6.42. 15-16

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351 - Bawark 7 A

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

98

28.6.1942.

Kochana! Otrzymałem wczoraj paczkę i list. Serdecznie Ci dziękuję. Z okazji Twoich urodzin składam najgorętsze życzenia. Przykro tak miłą familijną uroczystość obchodzić w takich warunkach. Następne będą jednak już nie na sucho, lecz z warzonką, za bieżące i minione czasy. Tymczasem bądź dobrej myśli... Jeśli Komenda Obozu zezwoli, napiszę do brata. Cieszę się, iż mogłaś im w czemś pomóc. Gdyby ktoś jechał może mu wezmie moją czapkę motocyklową. Takie mieszkanie jakie mają Gustawowie to i tak jest marzeniem. Garnki prześlij w paczce niebieskiej. Jeśli można, u rodziców i daj zrobić z nimi i chłopcami wspólne zdjęcie i prześlij mi. Format pocztówkowy zdjęcie do talji. W połowie lipca otrzymasz 175,- RM. Napisz, ile pieniędzy otrzymałaś na przekazy od początku niewoli. Pani Markielowa przesłała adres. Dziękuję serdecznie. Porozumię się z nią. Kolega który skorzysta z adresu wolałby

---

przesłać pieniądze a pani Sturcowa może dowolnie niemi rozdysponować (ewentualnie nawet dla biednych Rodaków u was. Z wyjątkiem kolegi Damasiewicza i Zbigniewa, niech Panie nie wypytują paczek jeśli nalepka nie jest przezemnie adresowana, aby nie było nadużyć. Serdeczne pozdrowienia dla Cichej Mamy i Starki - Uściskaj ode mnie chłopców. Józef

Hier abtrennen!

Tu oddzielić!

97

Oflag IIC 28 Geprüft

-17.42. 9-10

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Gr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351- Bar. 7A

Lager-Bezeichnung Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

99

11.7.42.

Kochana! Otrzymałem wczoraj list. Serdecznie dziękuję. Nie martw się o wiek. Ten młody, kto się młodo czuje. Dowód: Niektórzy koledzy w wieku 42 lat chodzą jak zgrzybiali starcy, inni 60 lat jeszcze uprawiają boks. Bardzo mnie cieszy, iż siostry tak Ci dobrze urządziły urodziny, skoro ja nic nie mogłem w tej sprawie zrobić. Wiem, że Rodzina cierpi, ale Lolek zawsze był taki. On jednak pewny i wyliczony, jak każdy żyd. Sprawę komplikują mu tylko Witorscy. Co wskórała Mama przed komisją? Poradzić nic nie mogę; nie wiem co się u Was dzieje. Otrzymana kwota zgadza się z wysłaną przeze mnie. Jak pieniędzmi dysponujesz, mam zupełne do Ciebie zaufanie. Jeśli Ci brakmie, pożycz. Po wojnie znowu się dorobimy i dług za rozbrojówkę i dobry procent zapłacimy. Wysłałem 2.VII. nalepkę. Ogródek choć 15 m² daje dość dużo jarzyn. Zresztą pomaga mi Ciurla, który ma więcej grządek. Uściskaj odemnie Ceśka w dniu jego imienin

---

(20.7.). Pisałem Wzatek, iż chłopcy ogromnie mu się podobali. Kolega Rogoda jako przedstawiciel radia na downe Pomorze uczy mnie prowadzenia sklepu elektro i radio po Strużynie lub Spice; zresztą mało już ochoty do nauki. Tak i w czasie wojny światowej było, że w czwartym roku książki już poszły w kąt. Mam pozwolenie napisze do brata Gustawa. Pozdrawiam serdecznie. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

8 Kieg. II. 5
3
Geprüft

98.

Kriegsgefangenenpost

15.7.42 9-10

An Wielm. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N= 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Absender:

Vor- und Zuname: Opar Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B Bar. 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

100

24.7.42

Kochana Natalko! Otrzymałem paczkę 14. od Karolów 20.7. Cytryna była sproszkowana i zupełnie zielona; na szczęście niczego nie zniszczyła dzięki osobnemu, dobremu opakowaniu. Pomidory w parafinowanej puszce były natomiast świetne. Inne rzeczy obu paczek w zupełnym porządku. Tobie i Karolom dziękuję za pamięć. Czy im teraz gorzej, czy nic się nie zmieniło? List i nalepkę wysłałem 11.7. Soli i sacharyny proszę nie przesyłać. Pierwszą otrzymuję tu, zresztą niewolno mi jej dużo jeść, od drugiej chcę się odzwyczaić. Prześlij mi rysik do tabliczki (2 sztuki). Następną paczkę wyślij za 3 tygodnie, gdyż otrzymałem dziś paczkę amerykańską (2 kg). Na dzień Twoich Imienin życzę Ci wszystkiego najlepszego. Następne będą napewno lepsze. Uprzedź Panią Dostalową, że Ciurla (zna go z czasów Zaolzia) pozwolił sobie z końcem lipca wysłać przekaz. Napisałem 15.7. kartkę do Gustawów. Dobrze, iż Rodzice i Buchwałdkowie otrzymali obywatelstwo i oszczędzili sobie tułaczki. Inżynier Pstrokoński z Kopalni Matylda w Lipinach wyjechał do sanatorium dla gruźlików. Dałem mu adres Jastrzembskich. Podarunki urodzinowe to rzeczy nadzwyczajne; trudno uwierzyć że tego rzeczy jeszcze istnieją. Uważaj na chłopców i Rodziców podczas żniw. Jaszyny udały Ci się? Serdecznie pozdrawiam - Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

99.

Kriegsgefangenenpost

An Wichn. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfreil

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Bron. Folwarczny Franz

Gefangenennummer: 357/XI B
Baracke 74

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

101

5.8.42.

Kochana! Listy otrzymałem 27.7. i 1.8. Paczkę również 1.8. w porządku. Serdecznie dziękuję. Garnek bardzo dobry. Ile on i sacharyna kosztuje? Dywanu nie sprzedawaj! Raczej niech sam weźmie. Buchwałdkowi na urodziny daj kilim, lub pamiątkową miskę z Poznania, lub coś innego. Ja wyślę mu kartkę z życzeniami, jeśli to tylko nie będzie u was źle widziane. Ostatnią nalepką zrobiłaś mi pewną przykrość. Wolałbym nic nie otrzymać. Rozumiem jednak iż to tylko dlatego zrobiłaś, aby mi pomóc, a sama przecież nie możesz nadążyć. Ustawa jeszcze obowiązuje: Auszug aus dem Befehl des Reichsmarschalls Göring - Genfer Abkommen vom 28.7.1929. Gesetz über die Kriegsgefangenen vom 1.9.1939. Reichsgesetzblatt I. 1656a Art. 2. Pkt 3. Kriegsgefangenenschutz: Bekanntmachung des Reichsmarschalls vom 1.11.1939 lautet: „Die Angehörigen der Kriegsgefangenen sind weder auszusiedeln, noch zu Zwangsarbeiten heranzuziehen." W Kę-

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

tach ją respektują, gdzieindziej też! Chorowałem na nerki: przeszedłem kurację - wynik jest bardzo dobry. Piasek zupełnie znikł. Dla rozpuszczenia resztek prześlij mi jeśli otrzymasz w aptece: Piperazin „Midy" - 2 opakowania. Jeśli nie otrzymasz, może sobie poradzę tutaj na miejscu. Czuję się zupełnie dobrze. Lato zimne. Porządnego słońca prawie niema. Przesyłam pozdrowienia - Wasz Józef

100.

Kriegsgefangenenpost

-7.8.42. 9-10

An Wiehn. Pani

Natalia Folwarczna

Oflag II C
27
Geprüft

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Kpr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B
Baracke 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

102

20.8.42.

Kochana! Otrzymałem list 19, kartkę od Gustawów i paczkę od Adolfów 7.VIII. Napiszę im kartkę. Wychodząc przed 3 laty z domu nie myślałem nad tym, kiedy się znowu zobaczymy. Nie było na to czasu. Napewno nie byłbym przypuścił że może nasza rozłąka potrwać tak długo. Już jednak w Bochni wiedziałem, że jednak nie prędko możemy się znowu zobaczyć. Jednak potem okazało się iż lepiej późno, niż nigdy. Jeśli zaś z początku trudno się było nastawić na lata, to jakiż dzisiaj postęp, liczyć najwyżej kwartały! O moją chorobę nie martw się. Nie było jeszcze bólów, już przeszło, zaś do kuracji warunki dobre, gdyż żadnych ostrych pokarmów nie jadam. Czy Lesiek przeszedł do 2 klasy? U nas żniwa ciepłe, pogoda dobra. Lepiej, iż Rodzice pole wynajęli. Czy i Ty także? Jeśli w przyszłości będę pracował w pobliżu Suchej, trzeba go będzie nieco uprzemysłowić (ogrodnictwo, drobiarstwo, pszczelarstwo) i lepiej wykorzystać. Gustawowi przesłałem życzenia. Rozumiem okoliczności oddania bratu nalepki. Może nawet i lepiej. Tak, opamiętanie z jego strony musi raz przyjść. Proszę o kilka noży do golenia, gwoździ do gu-

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

my podeszwowej, sacharyny i garnek 3 l. Czy tekst ustawy otrzymałaś? Podaję uzupełnienie: „Rekwizycje mają ważność wstecz, jeśli dana rekwizycja została potwierdzona przez Haupttreuhandstelle do dnia 1.2.1940." Kolejkę niebieską wyjąłem 12.8. 3 tygodnie dziś w fotografii. Jeśli coś wyjdzie, za około 3 tygodnie prześlę zdjęcie. Miałem szczęście: kolega odstąpił mi swoją kolejkę. To porabia Fierla z Rudy i Iwan? Serdecznie pozdrawiam i dziękuję Józef

101

Kriegsgefangenenpost

218.43. 9 1

An Wielm. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Geprüft

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Barack 7 A

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

103

4.9.1942.

Kochana! Otrzymałem wczoraj list, 28. paczkę. Termos był zbity. Wielka szkoda, taki tani. Poszło 30,- RM na marne. Poprzedni pękł sam. Serdecznie Ci dziękuję. Lekarstwo prześlij zaraz! Po 1.X. lekarstwa będą konfiskowane, otrzymane paczki zaś niszczone. Garnek również prześlij, z nakrywką. Czuję jak napracowaliście się podczas żniw. Czy zdrowi wszyscy? Hance złóż życzenia. Kartki osobnej wysłać jej nie mogłem. Przed 3 laty było naprawdę źle. Co innego dziś. Z polem naprawdę kombinuję. Ale tutaj tyle książek i fachowców, iż trudno ich nie wykorzystać. Gdybym miał nie wrócić (to przecież może się zdarzyć), radzę Ci tem się zająć a można dostatnio żyć i bez posady. Naprzykład: kosztem kilku tysięcy złotych nowoczesną hodowlę drobiu (1000 sztuk) która rocznie da do 5000,- zł na czysto. Jeśli do tego dodać sadownictwo i warzywnictwo nowocześnie prowadzone, można w naszych okolicach na 2 ha ziemi być niezależnym od kryzysu i od posady. Szczegóły mam tu opracowane w notatkach

---

i książkach. Nie zrozum mnie mylnie ale to są rozmyślania i emocje potrzebne, aby stworzyć namiastkę życia na czas niewoli. Kurs masażu na który uczęszczam, byłby dla mnie dawniej śmieszny i zbyteczny. Jeśli jednak mięśnie marnieją z braku pracy, jest on jednak potrzebny jako ćwiczenie i jako zabieg lekarski. Kalepkę wysłałem 25.8. Przesyłam Wam serdeczne pozdrowienia i uściski - Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

102

Kriegsgefangenenpost

-1.9.42. 9

An Wielm. Pani

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Oflag 27 Geprüft

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Barak 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

104

21.9.42

Kochana Natalka! Otrzymałem paczkę 15, list 17.9. Wszystko w paczce w porządku, lekarstwo po skontrolowaniu już też otrzymałem. Wysłałem 150,- RM i spodnie gimnastyczne w paczce; nalepkę niebieską 8.9. Termosu nie przysyłaj chwilowo, natomiast przyślij sacharyny. Dobrze, iż za Waszą ciężką pracę macie dobrą zapłatę. Ja tego o sobie powiedzieć nie mogę. Pogratuluj w moim imieniu córki Adamkom. Wysyłaj co możesz; wszystko jest dobre. W tym kierunku żadnych życzeń mieć nie mogę, bo wiem iż sprawa ta dla Was wcale nie jest łatwa. Jeśli nadal tak będziesz pomagać jak dotychczas, znajomość z Szturdlikiem będzie niepotrzebna. Tłuszcz był w dobrym stanie, tylko nieco soku z marmelady wyciekło. Lolek wodzi Witorskich za nos jak chce i jeszcze nie tak prędko się zobaczycie z sobą. Myślę że tak nawet i lepiej. Niech Macocha poczuje jak jej dawniej było dobrze, jak się za to odwdzięczyła i że trzeba ponieść konsekwencje. Czy Zbysiek i Cesiek pomagali trochę w pracy latem?

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Jak brat Twój czuje się na kopalni? Czego zamierza się uczyć w przyszłości? Mama i Starka czy zdrowe? Adolfom napisałem kartkę 9.IX. Przypuszczam jak im teraz musi być przykro! U mnie nic nowego. Wyreperowałem bieliznę na zimę. Nie brak mi niczego prócz koca. Może prześlę nalepkę czerwoną. Gdyby Siwy chciał Ci dawać pieniądze, obecnie nie przyjmuj niczego. Co pisze brat Gustaw? Serdecznie pozdrawiam. Jak fotografia? Józef

103

Kriegsgefangenenpost

23.9.42. 9 10

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Offlag 27 II C
Geprüft

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opon Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B
Barack 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!

Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

105

2.10.1942.

Kochana! Otrzymałem dziś pismo i paczkę, w zupełnym porządku. Serdecznie dziękuję. Wysłałem nalepkę 19.9. Pieniędzy dla siebie potrzebuję tylko na fryzjera, zimą na pranie. Latem o ile zapas mydła pozwala, piorę sam. Oszczędzam bardzo, dla zgody z sumieniem że robię, co w tych warunkach można. Wiem jednak, że pomoc Wasza nie może być nagrodzona tą kwotą, którą wysyłam. O przyszłość bądź spokojna; gorzej przetrwać teraźniejszość. Pracować będziemy dużo, ale ja miałem już dość urlopu. Nie zmarnowałem go: ile pozwalały na to warunki i względy na przyszłe zdrowie, uzupełniłem swoje techniczne wiadomości i językowe, przygotowałem i przekalkulowałem dla Ciebie gospodarstwo (może dla nas obu). Myślę że je zaakceptujesz. Koledzy nie skorzystali z ofert, które były: nie czas już na to. Tatuś cieszy się z pracowitości i pomysłowości chłopców. Tamnie podtrzymuje w chwilach przygnębienia. Plotkami się nie przejmuj. Wiem lepiej od nich co można. Gdybym coś niewłaściwego był zauwa-

Tu oddzielić

Hier abtrennen!

żył, napewno byłbym Ci napisał. Załączam zdjęcie bez retuszu. Prześlę i lepsze, rownież czerwoną nalepkę. Poproszę na nią o koc (może być podniszczony), pierza do zagłówka jako uzupełnienie i termos (zawiń w koc). Odpisali Adolfowie. Proszą o nalepkę, nie wiem czy nie z szkodą dla siebie. Czy z Wyrwalską korespondujesz? Napisz czy Pstrokoński korzysta z adresu Jastrzembskich. Serdecznie Was pozdrawiam - Józef

104

Kriegsgefangenenpost

6.10.42. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Oflag 27 Geprüft

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C Woldenberg / Nm.

Bar. 7 A

Kriegsgefangenenlager

Datum: 10. X. 1942

Kochana! Paczkę w zupełnym porządku otrzymałam 7. X. Po 31. października jeńcy otrzymywać będą mogli z wiem przytaczonych do Rzeszy paczki i korespondencję tylko od najbliższej rodziny. Ponieważ Bolga Ciurla na wysłaną z początkiem miesiąca nalepkę nie otrzymał jeszcze paczki, porozumię się z p. Dostalową i gdyby poczta przed upływem tego czasu robiła trudności z odbiorem jej, przyślijcie paczkę tę na moje nazwisko. Pozdrawiam i dziękuję.

105

Kriegsgefangenenpost

Geprüft

Postkarte

13.10.42. 9-10

An

Frau Natalia Folwarczna

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:

Gor. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Bar. 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C

Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Land: Ks. Teschen - Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

107

21. X. 1942.

Kochana Natalko! Otrzymałem paczkę 20. Wszystko było w niej w porządku, tylko ciasto miało drobne ślady pleśni (nic szkodliwego). Serdecznie dziękuję. Wysłałem list z fotografią 2. X., kartkę 9., nalepki niebieskie 5. i 8., czerwoną 8. X. Proszę o kawałki gumy do podbicia drewniaków, koc, pierza na uzupełnienie zapłówka. Odpowiedzi na list ani na kartkę nie otrzymałem. Jak powodzi się bratu Gustawowi i jakie ma potrzeby co do bielizny lub butów? Po 2 nalepki za listopad i grudzień otrzymamy wcześniej; paczki świąteczne można przesyłać tylko do 1. XII. Załączam zdjęcie retuszowane. Wyglądam na nim nieco młodziej niż w rzeczywistości, ale to prawdopodobnie kolega retuszer chciał Ci zrobić przyjemność, bo ja o to specjalnie nie prosiłem. Miałem szczęście skorzystania z kolejki kolegi; obecnie już robienie zdjęć zupełnie ustało. Prosiłem Ciebie o fotografię, ale nic mi na to nie odpisałaś? Czy niema kto zrobić? Jak sprawa

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

obywatelstwa Twego i Mamy? U mnie nic nowego. Jestem zdrów. Kurs masażu skończyłem, obecnie stosuję go praktycznie na sobie i kolegach. To bardzo przydatna i przyjemna rzecz. Obecnie rozpoczynam kurs pszczelarski; kilkodziesiąt uli z pszczołami mamy w Obozie. Uważam, że tę zimę lepiej będę się czuł niż poprzednią. Serdecznie Was pozdrawiam. Uściski dla Ciebie i chłopców. Wasz Józef

106

Kriegsgefangenenpost

24.10.42 9-10

An Frau

Natalia Folwarczna

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Offiz. 27 Geprüft

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Gr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7A Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

108

5. XI. 1942

Kochana! Otrzymałem listy 22. 10 i 2. XI. Paczkę 30. X. Serdecznie dziękuję za nią i za pozdrowienia Falkusów. Wysłałem 3 nalepki 23. i 28., oraz 175,- RM. W paczce wszystko w porządku i wszystko co potrzebne. Przez tyle czasu doszłaś już do perfekcji w doborze rzeczy, ich przygotowywaniu i opakowaniu. Jak Ci się za to kiedyś odwdzięczę? Żałuję Albiny. Skąd się nabawiła tylu chorób? Myślę że to jeszcze u Gustawa, nie teraz. Koc jeśli jeszcze nie wysłany, możesz nie przysyłać, natomiast pierza ok. 2 kg. Bieliznę mam, proszę nie przysyłać. Przyślij za to ołówek miękki, piór do pisania, żyletek, nóż stołowy. Listy można pisać chemicznym ołówkiem. Wycierać nic nie można, lecz skreślić niepotrzebne. Ten wygląd na zdjęciu to wyłącznie Wasza zasługa. Zdjęcie chrześniaczek otrzymałem. Nie byłbym poznał Wandeczki, gdyby nie to iż pisałaś mi kiedyś że prześlesz jej zdjęcie. Pogratuluj Zarolom: bardzo przystojna dziewczynka. Mam nadzieję że i jej siostrzyczka daleko od niej nie odskoczy. Trudno uwierzyć o kolegach z Huty, oni tacy spokojni. Dlaczego mama wniosła rekurs, czy obywatelstwa nie otrzymała? Dobrze jeśli Gustawowie przyjadą na urlop: będzie Wam weselej choć mnie nie będzie jeszcze tym razem przy świątecznym stole. Zresztą nic nie wiadomo. Koledzy jeszcze nie tracą nadziei. Otrzymałem paczkę od Adolfów. Napisałem im kartkę. Pogoda ciągle ciepła, więc czas mija szybko. Czy z małżeństwa Falków zadowolona? Mnie się podobają bardzo. Serdecznie pozdrawiam Was w domu, Rodziców i krewnych - Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

107

Kriegsgefangenenpost

-7.11.42 9-10

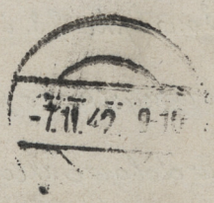

An Frau

Natalia Folwarczny

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: #3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Offen 27 Geprüft

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Fritz

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Kriegsgefangenenlager

Datum: 9. XI. 1942.

Kochana! Za życzenia serdecznie dziękuję. Następne napewno będą lepsze. Paczki, które nadejdą do Obozu po 1.I.43. nie mogą zawierać żywności otrzymywanej przez Was na kartki, jak tłuszcze, chleb i t.d. Nie wiem co u Was nie jest na kartki, ale przypuszczam, iż będziesz mogła wysyłać tylko suszone jarzyny, syrupy a rzepy. Nie martw się! Póki Wy macie na swe potrzeby, wszystko będzie dobrze. Na święta chleb dobrze wysusz aby mógł trochę polezeć. W tłuszczu smażony łatwiej pleśnieje, więc raczej osobno. Bądź dobrej myśli, pisz ostrożnie. Wasz Józef

108

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Geprüft 27

An

Frau Natalia Folwarczny

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Leutn. Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7A

Kriegsgef.-Offizierlager II C

Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort. Mittel Suchau

Straße: Nr. 3

Land: Ks. Teschen, Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

11.11.42

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

110

23. XI. 1942.

Kochana! Otrzymałem paczkę 14, list 17. XI. Wysłałem kartkę 9. XI. Paczki nadeszłe do Obozu po 31. XII. nie mogą zawierać żywności otrzymywanej przez Was na kartki. Może jeszcze wyjść w tej sprawie zmiana, ale mało mam nadziei. Napisz, co mogłabyś mi przysyłać. Dla Gubernatorstwa ten zakaz nieważny - może Siwy lub Krygel Henryk mogliby Cię wyręczyć? Czy Szonów należy do Oberschlesien, czy do Protektoratu? Od 1.I. 43. będziemy otrzymywać 3 nalepki miesięcznie. Także na czerwone nalepki można od 17. XI. otrzymywać żywność. Dla mnie to jednak mała pociecha. Piczka powiedział mi o meblach. Nie przypuszczam, abyś mogła się tym martwić. Po każdej złej wiadomości następuje dobra. Władze wojskowe są pod tym względem bardziej wyrozumiałe niż władze administracyjne. Może te mogłyby Ci coś pomóc. Dużo Pań którym już dawno meble spisano, jeszcze dotychczas je posiadają. Brata mojego Adolfa żal mi. Wiedziałem iż tak będzie. Po powrocie będę mu pomagał

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

ile potrafię, ale to nie będzie łatwe. Chleb w ostatniej paczce był nieco świeży i trochę spleśniał. Jastrzębskim dziękuję za pozdrowienia. Inżyniera Pstrokońskiego „kochana żoneczka" częściowo tak łatwie urządziła. Ja mało gram, bo ciągle mam co czytać. Ręce moje dotychczas zdrowe, prawdopodobnie skutkiem zabiegu, który stosuję, zresztą u nas tylko przymrózki. Serdecznie pozdrawiam, nie martw się niczem, raczej ciesz że niedługo już spotkamy się. Józef

109

Offleg. II. C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

25.11.42 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N:3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

111

6. XII. 1942.

Kochana Natalko! Otrzymałem kartkę 23, list 4, paczkę ubraniową 26, od Karolów 30. XI. Wszystko było w porządku; proszku do prania nie wolno przysyłać. Termos i pościel bardzo mi się przysłużyły. Serdeczne dzięki Tobie i Karolom. Ta Wasza troska o mnie, to duża pociecha, która dodaje sił. Postaram się należycie odwdzięczyć. Dziś Mikołaj; tylko muzyka patefonowa odróżnia ten dzień od innych szarych. Poza słowami pociechy, nic Wam w podarunku złożyć nie mogę i przykro mi, ale za rok złożę je osobiście Tobie i chłopcom. Jarzyny w wolnych chwilach przygotuj: Z nich i z pozostałości świątecznych będą w nowym roku cudowne zupy. Podobno bób i kaszę gryczaną można będzie też przysyłać. Oficjalnie jeszcze napiszę. Sacharynę i Maggi przysyłaj ile możesz. Wprawie ustawy może Janek Fierla lub Landrat może Ci pomóc coś lub jakiś prawnik. Bądź ostrożna by się nie narazić. To jest ważniejsze niż rzeczy doczesne. Myśl zawsze o Piątku. Ustawa w tym brzmieniu jak Ci napisałem napewno jest, lecz różne władze miejscowe różnie ją respektują. Najlepiej

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

odnoszą się do niej władze wojskowe. Zamów W. Philippi: „Elektrizität unter Tage". Verlag Hirzel, Leipzig 1932. Niech księgarnia prześle wprost na mój adres bez nalepki, oraz „Werkstoff- Prüfung im Bergbau" 1939. - Verlag Springer Berlin. Cena 16,80. Brat Gustaw można powiedzieć wygrał los, że spokojnie pracuje na roli. Cieszę się na świąteczny podarunek od Lolka. Serdecznie pozdrawiam ucałuj chłopców - Józef

110

Offlag. II. C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-8.12.42 9 10

An Frau
Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Baracke 7A

112

Kriegsgefangenenlager

Datum: 18. XII. 1942.

Kochana! Otrzymałem list i paczki Twoje i Zofii. Serdecznie dziękuję. Wszystkie w porządku. Dużo kłopotów i ciężaru Wam przez to sprawiłem. Cenię to jednak i oszczędzam na przyszłość. Zakaz paczkowy cofnięty do 30. I. 43. Z okazji Świąt życzę doczekania Wam wszystkim w zdrowiu i swych własnych pieleszach następnych Świąt, kiedy już razem będziemy się weselić. Siostrom i braciom złóż w moim imieniu życzenia, bo napisać nie mogę. Prześlę w styczniu 200,- RM. Pozdrawiam Mamę i Rodziców dla Was uściski - Wasz Józef

111

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Offiz. 2 Geprüft

An Frau Folwarczny Natalia

23.12.-3

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Ppor. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Barak 7A

Lager-Bezeichnung:

Kriegsgef.-Offizierlager II C

Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Land: Kreis Teschen, O/S.

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

113

6.1.1943

Kochana! Otrzymałem dziś kartkę. Nie zasmuciła mnie ona. Boli to tylko o tyle, ile Wy z powodu straty całego naszego dorobku cierpicie. Wiem, że Wam trudno rozstać się z rzeczami które codziennie używaliście, ja jednak na podobne sprawy tak zobojętniałem, że byleście pozostali w Suchej między swoimi to wiem że będzie Wam znośnie, a czy meble macie czy nie, to nie jest obecnie ważne. Cieszy mnie Wasze zdrowie. Uściskaj Lesia na jego urodziny. Żal mi że nie mogę otrzymać zdjęcia. Pisałem 5.1. kartkę Rodzicom. Nalepkę czerwoną wysłałem 30.12. i dziś. Wyślę w styczniu jeszcze jedną; niech Cię one nie krępują i nic zobowiązują do niczego: jeśli nie możesz, nic wysyłaj. Ja także mogę się ograniczyć. Poprzednie zarządzenie pocztowe cofnięte do 31.1. Wysłałem 2.1. kwotę 225.- RM. W gronie górników obchodziliśmy 13.XII. wroczystą Barbarę choć dość niezwykle, bo było za dużo wojskowych, nie było natomiast śladu kopalni. Mam jednak niezachwiane przekonanie że tegoroczna Barbórka będzie bez generałów, lecz za to na kopalni obchodzona. Święta były wesołe, lecz poważne tak jak wypada ze względu na Wasze i nasze warunki. Wśród życzeń że to już nieodwołalnie po raz ostatni tutaj, przeszedł Nowy Rok. Tak też i większość z nas czuje, ale przyszłość pokaże. Prześlij mi szklankę lub filiżankę, bo zbiłem koledze i chcę oddać. Podarunek świąteczny choć nie jest błyskotliwy, jednak wartościowy, zwłaszcza na ~~przyszłość~~ wiosnę i trudno ocenić czy ten od Witorskich, czy od Lolka lepszy. Czy książki zamówiłaś? Pozdrowienia dla Was w domu, oraz dla Chmielów. Czy o Szwarcach nic nie słychać? Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

Offiz. II. B
112
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

9.7.43 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei!

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Leutn. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Sprache № 4

114

INFORMACJE

P a c z k i z pisemnymi wiadomościami dla odbiorcy i przedmiotami, które są zabronione albo przez rodzaj ich opakowania wskazują na zamiar uniknięcia kontroli (wszelkiego rodzaju środki umożliwiające ucieczkę) n i e b ę d ą w i ę c e j w y d a w a n e.

Przedmioty zabronione są:

Pieniądze każdego rodzaju i waluty.

Ubrania cywilne dla jeńców wojennych (z wyjątkiem cywilnych internowanych) i spodnie ubranie, które możnaby było użyć za wierzchnie odzienie cywilne. (Pulowery są dozwolone.)

Opaski sanitariuszy dla nieuprawnionych do noszenia ich.

Broń i narzędzia podobne do broni, większe scyzoryki i nożyce.

Amunicja i materiały wybuchowe.

Narzędzia nadające się do usiłowania ucieczki i sabotażu.

Powielacze, papier do kopiowania i kalka.

Kompasy, plecaki, mapy, aparaty fotograficzne, lornetki, lupy.

Lampy elektryczne, zapalniczki, lonty, sznury zapalne i świece.

Spirytus i napoje alkoholowe.

Spirytus w kostkach, łatwozapalne przedmioty, grzejniki.

Aparaty telefoniczne, radiowe nadawcze i odbiorcze, jak też części składowe do nich.

Środki lecznicze w każdej formie, tubki wyzeliny, salmiak (w postaci twardej lub płynnej).

Owocowe soki, chemikalia, kwasy.

Książki i druki podejrzanej lub gorszącej treści, gazety zagraniczne, książki z mapami w załącznikach.

Papierowe ustniki do cygar, bibułki.

Inny niezapisany papier, notatniki, papier listowy, pocztówki.

Kartofle.

Uwaga. ~~Książki należy posyłać pojedynczo lub w paczkach Społecznych Czerwonego Krzyża.~~

Paczki muszą być mocno zapakowane i silnie związane, aby uniknąć strat i kradzieży.

polnisch

113

Offlag
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

20.1.43. 9-10

An Frau

Natalia Folwarczny

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opor Folwarczny Fiz.

Gefangenennummer: 351/XI B

Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: Oflag II C Wolfenberg Km

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

115

20.1.43

Kochana! Otrzymałem list i zdjęcie 15.1. Serdecznie dziękuję. Świetnie wyglądacie! Ogromnie się cieszę. Nie znać na Tobie tych 4 lat rozłąki, przeżyć i zmartwień. Wkoledzy zachwyceni i zdziwieni tak młodą mamusią przy tak dużych chłopcach. Chłopcy bardzo poważni; dobrze ubrani. Przez to łatwiej mi tu siedzieć bezczynnie, kiedy oni rosną. Do kompletu brak tylko, żeby Wandeczka zamiast ich kuzynką była siostrzyczką, ale to już trudno! Myślę, iż Zbysiowi na urodziny można by dać ten zegarek, kupiony przed 3 laty dla mnie, jeśli go jeszcze posiadasz. O meble żadnych starań nie rób. Szkoda czasu. Pantofli mi nie przysyłaj. Może przydadzą się bratu Twymu. Jeśli przetrwają do przyszłej zimy, to też przydadzą się do pracy. Nabrałem już wprawy obchodzić się byle czym i zimna nie odczuwam a chcę mieć mało bagażu, bo to zawsze balast na wyjście. Pieniądze będę wysyłać jak dotychczas. Zarządzenie w sprawie paczek cofnięte na czas nieograniczony; można żywność wysyłać. Kalepkę trzecią wysłałem 12.1. Pieczkowa ma książkę o hodowli kur. Choć nieco stara, jeśli możesz, przeglądnij

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

z I tomu o Leghornach i Sussexach, II tom cały. Może Ci się przydać. Mnie to co w tej sprawie i o hodowli zwierząt futerkowych przeczytałem tutaj i omówiłem z fachowcami dało dużo emocji, na przyszłość zaś może dać dobre zyski. Futro prawdopodobnie oddałaś; nowe więc będzie z własnej hodowli. Co dzieciątko przyniosło na gwiazdkę? Co do humoru, masz rację- ale powód do tego jest. Serdecznie dziękuję za Starania i pozdrawiam Józ

114

Kriegsgefangenenpost

Offiz. II C
Geprüft

22.1.43. 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei!

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Frau Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Baracke 74

Kriegsgefangenenlager

Datum: 25. 1. 1943

Kochany Zbyszu! Z okazji Twoich urodzin życzę Ci jaknajwięcej szczęścia, zdrowia, spełnienia wszelkich życzeń. Nie mogę obecnie sprawić Ci większej radości odpowiednim podarunkiem; zrobię to jednakże napewno w przyszłym roku. Jesteś dużym i poważnym chłopcem. Wierzę też iż postępowaniem i zachowaniem swoim, pomocą braciszkowi i innym będziesz się starał sprawić radość mamusi w jej ciężkich chwilach. Uściskaj ode mnie Lesia, Mamusię i wszystkich w domu. Napisz mi o sobie i o braciszku. Twój Tatuś.

115

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

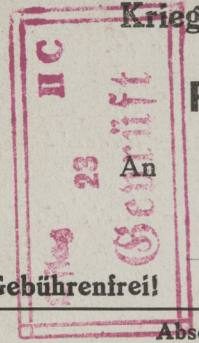

An

Zbigniew Folwarczny

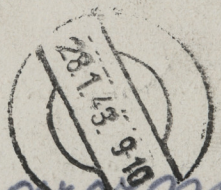

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Gefr. Folwarczny Karl

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7A
Kriegsgef.-Offizierlager II C
Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: A: 3

Land: Ks. Teschen O/S.
Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

117

5. II. 1943.

Kochana! Otrzymałem list 3, paczki: 25. i 4. II. i kartkę Rodziców. Uspokoiła mnie ona, jednak już po zeszłorocznej, zwłaszcza zaś obecnej kartce pisanej przez Mamę widzę że tak wzrok jak i pamięć znacznie już zawodzi. Cieszy mnie jednak bardzo te kilka własnoręcznie skreślonych Słów i utwierdza w przekonaniu, że doczekają w zdrowiu te kilka miesięcy, kiedy znowu się zobaczymy. Wysłałem kartkę Zbyśkowi i nalepkę 1. II. W sprawie Twego podania byłem wzywany tutaj 27. I. Stwierdziłem iż zaszło nieporozumienie skutkiem niemożności porozumienia się z Tobą uprzednio i podanie odrzuciłem. U nas już wiosna i zarazem pierwsze jej skutki w postaci większej skłonności do chorób. Uważajcie więc na siebie; o przyszłość zupełnie się nie martwcie. Jeszcze może i nieraz będzie Wam ciężko, ale czasem trzeba nawet przecierpieć za nagrodą za to przyjdzie. Adolfowie otrzymali odemnie nalepkę w listopadzie. Paczka nie nadeszła, nie wiem co zaszło. Napisałem im obecnie kartkę. Czy Gustowowie byli na urlopie? Jestem zupełnie zdrów, czasem tylko nachodzi melancholia i rozstrój nerwowy, ale to normalny

---

objaw po 3½ letnim pobycie za drutami i przejdzie bez śladu po powrocie do normalnej pracy. Jeśli możesz, przyślij rzodkiewki, ewentualnie innych wczesnych nasion, oraz słówek miękki. Czy ostatnia ustawa o obowiązku pracy dotyczy i Ciebie? Jak zdrowie sióstr, szwagrów? Czy chłopcy nadal pracują w kopalni? Serdecznie dziękuję za wszystko. Z fotografji ostatniej chciałem zrobić ładny portret. Serdecznie pozdrawiam, uściski chłopców - Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

116

Offlag. II. C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

6.2.43 9-10

An Frau
Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei! Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Jan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B
Baracke 24

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

118

18. II. 1943.

Kochana! Otrzymałem paczkę i list 15. II., kartkę od Zbysia 9. i od Adolfów dziś. Paczka w zupełnym porządku. Serdecznie dziękuję. Tdla mnie te kilka słów przez Was pisanych, stanowiące jedyną duchową łączność z Wami, to prawdziwe umilenie tych nudnych chwil. Zbysiek pisze jeszcze zupełnie dobrze i nie zapomniał tą czego nauczył się w Zgodzie. Szwarcowej nie dziwię się, ze względu na pochodzenie jej ojca i całej jej rodziny. Chwilowo wykorzystała sytuację, choć w przyszłości może mieć pewne trudności. Los zięcia Hanki i innych znajomych, których pożegnaliście, to naprawdę nasza odwieczna tragedja, wierzę jednak że wrócą szczęśliwie i w nieodległym czasie. Gustawowie dobrze zrobili nie korzystając z urlopu. Po co rozdzierać rany, które już się zagoiły? Pozdrów ich odemnie. Książki, które zamówiłaś już nadeszły do Komendy. Zapłaciłem za jedną z nich 17,75 RM. Wypłatam w bież. miesiącu 150,- RM, w marcu także coś wyślę. Wysłałem dziś należność. Prześlij mi pastę do butów. Zmarł w ubiegłym tygodniu kolega Miksa, rodem ze Stonawy, na serce. Krótko przed śmiercią przeszedł na katolicyzm. Nie wiem po co ta komedia? Był dyrektorem gimnazjum handlowego w Łutnie. U mnie nic nowego. Czytam moje książki z górnictwa, już jako powtórka przed zastosowaniem w praktyce. Serdecznie pozdrawiam, uściskaj chłopców - Wasz Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

117

Kriegsgefangenenpost

Lilas 19 HC Geprüft

19.2.43. 9-10

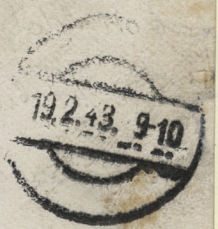

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Fr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

119

7. III. 1943.

Kochana Natalko! Otrzymałem list 5. III. Serdecznie dziękuję. Postępy chłopców w nauce nie martwią mnie. Tak urzędnikami jak ja nie zostaną. Byle przechodzili z klasy do klasy - to wystarczy. Jeśli zaś wrócę zdrowo do domu postaram się im o zajęcie, przy którym obejdą się bez teoretycznych wiadomości. Zresztą przypuszczam, że winne tu nieco trudności językowe. Skoro te miną i nauka pójdzie dobrze. Cieszę się że Lesiek tańcuje śpiewa, będzie przynajmniej jeden akordeonista w domu. Do Gustawów napiszę kartkę. W szpitalu dla umysłowo chorych popełnił samobójstwo mój kolega Rzemanik z Kowuiny. Był oficerem armji czeskiej, potem polskiej. Bardzo miły chłopak w wieku lat 26. Rozpoczęło się od bólu żołądka, potem zdradzał objawy choroby umysłowej. Wjesieni wyjechał do szpitala. Ze względów osobistych uważam go za zupełnie usprawiedliwionego, ale dla społeczeństwa to jednak szkoda tak zdolnego chłopca. Zgadzam się z Tobą co do 13 rocznicy ślubu. Lolek naukę ukończył, ale z egzaminem czeka cełowo. Wystałem nalepkę niebieską 3. III. Napisz mi kiedy je otrzymujesz i kiedy nadajesz paczki. Wyślę w marcu 100,- RM. Nie dziwię się że Wam giną kury, wszak to teraz takomy kąsek. Książek nie otrzymam; pozostaną w depozycie. Szkoda, bo chciałem czytać coś nowego. Czy dywany pozostały w Suchej, lub też znajdują się gdzieś poza nią? Przesyłam serdeczne pozdrowienia. Nie smućcie się o tych co ostatnio od Was odeszli. Ofiara ta nie pójdzie na marne - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

118

Kriegsgefangenenpost

Geprüft

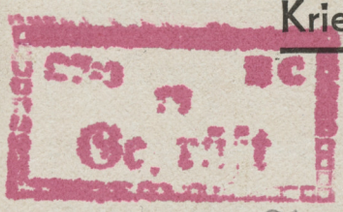

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Oper Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

120

21. III. 1943.

Kochana Natalko! Otrzymałem list 19. III., paczki od Ciebie 12 i 16, od Adolfów 9. III. Wszystkie były w zupełnym porządku. Za nie i za życzenia imieninowe serdecznie dziękuję. Wysłałem w marcu 100 RM, należność wyślę 1. IV. Otrzymuję miesięcznie 3 należności; wysyłać będę miesięcznie 2. Wiem że paczki wysyłasz prawie wyłącznie sama i że łatwo Ci to nie przychodzi. Cieszę się iż możesz znowu rozporządzać meblami. Gratuluję Ci z tego powodu energji i umiejętności postępowania. Trochę mnie nawet dziwi taki zwrot w tej sprawie i nie wiem czy za tem coś się nie kryje, ale ostatecznie wszystko jest możliwe. Szkoda że nie wziąłaś fortepianu. Praca kolżanek pewnie że nie jest przyjemna, ale chociaż na miejscu zamieszkania. Panie z Gubernatorstwa są w znacznie gorszym położeniu, bo trzeba wyjeżdżać. Zmieniony przeszły wesoły niż zeszłoroczne. W przedwczoraj popołudniu byłem w teatrze (Komedia Cyrulik Sewilski). Dekoracje, kostiumy i wykonanie nie ustępują a raczej przewyższają najlepsze stołeczne. Szkoda, że nie

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

możesz zobaczyć! Otrzymałem również 1/2 paczki amerykańskiej. Chowam z niej coś i dla Was, nie wiem czy dotrzymam. W sam dzień 19. przed południem było szereg kolegów z życzeniami, najbardziej zaś ucieszył mnie Twój list. Popołudniu muzyka fatefonowa i normalna praca - czytanie. Portret Twój już zaczęty, za tydzień będzie gotów - robota wspaniała! Najserdeczniejsze pozdrowienia i uściski dla Ciebie i chłopców - Józef

119

Kriegsgefangenenpost

Offiz. 7 Gefäß

23.3.43. 9-10

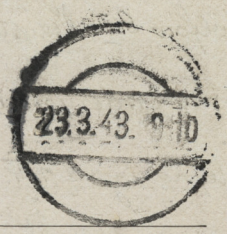

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Baracke 74

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

121

1.4.1943.

Kochana Katalko! Otrzymałem list 31.3, paczkę 29.3. Była w zupełnym porządku. I Tobie i Mamie za pamięć i za pomoc serdecznie dziękuję. Kalepkę wysłałem 29.3, następną prześlę Zofii 11.4. Wiadomość o mojej matce bardzo bolesna. Widziałem po listach, iż stan ich dość szybko pogarsza się. Wierzę jednak, że chociażby tylko nerwowo, ale przetrzyma do czasu, póki nie wrócimy wszyscy do domu. Może jest to zwapnienie żył lub zwapnienie łuku aorty a od tego nadwyrężenie serca. Gdyby tak było, może pomogłoby w niewielkich ilościach czosnek i cebulę na surowo spożywać. Napisz co dokładnie lekarz rozpoznał. Jeśli im potrzeba pieniędzy na lekarza, daj im jeśli możesz a ja znowu prześlę Ci wiązkę. Mamy przecież jeszcze u nich dług. Dobrze że byli Gustawowie na urlopie. To może złagodzić mamie cierpienie. Naturalnie wszelkich wzruszeń należy im oszczędzać. Twój portret prawie że już gotów. Jest bardzo dobry, choć ze zdjęcia trudniej robić niż z natury. Mój dopiero będzie za 2 tygodnie. O Studenckim

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

i Wacku razem z Pieczką pamiętamy i nie może być mowy o popuszczeniu! U mnie nudy jeszcze trwają. Mi rozwesela tylko Lolek swojemi koncertami. Gra ostatnio dość często. Słucham go zawsze z przyjemnością. Otrzymałem 24.3. paczkę z Ameryki, pierwszą na moje nazwisko na nalepkę z przed 1½ roku. Miła niespodzianka bo od Podaków. Serdeczne pozdrowienia dla Was i dla Podziców. Róbcie co można aby ich uratować - Józef

120

Oflag 7 IIC
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-5.4.43. 9-10

An Frau
Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: Nr. 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Jan Folwarczny Josef

Gefangenennummer: 357/XI B
Borowka 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

122

29.4.1943.

Kochana Natalko! Otrzymałem paczkę 22., list 24.4. Serdecznie Ci dziękuję. Paczka była w zupełnym porządku, no i bardzo smaczna. Martwiłem się już czy coś u Was nie zaszło nieprzyjemnego, skoro list nie nadchodził. Halce w moim imieniu podziękuj za pamięć i złóż pozdrowienia. Dobrze, że Cichy spoważniał. Wśród nas tutaj wielu takich, którym obecny brak wódki, innych narkotyków i kobiet wyszedł znacznie na zdrowie, choć nie brak także i takich, którym poważnie on zaszkodził (przeważnie choroba umysłowa). Wiem, że macie dużo zmartwień z powodu choroby Mamy. Trudno też dziwić się, że tak niespokojni, gdyż po tak pracowitym i wzorowo spędzonym wieku chciałoby się przecie mieć spokojniejszą starość na którą zasłużyło się Oba portrety już gotowe. Wymiar 25 × 20 cm. Oba bardzo dobre. Ciebie odmłodził o jakieś 5 lat, zmienił nieco układ włosów. Ja w czapce i w płaszczu. Robił najlepszy obozowy artysta. Cena 35,- + 40,- Rm. Poślę Ci fotografję przez niego retuszowaną. Ciurlowa pracuje w fabryce w Bielsku pilując przy imadle, on zaś niespodziewanie dostał przepustkę. Prześlij mi nieco gwoździków do gumowych podeszw i pastę do butów. Kalepkę Zofji przesłałem 12.4, Adolfowi wyślę jutro. Czy brat Teadora pisał z obozu jako oficer, czy jako żołnierz? U nas chłodno, ciągle wiatr i piasek sypie w oczy. Serdecznie pozdrawiam Rodziców i Was wszystkich - Józef

121 – [illegible]

7 HC

Gebrüder

Kriegsgefangenenpost

29.4.43. 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Fr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Bawache 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

123

12. 5. 1943.

Kochana Natalko! Otrzymałem dziś list. Serdecznie dziękuję. Przepraszam za ostatnią przerwę; nie chciałem pisać przed świętami, bo i tak list szedłby za długo. Bogu dzięki, że mamie lepiej. Przeczuwałem że tak będzie i wierzę że jeszcze będziemy się mogli sobą nacieszyć. Szczerze współczuję z tymi co od was odchodzą i z ich rodzinami. Kiedyś zazdrościłem im losu, dziś zdaje się być inaczej. Zginął w Katyniu nauczyciel Wowra i kolega Wiecheć z Huty; ale to jeszcze nie wszystko. Teraz wyjaśnia się czemu szereg rodzin nie miało żadnych wiadomości o swoich blizkich. Tam też znajduje się prawdopodobnie inżynier Lamprecht. Oto dowód do czego zdolni są żydzi. Lolek musiał umiejętnie rozkładać swe siły aby sobie i rodzinie zabezpieczyć przyszłość. Studja jego trwały długo, lecz administrować tak dużym majątkiem, trzeba mieć nietylko dużo wiadomości ale i dobrego inwentarza, który już posiadł, a że czasu nie zmarnował, o tym świadczą najlepiej dotychczasowe zbiory. Pannie Sturc wdzięczni jesteśmy za pamięć. Dziwiła nas nieco treść jej kartki i woleliśmy odczekać, żeby się

---

czegoś bliżej dowiedzieć. Obecnie kolega prześle żądany druk. Bardzo się cieszę, że chłopcy rosną. Rozumiem że to Twoja jedyna radość w tych nudnych chwilach, ale niedługo a będzie lepiej. Jestem nieco chory. Jedną grypę przenosiłem, druga mnie położyła. Jak powodzi się Karolom? Szwagier Francek niech będzie cierpliwy a przywiozę mu dobrego papierosa. Nalepkę wyślę 20., pieniądze w kwietniu zapomniałem przesłać. Serdecznie pozdrawiam – Józef

122

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

15.5.43 9-10

An Frau

Folwarczny (Jór) Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Jan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Bar. 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

124

26.5.43.

Kochana! List otrzymałem 25, paczkę od siostry 17.5. Paczka wspaniała; nadeszła w zupełnym porządku. Często mam skrupuły, iż nie powinienem z tej pomocy korzystać, nie mogąc się za nią odwdzięczyć i nie mając pewności, że będę to mógł zrobić w przyszłości. Po gruntownym rozważeniu dochodzę jednak do wniosku, że byłoby to z mej strony nierozsądnie, że szkoda zdrowia. W moim imieniu serdecznie im podziękuj. Karolom z Kopca złóż wyrazy współczucia z powodu Janka. Jest młody; wierzę więc że przetrzyma i że pozbędzie już niedługo. Kubiesz, który zginął w Katyniu był sekretarzem generalnym w Skarbofermie. Pochodził z Cieszyńskiego, nie wiem, czy był bratem inżyniera. Wiem, że Ci smutno, ale niezawsze tak będzie. Dorobek to ważna rzecz, lecz nie najważniejsza. Dotychczas zbieraliśmy doświadczenie; przyjdzie czas, że z doświadczenia zbierzemy dorobek. Zawsze wiedziałem, że z Sztygarem tak będzie, jak piszesz. Że na tem stracił nie wiem, będziemy pomagali co można, lecz decydować będzie Lolek. Wysłałem Ci 2 swetry, bonżurkę, prześcieradło. Napraw je i używajcie; mnie tu już potrzebne nie będą. Mama niech stosunkowo

---

dużo przebywają na świeżem powietrzu, choćby przez wolne spacery dookoła domu. Kalepkę prześlę w czerwcu, poproszę o chemiczny ołówek. Dziękuję za zdjęcie. Cieszę się, że wszyscy tak dobrze wyglądają. Jednego z 2 młodszych chłopców jeśli zeckce trzeba będzie dać do Szkoły ogrodniczej z Strumieniu po wojnie. Teraz tylko niech się trzymają dobrze i uważają na Siebie. Załączam zdjęcie. Czuję się zupełnie dobrze. Serdecznie pozdrawiam. Nie martw się, będzie dobrze - Józef

123

Kriegsgefangenenpost

28.6.44 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei!

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Sprache 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

125

8/VI. 1943.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś, paczkę od Adolfów 1.VI. Serdecznie Ci dziękuję. Adolfom napiszę później. Paczka była w zupełnym porządku. Czy w moich listach niema czasem pustych miejsc po cenzurze? Twoje od dłuższego czasu dochodzą w całości. Kalepkę wysyłam dziś. Za czerwiec prześlę 160 RM. Do jakich klas uczęszczają chłopcy? Czy wakacje już im się zaczęły? Zginął w Katyniu Wawra, nauczyciel w Jaworzu. Pani Markiel niech będzie spokojna. Jeńcom w Starobielsku według danych naocznych świadków z nicwali rosyjskiej powadziło się początkowo zupełnie dobrze. Potem nieco się pogorszyło, ale o ile nam tu wiadomo, zginęli tylko oficerowie z Kozielska. Doktór Dostal w obawie o swoich bliskich we wrześniu 1939. był nerwowo bardzo rozstrojony, aż kohdzy obawiali się o niego. Potem się uspokoił. U Janka widać od pewnego czasu pewną poprawę, iż można posyłać paczki, chwała Bogu - może przestrzegają. U mnie nic nowego. Imprez dużo, korzystam jednak z nich rzadko, bo do tego też trzeba nastroju, którego jednak naogół brak. Są mecze piłki nożnej i siatkowej (grają jak dawniej ligowcy), są koncerty, chóry, oraz czasem jakieś mniej lub więcej ciekawe przeżycia wewnętrzno-obrazowe, ale po tylu latach to wszystko już jednakowo nudne. Nam trzebaby trochę z waszej pracy, Wam zaś nieco z naszych rozrywek. Jestem zdrów. Gimnastykowałem. Sam lekarz stwierdził ślady nerwicy serca; obecnie ćwiczę w grupie. Maj był suchy i zimny, czerwiec zdaje się być lepszy. Pozdrowienia i uściski.

Józef

124

Kriegsgefangenenpost

11.6.43. 10 11

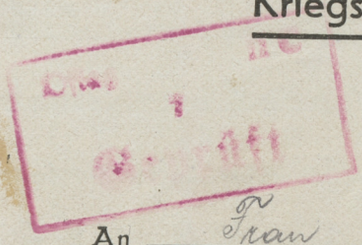

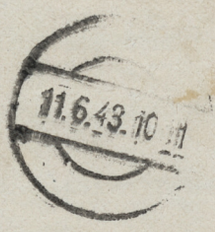

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Frau Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

126

22. 6. 1943.

Kochana Natalko! List otrzymałem 21. Serdecznie dziękuję. Szkoda, że Zbyszek dalej nie może iść do gimnazjum, ale z drugiej strony lepiej że się najpierw rozwinie fizycznie. Na naukę czasu mu starczy, my też jeszcze pociechy z nich się doczekamy bo w naszym wieku bardzo rzadko kto ma tak duże dzieci. Kurs o którym piszesz, prawdopodobnie u Was na nic się nie przyda, lecz ostrożność nie zaszkodzi. Niezupełnie zgadzam się z Tobą co do Lolka! Egzaminy pójdą mu już teraz jeden po drugim, lecz ponieważ ich jeszcze dużo, więc myślę że przed upływem roku nie zdąży. Wypytam 200,- RM. Prawdopodobnie w lipcu prześlę portrety; obecnie są na tygodniowej wystawie. Przypominam, abyś mi nie wysłała przez przeoczenie rzeczy, nie zawartych w Spisie, bo paczka cała byłaby skonfiskowana! Uczęszczam na kurs wentylacji kopalń, oraz w dalszym ciągu do pasieki. Wiosenny pożytek pszczeli był dobry, ale dla nas pszczelarzy nic się nie dostanie - miód otrzymują chorzy. Wśród kolegów też nic nowego. Czasem jakiś

---

rozwód na odległość, znacznie częściej ślub na odległość. Zdarza się (niestety!) choć rzadko, iż żona zawiadamia męża o powiększeniu się rodziny, no ale cóż - życie daje różne niespodzianki. Zamów sobie do domu książki: 1) W. Rieth „Die moderne Eierfarm", 2) S. G. Hanson „Eierproduktion im Großen." Prawdziwe lato już się rozpoczyna. Wyobrażam sobie, ile pracy Was czeka. Czy ktoś Wam w domu pomaga? Serdecznie pozdrawiam - Józef

125

Kriegsgefangenenpost

Geprüft

25.6.43. 9 1

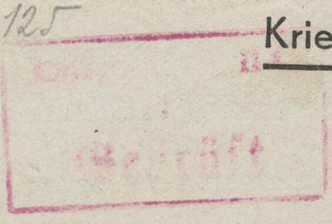

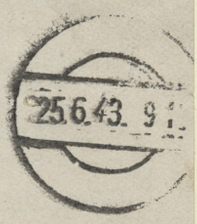

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Baracke 74

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

127

8/VII. 1943.

Kochana Natalko! List otrzymałem 6.VII., paczkę 29.VI. Była w zupełnym porządku. Serdecznie Ci dziękuję. Prześlij mi czarne sznurowadła i pluskiewek. Druk wysłałem wczoraj. Próbowałem ostatnio trochę oszczędzać, nie chciałem bowiem Wam zanadto uszczuplać racyj. Dlatego przesłałem mniej druków. W marcu wysłałem nalepkę na Litwę Kowieńską, dotychczas bez skutku. Ubolewam z powodu Twoich obowiązków i nadmiaru pracy, ale nie martw się: po powrocie zmieni się to na lepsze. Z okazji Twoich urodzin przyjm moje najserdeczniejsze życzenia. Następne będą lepsze, bo z upominkiem i w szerszym gronie. Uszyj z ciepłej, ale dość mocnej materii wkładki do drewniaków (podobne do skarpetek, lecz zapinane z przodu na guziki). Zrób nieco większe, aby można było włożyć na skarpetki. Mam obecnie trochę pracy w związku z wykładem, który wspólnie z Jonsztą urządzamy dla lekarzy weterynarii o chłodniach. Przed południem więc rysuję a więc czas schodzi szybko. Portret mój na wystawie miał duże wzięcie jako jeden z najlepszych. Żona Białończyka (bywał kiedyś u Jastrzębskich) leży ciężko chora na nerki

---

w szpitalu Cieszyńskim. Naogół ociepliło się, żniwa wokół nas zapowiadają się dobrze, lecz jeszcze nierozpoczęte. Papierosów otrzymujemy teraz więcej (z Anglii - bezpłatnie). Czy chłopcy mają w szkole lekcje gimnastyki? Jak z dywanami? Wapiennikowej trudno się dziwić, flirtowała jeszcze przed wojną, mając męża w domu. Serdeczne pozdrowienia dla wszystkich w domu, dla Was uściski. Co porabia Marta z Szumbarku? Wasz Józef

126

Offen
7
Sept. 1944

10.7.43. 9-10

Kriegsgefangenenpost

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XIB
Baracke 7A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Deutlich auf die Zeilen schreiben!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

128

26. VII. 43.

Kochana Natalko! List otrzymałem 20., paczkę 21. 7. Paczka była w porządku, jedynie puszka z miodem była nieco zgnieciona i miodu pozostało w niej tylko połowę. Wielka szkoda, bo przecież z powodu deszczów w czerwcu i lipcu prawie zupełnie pszczoły nic nie zniosły i w naszej pasiece z ula mamy zaledwie 1 do 3 kg i to jedynie z rzepaku. Lipy, akacje, nie dały nic. Serdecznie Ci za wszystko dziękuję. Z okazji Twoich i Leśka imienin przesyłam najserdeczniejsze życzenia. Życzenia Twe z ostatniego listu spełnią się w następnym roku dopiero. Zresztą przypuszczam iż nawet lepiej, że właśnie nie zawcześnie. Proszę o przesłanie kilku kawałków gumy dla naprawy obcasów, kilka agrawek i czarny miękki ołówek. Małych Maggi chwilowo mi starczy. O pieniądze za dywany lepiej nie staraj się. Nie szkodzi, że Lesiek ma gorszy stopień z zachowania. Taki zawsze łatwiej da sobie rady w życiu. Marta niech nie śpieszy się z zamążpójściem. I tak jeszcze młoda, męża napewno znajdzie i to lepszego wśród swoich, a

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

---

nie Czechów. Zresztą szkoda byłoby jej wiązać się w takich czasach, na wesela będzie czas po wojnie. Jeśli możesz prześlij mi trochę mąki żytniej. Nowego u mnie nic. Jestem zdrów. Z nudów wpadamy w coraz to nowe szaleństwa. Teraz naprzykład modne są zakłady, zresztą na różne tematy. Adolfom pisałem kartkę. Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla Was w domu, krewnych i znajomych. Józef

127

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

28.7.49. 9-10

An Frau

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Kriegsgefangenenlager

Datum: 18/8. 1943.

Kochana! List otrzymałem 7.8. Serdecznie dziękuję. Fotki wysłałem 7. i 14. Serce ściska mi się na wiadomości o zdrowiu Rodziców, skoro z daleka nie pomóc. Im nie można. Wierzę jednak w polepszenie. Gratuluję Zosi z powodu szczęśliwego oczekania się potomka. Za zdjęcie dziękuję: wyglądasz bardzo dobrze. Z portretami są trudności; boję się również, by nie zginęły. Ponczy dziękuję; cieszy mnie że przetrwał i dożył. Jestto dla mnie miła niespodzianka. Oby Wasze, a nie moje przekonania się ziściły! Józef

128

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Offen 7 Gedrückt

20.8.43. 9-10

An

Frau Folwarczny Natalia

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:

Ppor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7A

Kriegsgef.-Offizierlager II C
Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Kreis Teschen, Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

130

5.9.43.

Kochana Natalko! Kartkę Twoją otrzymałem 3.9., od Karolów 25.8., paczkę od Cichic 31.8. Serdecznie za wszystko dziękuję. Wiadomość o zgonie Matki straszna. Właśnie nadzieja powrotu do swoich bliskich dodawała sił w przetrwaniu ciężkich chwil. Dziś nadzieja ta ustąpić musiała ogromnym bólowi z powodu utraty Tch, bólowi którego złagodzić nie potrafi fakt, iż śmierć nastąpiła tak spokojnie. Ojcu złóż w moim imieniu wyrazy współczucia. Nie wiem, jaką będą mieli teraz opiekę. Wierzę iż Hanka zrobi wszystko, aby im było jaknajlepiej. Tym niemniej proszę Cię, abyś i Ty o nich pamiętała, o ile Twój czas i Tch zdrowie na to pozwala odwiedzaj Tch, wraz z chłopcami, a lepsze kąski, które ujmujecie sobie dla mnie, może w przyszłości Im będą mogły sprawić nie mniejszą radość. Paczka była w zupełnym porządku, jedynie sok z konfitur nieco wyciekł. 2 nalepki (jedną rezerwową) przesłałem w sierpniu; następną prześlę w październiku. Jestem ogólnie zdrów; melancholia która mnie męczyła przez kilka miesięcy minęła. Prześlij mi chustkę na szyję (tę starą bronzową), pastę do butów i do szkieł ochraniacze o które prosiłem poprzednio. Mam możność sprzedać złoty zegarek za cenę 250 do 300 RM. Jeśli potrzebujesz pieniędzy to sprzedam. Zadecydуj sama bo swego czasu Tobie go ofiarowałem. Nowe wykłady znowu rozpoczęte u nas: korzystam mało, bo szkoda zdrowia. Serdecznie pozdrawiam Was wszystkich - Józef

129

Oflag 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-8.9.43. 9 N

An Wilhm. Pani

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Spar Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

131

20. 9. 43.

Kochana Natalko! List z fotografiami otrzymałem 18.9. Serdecznie dziękuję. Pomysł ze zdjęciami był naprawdę bardzo dobry. Jakże miło jest zobaczyć tyle bliskich sobie i miłych twarzy naraz, choć w tak smutnej okoliczności. U Gustawa znać wyraźnie ślady jego przeżyć, ale nawet ta siwizna wygląda szlachetnie, skoro się zważy, iż ofiara nie poszła na marne. Ojciec dobrze się trzyma. Niech używa spacerów na świeżym powietrzu, o ile na to pozwala stan zdrowia i obecnie ładnej jeszcze pogody. Sam stwierdziłem, że to znacznie uspokaja nerwy i wpływa na dobre samopoczucie. Kto z krewnych i znajomych nie mógł być obecnym na pogrzebie? Zdjęcia możesz załączyć do listu lub przesłać w paczce. Pasty otrzymałem, ale już mi się kończy. Nalepkę wysyłam. Syrup dobrze opakuj aby naczynie nie mogło się zgnieść (jeśli papierowe). Ciężar opakowania nie martw się, gdyż nalepek mi nie brak. Jeśli masz świeże jarzyny, jak marchew, zielone pomidory i inne, to prześlij. Czy Tierla z Rudy już wrócił z swojego miejsca pracy? Z Lolka i Witorskiej chętnie się nie cieszę: ślub jeszcze nieco się odwleoze. Ja czuję się teraz lepiej. Chorowałem przez kilka miesięcy na prawą część jelita grubego, gdzie zbierały się jakieś fermenty. Obecnie bólów już prawie niema. W związku z tym i samopoczucie lepsze. Nie martw się o mnie: nie dam się tak łatwo, skoro przetrwałem tyle ciężkich chwil, przemyślałem tyle planów i mam tyle nadziei na przyszłość. Czy książki zamówiłaś sobie? Serdecznie Was pozdrawiam. Czekam na resztę zdjęć. Prześlij szczatkę do butów i nóż stołowy - Józef

130

Kriegsgefangenenpost

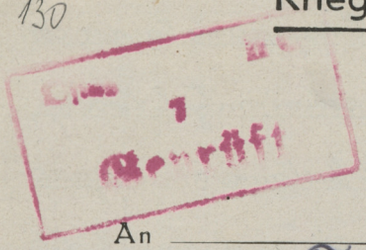

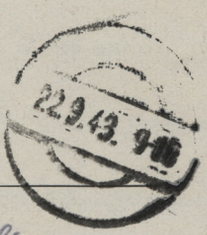

Dies ... 1 Geprüft

22.9.43. 9-10

An

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Arak 7 A

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

132

7.10.43.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś, paczkę 21.9. Serdecznie Ci dziękuję. Paczka w zupełnym porządku: pomidory były dojrzałe, lecz świeże. Na zdjęciu rodzinnym dość dużo osób nie mogłem poznać. Nic dziwnego: wczoraj upłynęły 4 lata jak widzieliśmy się. Ładny okres czasu. Mały Gustaw, a zwłaszcza Zbyszek, to bardzo przystojni młodzieńcy. I Leszek również miełada kawaler. Należa za swoje trudy tę nagrodę, że możesz się niemi nacieszyć i przez to łżej znosić Ci ciężkie chwile rozstania. Ślub odbędzie się w karnawale lub jakieś 3 miesiące później. Nie dziw się że zawracam Ci głowę książkami. Chcę Cię jednak zainteresować rodowlą. Myśl moja idzie w tym kierunku, aby gdzieś obok Kopalni w Rybnickiem lub w Suchej na około 10 morgach wybudować sad a w nim hodowlę, jako Twój warsztat pracy, albo zależnie od warunków budować będziemy z braćmi młodszemi dla owoców. Nalepkę na jarzyny i „Magi" przeczytałem. Uważaj na opakowanie, aby jedna rzecz nie psuła drugiej, bo paczki obecnie idą dłużej. Karolowi również prześlę. Dobrze że podanie załatwiono negatywnie. Podziwiam Twoją gospodarkę konfiturami. Zbytnio jednak nie

przetrzymuj, aby nie zjedli nieproszeni goście. Adres Stachy jest: Uszyńska Stanisława Nr 21.133 Block 27 Frauen - Konz.-Lager, Ravensbrück bei Fürstenberg i. Meckl. Czuję się obecnie zupełnie zdrów, pogoda ciągle bardzo dobra, więc czas ucieka. Brak tylko spokoju. Nie mogę znaleźć miejsca przed natrętnymi leniuchami, którzy sami nic nie pracując, innym nie pozwolą na chwilę pozostać z samym sobą. Stąd też myśl o sadzie i spokoju na późniejsze lata. Serdecznie pozdrawiam Józef

131

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-9.10.43 9-10

An Frau

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Por Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

133

20. 10. 43.

Kochana! List otrzymałem dziś, paczkę 18. Działem przed odbiorem jej w obawie, że pomidory wszystko zepsują. Były jednak prawie zupełnie dojrzałe, lecz niezgniecione. Syrup również wspaniały; dobrze, że opakowałaś w puszkę blaszaną: w drodze została niecozgniecona, lecz nic nie wyciekło. Niczem nie różni się od fabrycznego, złóż więc Gustawom specjalne podziękowanie w moim imieniu. Wszystkie przedmioty bardzo dobre, więc i strachu przed zimą już nie mam. Datę urodzenia podam Ci później; wtedy prześlesz pieniądze. Wiem, że rozrywek macie mało, ale i to sobie powetujemy razem. Przed wojną oszczędzaliśmy, po wojnie więcej będziemy myśleć o sobie. Gospodarstwo dla Lidki wyobrażam sobie nie jako szereg nowych obowiązków i pracy, lecz raczej dla spędzenia przyjemniejszych chwil. Kup sobie jeszcze dla uzupełnienia: „Der Waschbär u seine Zucht" von L. Allner, i „Die Nerzzucht" von A. Keller. Verlag F. C. Mayer, München 2 M. Przestałem Ci nalepkę 8. i Karolom 11. to. Prześlij w niej jarzyn, głównie marchewki świeżej, lecz dobrze obeschniętej, aby nie zgniła. Pozatym chleba, sacharyny ile możesz. Cukru nie przesyłaj póki nie napiszę. Może dam sobie radę, bowiem zaopatrzenie przez zagraniczny Czerwony Krzyż jest obecnie lepsze. Paczki możecie do nas wysłać najpóźniej do 30. XI. Następne dopiero po Świętach. Nie wiem, czy Adolfom mogę przesłać nalepkę? Fotografie otrzymam później. Żal mi że nie możesz przyjechać do mnie, więc jeszcze trochę cierpliwości, a przyjdzie dzień, że ja do Was przyjadę. Dziękuję za pozdrowienia i za pamięć. Jestem dobrej myśli i zdrów, czego i Wam życzę. Pozdrawiam Was w domu, oraz Ojca. Uściskaj odemnie chłopców. Co słychać w Świętochłowicach? Józ

132

Kriegsgefangenenpost

22.10.45 5 14

An Frau

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Spar Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3

Lager-Bezeichnung: Bar. 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

134

2. XI. 1943.

Kochana Natalko! List otrzymałem 30. X., paczkę 2. XI. Wniej wszystko w porządku. Pomidory zupełnie dojrzałe, dobre. Mięso u góry miało maleńkie ślady pleśni. Na wszelki wypadek przesmażyłem go nieco i jest wyborne. Serdecznie Ci dziękuję. Syrupu już niema, poczęstowałem Pieczkę a przed resztą trudno było się uchronić! Czy w domu nie próbowałaś robić? W poprzedniej wojnie siostry też go robiły. Ja jednak pamiętam tamten jednak był gorszy. Za życzenia urodzinowe i za słodycze z tej okazji również dziękuję. I ja myślę że następne będą inne, ale po tylu doświadczeniach nic już twierdzić nie można. Tyle straconego czasu! Trzeba będzie po wojnie żyć „szybciej" aby nadrobić stracone. Jeśli z moich obecnych planów coś wyjdzie to w porządku. W przeciwnym wypadku szkoda było tylu paczek. Już kilkakrotnie było mi wstyd i chciałem zaprzestać wysyłania Ci druków. Ostatecznie jednak rozwaga wzięła górę. W myśl konwencji oficerów jeńców nie wolno zatrudniać. Chciano dla nich dobrze. Popełniono jednak mimo woli pomyłkę i zrobiono z nich darmo-

zjadów. Zdjęcia otrzymałem. Bardzo miłe. Ogólnie mało u Was widać zmian. Jedynie Gustawowie, Adolf i Halka może znacznie postarzeli. Może to tylko wina zdjęcia. Młodym Annom wyprawimy żadne wesela, bo panny dorodne. Lesiek milutki i filuterny. Prześlij pędzel do golenia, sznurowadła, nieco mąki. Płatki bardzo dobre i zdrowe, zjadam na sucho. Kołdry wyślę. Pozdrów Jastrzębskich. U mnie wszystko w porządku! Bądź dobrej myśli. Wasz Józef

133

Kriegsgefangenenpost

4.11.43. 9-10

An Frau

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opr. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 354/XI B

Lager-Bezeichnung: Gow. 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

135

18.11.1943.

Kochana Natalko! Wysłałem list 2. XI., nalepki 6 i 18. XI., oraz Adolfom 12. XI. Następną nalepkę polę C po świętach. Wszyńska urodzona 1902., córka Jana i Władysławy Krajewskich. Rozumiem Cię, iż z resztek i odpadków robisz nowe rzeczy. Ja też przekonałem się iż człowiekowi mało potrzeba czasem aby żyłować i że z 2 m² ziemi przy intensywnej uprawie może mieć 1 osoba jarzyny świeże przez kilka miesięcy. Wogóle w latach ostatnich nauczyłem się cenić to, o czem częstokroć dawniej wogóle nie myślało się. To też przyda się w przyszłości. O piosenki nie martw się, po powrocie będą inne, które tu nazbieramy. Jedynie tylko słyszanej kiedyś w radio nie znalazłem dotychczas, mimo iż szukałem w całym obozie. Tylko zginął tajemniczo od kuli prawdopodobnie bandytów. Pracował w spółdzielniach „Społem" z Kieleckiem. Portrety nasze mógłbym obecnie wysłać do Warszawy. Napisz, czy przez kogoś ze znajomych będziesz je mogła stamtąd odebrać. Jeżeli nie, to nie wyślę bo szkoda aby zginęły. Drugich takich po wojnie nie będzie ani czasu, ani sposobności zrobić. Pamię Loli pozwoliłem sobie jednorazowo przesłać nalepkę kolegi, który chwilowo

znalazł się w trudniejszych warunkach. Jestem zdrów. Przeczytałem kilka dobrych książek z sadownictwa i poznałem dość gruntownie ten dział, bo sad napewno mieć będziemy. Wogóle jednak pracuję mniej bo dzień krótki, a oczy już też nie takie jak dawniej. Jankowi w Oświęcimiu przesyłam pozdrowienia ode mnie i kolegi Szermika, oraz życzenia wytrwania w ciężkich dla niego chwilach. Serdeczne pozdrowienia, ściskam Ciebie i chłopców. Józef. Prześlij zamurowadła.

134

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUMI) 20.11.43.-11 C

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Barak 7 A

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

3. XII. 1943.

Kochana Natalko! List otrzymałem 2o. XI., paczkę od Karolów 29. XI. Serdecznie Ci dziękuję. Karolom napiszę kartkę. Dobrze, że możesz czasem wyjechać jeszcze do znajomych, wszak to jedyne urozmaicenie, które macie. Lolkowi wierzę. Wielkiej radości dziś już jednak nie sprawi. Swoich oszczędzał bardzo, ale naszą rodzinę zbyt dużo kosztował zdrowia i pieniędzy, więc niech się nie przechwala. Ma Kawa bardzo zdolną, ale charakter ciemny. Mimo to rad słuchałem jego koncertów, no bo cóż - to sprawia przecież ulgę. Jedną z książek otrzymałem obecnie z depozytu. Zamów do domu dla Jonszty: „Bau, Einrichtung, Betrieb öffentlicher Schlacht u. Viehhöfe", St. Heiss - 5 Aufl., lub nowsze, Verlag Springer, oraz dla mnie: „Lehrbuch der Bergbaukunde" II Band, 6 Auflage von F. Heise u. F. Herbst - Ale zostaw w domu. Prześlij mi znowu pastę do szkieł, gwoździków malutkich jak dawniej do podeszw gumowych, ołówek chemiczny. Poza tym może Ci się uda zamówić lub na wymianę jajka zarodowe białych Leghornów, lub jednodniowe pisklęta na mrowiec. Ilość pożądana byłaby 60 sztuk. Nie wiem jednak czy po wyjściu z tego około 30 kurek, będziesz mogła tyle obecnie wyżywić. Co do miejsca, to musisz się sama już zorjentować gdzie nabyć. Dawniej była na Śląsku Cieszyńskim

ferma na 6000 nioseк. Czy obecnie istnieje, nie wiem. Takie hrabina Thun w Kończycach chowała Leghorny. Zorjentuj się w tym i napisz co o tym myślisz, jednak gdyby się udało, zamówić trzeba by już dziś. To byłby początek dla rozpoczęcia w jesieni chowu na większą skalę, oraz dla zdobycia potrzebnej praktyki. Jestem zdrów, czuję się zupełnie dobrze. Czas ucieka nadzwyczaj szybko, wogóle znacznie lepiej mi niż w poprzednim roku. Serdeczne pozdrowienia dla Was i dla Ojca. Wasz Józef

135

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

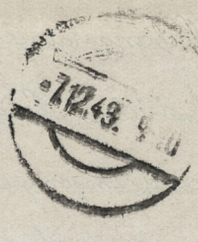

7.12.43. 9.0

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Spar Folwarczny Jagel

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Bar. 7 A

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

137

5.12.1943.

Kochana Natalko! Listy otrzymałam 22. XI. i dziś, paczkę 28.12. Serdecznie Ci dziękuję. Pędzel jest wspaniały, aż dziwię się, że taki otrzymała jeszcze kupić. Święta i u mnie przeszły zupełnie obojętnie. Podarunków od Kolegów nie otrzymałam (otrzymałam na Mikołaja). W oba święta byłem na przyjęciach u Kolegów. Przyjęcia wypadły tego roku znacznie lepiej niż poprzednio, bo i materialnie lepiej teraz stoimy i umiejętności wzrosły. W Nowy Rok i w niedzielę były nabożeństwa ewangelickie ze Spowiedzią. Przyjechał pastor z obozu w New-Brandenburg. Ja nie poszedłem na żadne z nich. Jakoś trudno mi obecnie pogodzić to co mi opowiadają z tym co mnie otacza. Zgadzam się z Tobą, iż mało jest widoków na to, aby naszemu pokoleniu było jeszcze dobrze. Ponieważ jednak bez tej nadziei brakło by sił aby przetrzymać, więc jednak czasem wydaje się, iż z takich przeżyć wyrośnie jednak coś dobrego. Bądź więc i Ty dobrej myśli, choć życie masz nieweselę, może zbyt czarno oceniamy przyszłość? Co do kur, to może 10 lub 5 sztuk wystarczy. Jeśli Ci brak domysł, kup za 1.- RM: „Kalender für Geflügelzüchter". Folwarczny źle się wybrał, czuję że z wiosną w takiem ubraniu będzie mi nieco za gorąco, ale widzę że wielkiego wyboru niema. Paletkę wyślę z końcem stycznia. Zima u nas bardzo łagodna, a to dla nas ważne. Co słychać u Teadorów i u Tikotów? Pozdrów chłopców, że na następne Święta już im Tatuś sprawi podarunki. Dziecinne też dla nich znaczki pocztowe. Serdecznie Was pozdrawiam, ściskam Ciebie i chłopców - Józef

137

Oflag 26 II C
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-7.1.44. 9 C

An Wielm. Pani

Folwarczny Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei!

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Oper Folwarczny Fürst

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Barak 7a Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

138

16.12.1943.

Kochana Natalko! List Twój otrzymałem 11.XII., paczkę od Ciebie 8/XII. Serdecznie Ci dziękuję. Paczka była w zupełnym porządku i w świeżym stanie. Prosiłem o pędzel do golenia. O ile sobie przypominam, miałem pędzel nie z kompletu, więc prześlij jeśli znajdziesz. Ten, który posiadam ma już zaledwie kilka szczecin i musiałem ograniczyć golenie, lecz i to musi mieć swoje granice, bo brody nosić nie wolno. Napisałem kartki do Karalów i Gustawów. Ramie Loli złóż w moim imieniu podziękowanie za wspaniałą paczkę, którą otrzymał 15.XII., kolega on sam zaś napisze nieco później. Biedak ten posiada żonę, szwagierkę i syna 4-letniego w Rosji, rodzice zaś w wileńskim zostali ostatnio wypaleni wraz z całą wsią przez bandy. Książki których nie otrzymałaś ja tutaj czytałem i ważniejsze rzeczy wynotowałem sobie, gdyż pamięć od pewnego czasu zupełnie zawodzi i wynotowywuję wszystko z czytanych książek, na czem mi bardziej zależy. Co robicie ze skórkami z królików, czy ktoś umie je wyprawiać? Portretów raczej nie wyślę. Na każdym z nich jest adres do Suchej, tak że zawsze jeśli nie zostaną przedwcześnie zniszczone winny do Was trafić gdybym nawet ja nie mógł ich z sobą zabrać. Bardzo podziękuj w moim imieniu za opiekę nad ojcem oraz złóż im ode mnie życzenia świąteczne. U nas również nastroju świątecznego nie odczuwa się. Ludzie nie zdążyli do tego, aby móc żyć spokojnie, sami sobie życie obrzydzają, więc naturalnie będą się musieli jeszcze pomęczyć. Przesyłam serdeczne życzenia szczęśliwych i wesołych Świąt, oraz dużo szczęścia w Nowym Roku. Uściskaj ode mnie Stefcio i Chrześniaczki i złóż w moim imieniu krewnym życzenia

Świątecznie - Józef.

136

Offizier 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

21.12.43.

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracke 7 a

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der
Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

139

24. 1. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem 21. 1. Serdecznie dziękuję. Leżałem kilka dni chory na grypę, która u nas powszechnie panuje. Przypuszczam że u Was już także panuje. Przyszła na mnie bardzo gwałtownie, ale też po 2 dniach nastąpiło przesilenie. Obecnie już znacznie lepiej, temperatura nieznacznie podwyższona, ale jeszcze kilka dni w łóżku polrzę. Co do koncertów, masz racje. Zawsze lubiłem muzykę, więc słuchom zawsze z zaparytym oddechem. Przez nie przeciez mogła Rodzina nietylko długi spłacić, ale i procent olbrzymi odłożyć. Chorobę uprzyjemniają nam nieco dary amerykańskie. Otrzymałem ostatnio bardzo porządny letni prenoz (bluzę), szalik i chusteczkę. Spodziewamy się w najbliższych dniach płaszczy, oraz spodni. Możesz sobie wyobrazić radość tych dziecinnniałych jeńców, którzy co godzinę ubierają się w nowe bluzy ze złotemi guzikami. Przyjęcia naturalnie i ja muszę czasem urządzać, aczkolwiek niechętnie. Trudności duże ostatnio zwłaszcza z nakryciami, które przeważnie są improwizowane z puszek. Poziom tych przyjęć bardzo różny. Znacznie przyjemnie księżę pan

inaczej naturalnie nauczyciel z kilkorgiem dzieci. Gdyby i Was grypa napadła nie wychodźcie zawczasu z łóżka, ma ona przebieg łagodny, ale organizmy też są jednak osłabione. Postępki słoniamych wdów trudno chwalić. Życie ma jednak swoje prawa. Bezwzględnie tym innym należy całe uznanie, ale takich niestety mało. Tu trzeba przecież moralności na wysokim poziomie i dużej siły woli. Przesyłam serdeczne pozdrowienia i moc uścisków dla Ciebie i chłopców Józef

Offizier 7 Geprüft
138

Kriegsgefangenenpost

An Wielm. Pani
Folwarczna Natalia

Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Per Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 354/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

140

11. II. 1944

Kochana! List otrzymałem dziś. Pieniądze szły długo tym razem. Obecnie wysłałem 100.- oraz 9. II. nalepkę Kożuszanikom. Jakie wobec tego, że tak usilnie prosisz, wyślę za tydzień. Ciągle nie mogę się co do tego pozbyć pewnych skrupułów. Ponieważ jednak nie wszyscy moi koledzy są tak wstrzemięźliwi i korzystają z pomocy krewnych i znajomych a nawet i nieznajomych ile tylko można, więc czasem kupię coś od nich, czasem wymienię coś, czasem zaś wezmę to co oni odstawiają jako coś gorszego. Choroba minęła bez żadnych pozostałości nietylko u mnie, ale wśród większości kolegów. Jedynie ci którzy lekkomyślnie brali odrazu zimne kąpiele jeszcze się nie mogą wykaraskać. Proszę o przysłanie ołówka chemicznego, sznurowadeł, gumy na zelówki, lusterko zwykłe do golenia (zbiłem koledze), oraz szczoteczki starszy (miałem taki biały znaleziony kiedyś) byle jeszcze dość mocny, oraz gumki do wciągnięcia do spodni gimnastycznych. Ubranie moje zupełnie odnowiono: mam nowy mundur, spodnie, płaszcz, kosankę zieloną do munduru i białą ciepłą, oraz skarpetki. Brak mi tylko porządnej czapki. Radość stąd naturalnie duża, choć od komfortu odzwyczailiśmy się. Znajomy pułkownik proponuje mi po powrocie odstąpienie kilku lub kilkunastu morgów ziemi k. Żieleckiem. Ponieważ to jednak daleko od kopalni więc najwyżej na emeryturę możnaby wykorzystać. Zaś na pierwsze lata przypuszczam uruchomimy coś albo na Cieszyńskim albo na Górnym. Serdecznie dziękuję za list przesyłam pozdrowienia. Wasz Józef

Oflag 26 II C
139
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUM)
12.2.44.-16
G

An Wiehn. Pani
Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Bar. Ja (2) Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

141

25. II. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś. Serdecznie dziękuję. Masz rację, co do choroby. 2/3 stanu ogólnego baraku leżała chora, reszta nas obsługiwała. Kuchnia wydała czosnek, mikro suszone mieliśmy z paczki społecznej i tak gotując je na gorąco, leczyliśmy się. Od gorączki jednak powietrze w baraku było straszanie przeprocone, nawet wietrzenie co godzinę nie pomagało. Mnie było zresztą dość wesoło. Nigdy przez dłuższy czas nie chorowałem, więc tym razem dobrze było położyć. Adres Usayńskiej został zmieniony na: Arbeitslager K. D. Ra - Lenthin b/ Magdeburg. Wyślij tam resztę pieniędzy. Wiarskim też mina zrzednie, co do awantury z nimi zdają się niema obawy, mimo pewnych dosów. Niema się im czego dziwić. Tyle kosztowała ich jedna zachcianka, więc do drugiej ochoty mieć nie będą. Zresztą to Lolka interes większy niż nasz i skoro raz udało mu się porozumieć ich z Macochą, to swojej sprawy i swego głównie interesu łyse jak nie załatwi. Zębów bardzo szanujcie i o ile możności leczcie obecnie. Ja po wojnie też będę miał z niemi trochę kłopotu.

Lesiek naprawdę szuch, skoro na ból taki wytrzymały. Brata Adolfa bardzo mi z powodu o którym piszesz żal. Karmcie siebie. Gustawom bezwzględnie dobrze. Myślę nawet czy będą chcieli wracać do Suchej, czy może pozostaną na miejscu a my zgłosimy się do nich jako ich pomocnicy. Uważajcie teraz tymbardziej na siebie i na swoje zdrowie, zwłaszcza że wiosna to niebezpieczany okres. Uczujcie się teraz zupełnie dobrze, zbliża się ciepła pora, więc nadzieji dużo.

Wasz Józ

140

Offizier

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

28.2.44 9-10

Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opa Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

(2)

Kriegsgefangenenlager

Datum 10. III. 1944.

Kochany Zbyśku! Z okazji Twych Imienin w dniu 17. III., przesyłam Ci najserdeczniejsze życzenia. Wiem mocno w modlitwie Twą chwilę naszego rozstania. Na radość ponownego zobaczenia musimy sobie jednak zasłużyć, każdy w miarę swoich możliwości, a więc Ty dobrą nauką w szkole grzecznością i posłuszeństwem wobec Mamusi, Babki i innych starszych, oraz zgodą i opieką nad młodszym Twoim Braciszkiem. Mnie sprawisz tym dużo radości, dla siebie odniesiesz wiele korzyści. Napisz mi o sobie i o Leśku uczciwej odemnie braciszka i Mamusię Twój Tatuś.

Kriegsgefangenenpost

Offizierlager II C
7
Geprüft

Postkarte

An Folwarczny Zbigniew

13.3.44

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Ppor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3

Lager-Bezeichnung: Bar. 7a

Kriegsgef.-Offizierlager II C

(2) **Woldenberg / Nm.**

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Land: Kreis Teschen, Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

143

15. III. 1944.

Kochana Natalko! List i paczkę otrzymałem wczoraj. Nadeszła w zupełnym porządku i w komplecie. Podziękuję Kożusznikom w kartce. Napisałem Ojcu i Zbyśkowi kartki imieninowe. Pieniądze wyjdą o miesiąc później niż zwykle (180,- RM). Nalepkę wysłałem Ci 1.III., Malce prześlę również. Jeśli możesz, prześlij mi piłeczek do Laubsägi (dla drzewa) i kup termos (wątpię czy otrzymasz). Dobrze że dbasz o ubrania dla chłopców i dla siebie. Trudno przecież zatrzymać życie na 5 lat. My z konieczności żyjemy jak mnisi, ale u Was przecież co innego. Sam zresztą ostatnio stwierdziłem, iż dobrze włożyć na siebie coś nowego (mam obecnie wszystko nowe). Gratuluję bratu Twymu; napewno będzie w przyszłości zadowolony. Janek z Kopca może spodziewać się pomocy z Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Czy masz jakieś wiadomości o Szwarcach? Ja złożyłem takie same oświadczenie jak Pieczka. O Lolku mógłbym Ci napisać dużo dobrych rzeczy, nie chcę, dla Twego spokoju. Otrzymujemy już od trzech kwartałów z Genewy regularnie po 1 paczce miesięcznie. Obecnie oficjalnie

delegat obiecał, iż otrzymywać będziemy po 2 paczki. Wtenczas zasadniczo poza ewentualnie chlebem, moglibyśmy obejść się bez pomocy naszych rodzin, gdyż wartość takiej paczki jest duża (ok 4 kg netto różnych artykułów spożywczych). Długo trwało, zanim pomoc ta została zorganizowana, ale czas już też był najwyższy. Nowego u mnie nic. Dziękuję za list, serdecznie pozdrawiam. Bądźcie dobrej myśli, jak i ja – Józef

Kriegsgefangenenpost

141 7 Geprüft

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, (Woldenberg / Nm.

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

144

30. III. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś, paczkę 22. III. Serdecznie Ci dziękuję! Również za życzenia imieninowe. Byli u mnie Pieczka, Jonszta, Klus i Malik. To bardzo mili chłopcy i przyjemnie spędziliśmy popołudnie. Coprawda stół u mnie był skromniejszy niż u Was na zdjęciu, ale to nic: wszystko jak przekonałem się zależy od przyzwyczajenia. Warzonki już też nie było od 4 lat, choć w ostateczności możnaby i na to poradzić. Zresztą opowiem kiedyś osobiście. Zawsze kiedy myślę o przyszłości, nie mogę sobie wyobrazić jak z naszych przyzwyczajeń i warunków przejść do normalnego obcowania z ludźmi, rozmawiać z Paniami i tym podobne. Tak bardzo wrośliśmy w swoje obecne warunki. Zdjęcia sprawiły mi dużo przyjemności. Szczerze mówię iż nie znać na nikim z Was tych 5 lat od których nie widzieliśmy się i zmartwień, które pewnie były. Oba zdjęcia wykonane są bez zarzutu. Jakim to aparatem? Trzeba będzie Janka oddać do dobrej firmy na naukę. Podziękuj mu i wyraź uznanie w moim imieniu. Gustaw natomiast pójdzie chyba do szkoły sadowniczej. Termos poprzedni odstąpiłem koledze. Ten, co posiadasz, zatrzymaj chwilowo w domu. U nas trudno o nie i ceny wysokie – dwudziestokrotnie – Szwarcom może ciężko jeśli mieszkają razem w Gubernatorstwie. Dużo chyba przeżyli – Wam chyba znacznie lepiej. Pani Markielowa jeśli może, niech prześle pułkownikowi nieco białych nici. Kolega, to brat męża Pani Stachy. Mąż jej zginął w Rosji daleko na północy, ona była doktorem filozofii a teraz pracuje bardzo ciężko i znosi dużo upodleń. Albinie wyrażam współczucie z powodu śmierci jej ojca. Pozdrów odemnie Hankę – Czy Józef Kożusznik to może sympatyk Andzi? Nalepkę prześlę Ci. Uściskaj chłopców. Dziękuję Ci za wszystko, Twój Józef

142

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUM) 01.4.44.-10 C

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Baracka 4a (2)

Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

145

4. 4. 1944.

Kochana Natalko! List i fotografię otrzymałem dziś, paczkę od siostry 26. 4. Serdecznie dziękuję. Napisałem Malce kartkę. Miłą niespodziankę zrobiłaś mi tym zdjęciem. Cesiek widzę dorasta już Zbyszka. Obydwaj bardzo dobrze ubrani; za tę dbałość serdeczne dzięki i uznanie. Zważaj teraz trochę więcej na nich, bo w tym wieku chłopcy zaczynają już potajemnie palić i szukać innych przyjemności. Wtedy trzeba więc odpowiednio wpływać na nich drogą perswazji. Zasadniczo jest to rola ojca, może chwilowo Tobie lub przez Twego brata względem którego oni będą bardziej szczerzy uda się ich odpowiednio przekonać. Znaczki używamy w obozie przy różnych zawiadomieniach jak: zamówione książki w bibliotekach, życzenia imieninowe, świąteczne. Można u nas składać życzenia telegramem jak dawniej na poczcie. Naturalnie wszystko to tylko wewnątrz obozu. Znaczki, wydane jako pierwsze, dwa lata tymu, obecnie osiągają już u nas cenę 30,- a nawet 100,- marek. Wśród snobów można więc na tym nawet interesy robić. Ale to są wymogi życia. Nawet w najprymitywniejszych

warunkach przez tyle lat potrafi się wytworzyć wszystko czego życie wymaga, choć wszystko w namiastce. Piłeczki już ewentualnie nie przysyłaj. Jeśli możesz kupić prześlij ze 2 szklanki. Z okazji nowego sezonu gimnast. byłem badany ostatnio przez lekarza. Stwierdził u mnie wszystko w porządku. Czy książka o jeńcach którą czytałaś to: „Armia za drutami kolczastymi"? Uszyński nie koresponduje bezpośrednio z bratową. Serdecznie pozdrawiam Józef

144

Kriegsgefangenenpost

Offiz. II C
7
Geprüft

An Wielm. Pani
Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opa Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm. (2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

146

17. 4. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem 15. 4., kartkę Zbyszka 8. 4. Serdecznie Wam dziękuję. Masz rację - te 5 lat dużo na naszem życiu zaważyły. To, co obserwuję u siebie i u innych, a więc zanik zupełny wszelkich ideałów, cechujących ludzi młodych musi spowodować iż po krótkim okresie przejściowym, kiedy potrzebni będziemy do pracy, musieć będziemy zrobić miejsce innym, młodszym, więcej ofiarnym. Zanotować jednak trzeba też dużą pozycję dodatnią w postaci życiowego doświadczenia, które skierowane winno być w kierunku wzmożenia życia domowego, dbania więcej o siebie samego. Cieszę się z pracy chłopców. Załączam do ich zbiorów 2 znaczki. Może dzięki uprzejmości cenzora dojdą do nich. Resztę zbieram tu dla nich w 2 kompletach. O naukę nie martw się. Będą się uczyć wolniej, lecz gruntownie. Uważaj aby wskutek przepracowania nie ucierpiało ich zdrowie, zwłaszcza Zbyszek, który ma zdaje mi się zdrowie słabsze. Niech dużo przebywają na powietrzu. Jeśliby to było możliwe, kup im akordeon, nawet stary, mały na 2 oktawy, aby mogli ćwiczyć na nim skoro Ci pianino zabrano. Prześlę w bieżącym miesiącu 200,- RM - Pieniądze dla Stachy zatrzymaj, tylko mi podaj,

ile jeszcze posiadasz, to oddam jej szwagrowi. U nas też ciepło już, choć dosyć sucho. Grządka zasiana, może zdąży wrosnąć. Wykłady też rozpoczęte, gimnastyka poranna też. Otrzymaliśmy z Genewy nieco książek angielskich, francuskich. Była u nas wystawa budowniczych na zagrody wiejskie. Pozostało po niej dużo szumu o budowlach z gliny. Powstał nawet specjalny kurs tego działu, na który również uczęszczam. Serdecznie pozdrawiam - Jestem zdrów i dobrej myśli. - Józef

143

Offizier 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

18.4.44.10-11

Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

(92) Empfangsort: Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei! Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Per Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

147

24.5.44.

Kochana Natalko! List Twój otrzymałem 19.5., kartkę od Malki 20.5. Serdecznie dziękuję. Przykro mi, że przybędzie Wam znowu pracy w domu. Pocieszcie się jednak tym, że ta praca nie potrwa zbyt długo, a raczej że potrwa bardzo krótko. Malka pisze mi, że pracuje gdzie się da. Nie wiem czy to dlatego, że Tadek zamało zarabia i poprostu nie mają z czego żyć, albo też dlatego że musi być gdzieś zatrudniona. Może mogłybyście z jej pomocy skorzystać u siebie w domu. Jej byłoby lepiej pracować u swoich a Wam też pomogłaby. Jeśli zaś brak jej pieniędzy, to mi napisz. Może będę mógł na to coś poradzić. Wysłałem paczkę z różnymi częściami bielizny, które mi już tu nie będą potrzebne. Przeważnie podarte i nawet niewyprane, za co przepraszam. Byłbym w stanie przesłać Wam nieco mydła, papierosów, ale nie wolno. Zbieram zatem u siebie i może kiedyś przywiozę. Majorowi zwróciłem 45.- RM - Tobie wysłałem 100.- Proszę o pastę do zębów, do butów, ołówek chemiczny. Karolom serdecznie dziękuję za okazywaną mi pamięć. Miło mi, że chcą mi pomóc i to mi wystarczy. Obecnie nie ma już obawy o zdrowie, najwyżej grozi to na co już wszyscy w mniejszym, lub większym stopniu cierpimy, a więc rozstrój nerwowy. Na to może jednak pomóc tylko wyjście za druty. To też mam nadzieję, że nie będę źle zrozumiany jeśli nie prześlę nalepki. Zdaje mi się, że Wasze „władze" i tak niechętnie na to patrzą, mogliby mieć z tego powodu przykrości, a ja jakoś dam sobie tu rady. Od byłych przełożonych z Anglii otrzymałem ostatnio niespodziewanie paczkę, która zawierała 500 papierosów. Czy brat Twój lub któryś z siostrzeńców pali? Po kiepskiej zimie i grypie panują u nas znowu przy tak kiepskiej pogodzie różne komplikacje jak bronchity, zapalenia płuc, opłucnej. Mści się łagodna zima. Przesyłam serdeczne pozdrowienia - Józef

145

Offen

Kriegsgefangenenpost

27.5.44 10-11

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

148

12. 6. 44.

Kochana Natalko! List otrzymałem 10. 6. Serdecznie dziękuję. Druki na paczki wysłałem 7. VI. oraz na syrup dziś. Blaszankę dobrze owiń (drutem), aby przy zgnieceniu denko górne nie odpadło. Prześlij mi też ołówek chemiczny. Jak drogo płacisz za sacharynę? Biedni u Was Ci palacze. U nas też bywały czasy że płacono po 1 marce, ale to już bardzo dawno. Obecnie już od dłuższego czasu cena angielskich nie przekracza 5, zaś amerykańskich 10 fenigów. Stwierdziłem jednak, że ponad wszystko, to wogóle nie przyzwyczajać się do palenia, aby w razie potrzeby nie oddawać chleba za trochę tytoniu. U mnie nic nowego. Od nauki ochota zupełnie odeszła. Choć ciągle dość zimno, dużo wysiaduję poza barakiem na leżaku. Trzeba wykorzystać ostatnie lato, bo następne już się tak beztrosko nie zapowiada. Obiecanej drugiej paczki żywnościowej jeszcze niema, za to poza kompletnym umundurowaniem otrzymaliśmy dość dużo bielizny z zagranicy. Jeśli mąż Anny nie pisze to nic dziwnego w tych warunkach. Biedni ludzie: tyle pracy, a skutek jaki? To są dowody jak niski jeszcze osiągnęliśmy stopień rozwoju. I dlatego nam źle wszystkim

bez wyjątku. Kilka hien żydowsko masońskich, a tyle nieszczęścia. Jeśli posadzonych masz dość jarzyn to mi napisz, przysłałbym druk na ten wyłącznie cel. W zeszłym roku trochę przeoczyłem tę sprawę. Jak zdrowie Mamy, starki i Wasze? Nic mi nie pisałaś o małych Leghornach. Czy naprawdę nic nie można było zrobić? Serdecznie pozdrawiam Was w domu, oraz znajomych – Józef

14b.

Offiz 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG 15.6.44

Kriegsgefangenenpost

Kriegsgefangenenpost

Kriegsgefangenenpost

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

149

27. VI. 1944.

Kochana Natalko! Z okazji zbliżających się urodzin składam Ci najserdeczniejsze życzenia. Napisałem list 12.6. Może nie doszedł? U nas dzisiaj jest dzień świąteczny (Władysława), u Was chyba teraz pracy nadmiar ze względu na sianokosy. Czy służącą jeszcze macie? Zamów w fie Springer: „Die Dampfturbine im Betriebe" von E. A. Kraft (37,50 RM), oraz: „Bergbaumechanik" von Märcks (1940 r.) Jeśli nie możnaby wprost, to przez Adolfa - Niech zostaną w domu, gdy nadejdą. W niedzielę odbyły się u nas zawody bokserskie. W walce pokazowej startował między innymi Kantor z Cieszyna (Baronowa pewnie go zna (młodszy syn Kantorów, oficer saperów). Zresztą nie było specjalnie na co patrzeć, ale z nudów i ja byłem obecny, a widownia pełna. Czy chłopcy uprawiają jakieś sporty w szkole, lub poza szkołą? Uważaj by specjalnie nie zapalali się do piłki nożnej, bo to wycieńcza (zwłaszcza Zbyszek jako słabszy fizycznie nie powinien zbyt długo grywać). Pogoda u nas stale zła. Przeważnie zimno; jeśli zdarzy się cieplejszy dzień to następuje to tak raptownie że trzeba ogromnie uważać przy opalaniu się - Bardzo łatwo tu o niebezpieczne przeziębienia (taki to jest klimat Pomorski). Mimo to na odległość widać że na polach rośnie dobrze, natomiast na grządkach nieco gorzej. Pozwoliłem sobie p. Loli przesłać nalepkę dla Ciurli. Przeproś i podziękuj w Jego i moim imieniu. Co słychać u Karolów? Czy zdrowi i jak mu się pracuje? Chyba już przestawia się powoli na własny interes. Serdecznie Was pozdrawiam i znajomych. Uściski dla Ciebie i dla chłopców - Józef

117

Offen
7
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (WELM)
30.6.44.-21
C

An Wielm Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

(2)

Kriegsgefangenenlager

Datum: 12. XII. 1944.

Kochany Leśku! Z okazji Twoich Imienin życzę Ci dużo szczęścia i zdrowia. Z listów Mamusi wiem, że tak Ty jak i Zbyszek zachowujecie się wzorowo. Sprawiliście mi tym dużo przyjemności. Słuchajcie więc i nadal pilnie. Budujcie z Braciszkiem swoje samoloty i okręty narazie chociaż z papieru. Może na nich nauczycie się budować samoloty prawdziwe. Te będziemy już wspólnie budować. Śpiewajcie czasem Mamusi i Babce swoje piosenki, bo często bywa im pewnie bardzo smutno. Napiszcie mi dużo o sobie. Uściskaj ode mnie Braciszka i Mamę - Twój Tatuś.

148

Kriegsgefangenenpost

Offiz. 7 IIC Geprüft

Postkarte

WOLDENBERG (NEUM) 14.7.44.-10

An

Folwarczny Czesław

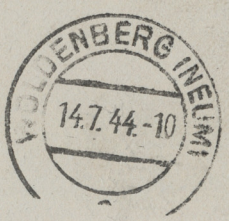

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Ppor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Barak 7a

Lager-Bezeichnung:

Kriegsgef.-Offizierlager II C

(2) Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Land: Kreis Teschen, Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

151

13. VII. 1944.

Kochana Natalko! Listy otrzymałam 1. i 11. VII, paczki 1. i 5. VII. Serdecznie Ci dziękuję. Syrup wspaniały. Datem szklankę Pieczę innych poczęstowałam. Z okazji przypadających Imienin życzę dużo szczęścia i zdrowia, do przetrwania tych ostatnich chwil rozstania, które będą już bardzo krótkie, lecz mogą być ciężkie. Prześlę Ci 2 nalepki na jarzyny, lub na inny przypadek. Paczki żywnościowej nie wysyłaj, póki nie prześlę osobnej nalepki. Sacharyna u nas po 5 fenigów. Jeśli Ci się to opłaca, to mi przesyłaj; w przeciwnym wypadku kupię sobie na miejscu. Papierosa naturalnie jeszcze nawet nie skosztowałam, choć otrzymujemy 300 sztuk / miesiąc. Wzrost jaki był taki i jest, może tylko wzrósł przez te 2 pierwsze lata przymusowego pobytu z palaczami, którzy zawsze będą u mnie obywatelami III. klasy ze względu na nieprzyjemny zapach jaki koło siebie pozostawiają. Z mężem Anny to sprawa bardzo nieprzyjemna. Szkoda byłoby upraszczać fakty, ale wygląda mi to na wiadomość złych zamiarów. Chyba że może i on miał szczęście podzielić los swego kolegi. To byłoby co innego, choć mało prawdopodobne. Żwyr oberwie wyległe bytyby i tak już niewiele warte, więc daj Spokój, nie łatwij się. Wyślałam że będzie z tym mniej kłopotu.

tymczasem to jeszcze jeden dowód, że nie mam właściwie pojęcia, jak u Was wygląda gospodarka. Ale nic dziwnego. Przecież to ma być zdobycz i nowość 20-tego wieku! U nas wakacje. Robimy mało co, bo gorąca duże a wiadomości dla wielu nieszczególne. Wielu straciło kontakt z rodzinami, więc myśli plączą się nie wokół pracy. Urodziny naprawdę miałaś nie wesołe. Zwariujcie tylko na zdrowie, by przez te kilka tygodni czemuś sobie nie zaszkodzić. Uściski przesłałem życzenia - Wasz Józef

149

Oflag II C
1
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUMK)
17.7.44 9
C

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (92) Mittel Suchau

Straße: Nr 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: [illegible] 351/XI B

Gefangenennummer: (2)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

152

23. VII. 1944.

Kochana Natalko! Na dzień Twych Imienin przesyłam serdeczne życzenia. Przypuszczam, że i ten jak wszystkie inne nie będzie dla Ciebie zbyt wesoły, ale wierz, że i chwile smutne też mają swój koniec, więc żyj i Ty nadzieją rychłej lepszej przyszłości. Pisałem Ci list 14.7, Cieśkowi kartkę 13.7 i Gustawom 21.7. Wysłałem również 2 nalepki na jarzyny. Pomidory muszą być zielone przy wysyłce i zapakowane tak, aby się nie zgniotły. Innej żywności wraz z jarzynami nie pakuj, bo może się popsuć. Karolowi widzę, że szczęście dosyć dopisuje. Co do jego planów, uważam je za dobre, myślę że to zupełnie dobrze da się zrobić i chętnie wezmę w tym udział. Co do miejsca – za najlepsze uważam dawne nasze miejsce pobytu w Świętochłowicach lub okolicy, bo tam też będzie przypuszczalnie nasze miejsce pracy. Prześlij mi pastę do zębów i sznurowadła. U nas dziś otwarcie olimpiady sportowej – Trwa 3 tygodnie. Udział bierze kilka set zawodników w konkurencjach dostępnych w naszych warunkach, a więc bez sportów wodnych i zimowych. To będzie znowu pewne urozmaicenie, bo nuda mimo wszystko trwa. Na otwarciu odegrano fanfary i 3 marsze sportowe jako pierwsze nagrody konkursu miejscowych kompozytorów. Były bardzo udane. Ja znowu rozpocząłem serję zakładów. Wygrałem już 1 czekoladę w dniu 12. VII., drugą mam już prawie pewną na koniec lipca a najważniejszą spodziewam się również wygrać z końcem listopada. Prawda, że to dziecinne, ale cóż lepszego wykombinować mogą wyjałowione głowy. Zamów u Springera: Hoffmann: „Bergwerksmaschinen" 3 Aufl. 1942. Serdecznie Was pozdrawiam, pomagajcie sobie wzajemnie jak możecie – Wasz Józef

150

Offlag 14 IIC Geprüft

Kriegsgefangenenpost

27.7.44. 10-24

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N: 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm (2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

153

3. 8. 1944

Kochana Natalko! List z 28. otrzymałem. Serdecznie dziękuję. W paczce mogłem był przesłać portrety akwarelowe, to było dozwolone, nie chciałem jednak ryzykować, aby po drodze nie zginęły. Rzeczywiście, wiele rzeczy które koledzy wysyłali, szczególnie wełnianych, nie doszło do ich rodzin. I u nas wiele ostatnio zmieniło się. Żywności zaczyna znowu powoli brakować. Z kraju przychodzi bardzo mało, z zagranicy poza 1 amerykańską miesięcznie prawie nic. Papierosy znowu skoczyły na 50 fen. Mogę Ci przesłać więcej pieniędzy jeśli potrzebujesz. Napisz mi, w przeciwnym razie zatrzymam papierosy. Co do Sudera, to pewnie, że życie tam mimo wszystko lepsze, niż u nas, ale z drugiej strony pozostanie fakt, z którego nie łatwo będzie się wytłumaczyć, więc ani nie żałuję, ani też im nie zazdroszczę. Nie przypuszczam, aby działania wojenne zbyt szybko do Was się zbliżyły. Gdyby jednak nawet tak się stało, to naturalnie nie macie się zupełnie czego obawiać i ruszać z miejsca, bo nigdzie Wam lepiej nie będzie niż u siebie w domu. Jeśliby nawet działania przeszły koło Was, to prawdopodobnie przejdą dość szybko, a wtenczas zniszczenia są mniejsze. Może nawet obecnie otrzymasz rzeczy, które Ci zabrano. Wiele rodzin wróciło już na dawne swoje mieszkania. Ale to chwilowo nie jest ważne. Świadectwami chłopców nie przejmuję się i ja, bo jeśli niema warunków, to i nauka nie wiele warta. Siwy uważam złapał dobrą branżę. Przed wojną drzewo dawało dużo dochodów. Serdecznie Was pozdrawiam. Życzę powodzenia i szczęścia, przeczekajcie spokojnie, niedługo będzie i Wam lepiej.

Józef

151

Offiz. II
14
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

9.6.44 10-1

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (92) Mittel Suchau

Straße: No 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ihre Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XIB

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

154

9. 8. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś. Serdecznie dziękuję. Pisałem do Ciebie list 3. 8. Od Lesia też otrzymałem dziś kartkę. Pisze ładnie. Bardzo to miłe, choć ten luźny kontakt. Czy on w języku ojczystym także coś umie? Że żniwa z powodu deszczów opóźniają się, teni się nie martwcie. Byle tylko nie zniszczyło się. Gdyby była pogoda, mielibyście znowu naraz za dużo pracy, skoro służącej niema. Mieszkacie na uboczu, więc nadchodzących wypadków nie macie się czego obawiać. Co ma być, to i tak raz stać się musi. Pewnie, że mieszkańcy naszych okolic Śląskich nie są do wojny przyzwyczajeni, ale dla wschodnich okolic nie jest to nic nowego, bo każde pokolenie przynajmniej kilkakrotnie przeżywa przewalanie się wojsk to w jedną, to w drugą stronę. Za pozdrowienia od Jastrzembskich dziękuję. Pewnie, że im teraz nieco lepiej. Nie martw się jednak i nam jeszcze się odmieni, a sumienie zawsze będziemy mieli czystsze. Wspomnij tylko zachowanie się jej bratów. Pannie Loli należy naturalnie pogratulować tylko, choć czas wybrała bardzo nieodpowiedni. U nas nic się nie zmieniło. Pogoda dobra, więc zboże z pól znika, choć wolno. Może i nam zdarzyć się przeniesienie, ale to obojętne, pewne podniecenie jest, ale to z braku wiadomości i paczek. Ale właśnie dlatego trzeba wziąć nerwy w garść, o co i Was proszę, bo szkoda byłoby wszelkiego niepokoju, który może się okazać w przyszłości niepotrzebny. Byłem ostatnio na komedji Niewiarowicza: „Dlaczego zaraz tragedia". Tym razem przeszła wszelkie oczekiwania. Mam znowu nieco nowych książek o sadownictwie więc więcej czytam i czas ucieka szybko! Witorskim moich listów nie czytaj. To sprawy prywatne. Serdecznie pozdrawiam, uściskaj odemnie chłopców, trzymajcie się razem i czekajcie spokojnie. Józef

152

Dtlag II C
14
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUMI)
10.8.44-19
C

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Oskar Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

155

23.8.1944

Kochana Natalko. List oraz paczkę (jarzynową) otrzymałem dziś. Kabykę Karolinę wysłałem dziś. Paczka była żywnościowa. Ponieważ o niej nic nie pisałaś, więc spodziewałem się jarzynowej. Było więc miłe zdziwienie, ale radość duża, bo zapasy moje prawie już kończą się. Serdecznie Ci dziękuję za starania. Żal mi Ciebie z powodu tak nawalnej pracy, pocieszę się jednak że niedługo a będzie i Wam lepiej. U nas wyjątkowe upały tego lata. Czasem to nawet już męczy, bo aż w oczy gryzie, zaś różnych niepotrzebnych insektów namnożyło się i ogromnie dokuczają. Jutro 5 lat jak wyjechałem z domu. Aż trudno uwierzyć aby o taki kawałek kotłowiska jaki przedstawia przeludniona Europa, ludzie tyle potrzebowali ponosić ofiar i trudów, skoro na świecie tyle jest tak dobrych miejsc, gdzie na km² mieszka 1 lub kilka mieszkańców. Jednak ludzie posiadają jakieś dziwne przyzwyczajenia do rodzinnych okolic i dziwny sentyment do ojczyzny. Może jednak wyciągniemy z ostatnich przejść jakieś wnioski na przyszłość i może chociaż chłopcom będzie już lepiej. Projekt naszego przyszłego dorobku już zupełnie w moich myślach skrystalizował się. W tym celu potrzebne będzie około 3 do 5 hektarów dobrej ziemi o południowej wystawie i w ładnym miejscu, obojętnie w jakiej okolicy. Jeśli więc czas i okoliczności pozwolą Ci na to, to poczyń potrzebne przygotowania. Pamiętaj u nas znowu lekka grypa, tym razem żołądkowa. Mnie złapało dość wcześnie, gorączka była wysoka, ale leżałem tylko 1 dzień. Po tym szybko znowu u mnie ta czerwonka minęła. Poza tym czuję się dobrze i jestem dobrej myśli. Serdecznie pozdrawiam i dziękuję. Wasz Józef

153

Offen 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

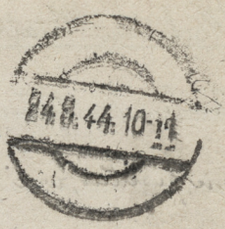

24.8.44.10-11

An Wielmo Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N= 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Absender:

Vor- und Zuname: Oka Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

156

1.9.44

Kochana Natalko! List Twój otrzymałem dziś, paczkę jarzynową wczoraj. Była prawie zupełnie w porządku choć 16 dni była w drodze. Jabłka zupełnie dobre, marchew tylko nieco zwiędła, z pomidorów jedynie 3 połówki były już nadgniłe; reszta dobra. Serdecznie Ci dziękuję, zwłaszcza zaś muszę podkreślić bardzo staranne pakowanie, skutkiem czego przez całe te 5 lat nie otrzymałem żadnej rzeczy w takim stanie, aby trzeba ją było wyrzucić, podczas gdy prawie 80% kolegów nie zdążyło jeszcze dotychczas uregulować tej sprawy tak że często całe ciasta, bochenki chleba, jajka, z takim trudem zdobyte, wędrować muszą do kosza. Masz rację - ciężko nas los doświadcza, może najciężej ze wszystkich. Dużo w tym jednak winy naszej własnej i naszych przodków z przed 300 lat. Są i inni co ponoszą za to winę. Tyle usług oddaliśmy innym, zwłaszcza zaś Rzymowi. Za to pokutujemy dziś i będziemy pokutować w przyszłości. Ale nie martw się, i nam też jeszcze będzie dobrze, choć na swój sposób. Tadek moim zdaniem postąpił jak należało. Jestem o niego spokojny. Dla chłopców zebrałem 2 komplety katalogowe znaczków obozowych. Wydałem na to oprócz już posiadanych znaczków, około 1000 papierosów. Dziwna to mania i duży snobizm, ale wielu Panów poświęca tymu cały swój czas. Ale zarobki mają też znacznie lepsze, niż przy innych obozowych warunkach. O Witorskich bądź spokojna. Na ostatku zawsze jeszcze tak będą z rączki jadać, jak im każą. O zdrowie moje bądź spokojna; jest dobre. Waga ciągle bez zmiany, około 72 kg. Gimnastykuję nadal, fryzura rośnie już od 3 miesięcy. Jeśli szczęśliwie znowu się spotkamy, nie pożałujemy prawdopodobnie tych lat rozstania! Serdecznie Was pozdrawiam. List wysłałem 23.8. - Józef

159

Offiz. II C
7
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-2.10.44.10-11

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

157

9.9.1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś, paczkę 7.9. Nadeszła w zupełnym porządku, nawet wcześniej znacznie niż normalnie. Zawiadomienie otrzymałem 2 dni wcześniej i dopłaciłem 25 fen. Przypuszczałem, że chodzi o jarzyny. Serdecznie Ci dziękuję! Przy odbiorze u nas kłopotu niema z ciężarem paczki, byle tylko rzeczy zawarte były dopuszczalne. O waszym podnieceniu i strachu wiedziałem już. Pewnie, że trudno znaleźć zaciszny przytułek, ale u Was w domu jeszcze chyba najbezpieczniej. Mój zakład (tym razem grubszy) co do powrotu opiewa na koniec listopada. Zobaczymy, czy się uda. Pannie Loli z okazji ślubu złóż w moim imieniu gratulacje. Męża jej nie znam, ale podziwiam odwagę decyzji w tak ryzykownej chwili. Jednak nie dziwię się obecnie już niczemu. Naprzykład mój sąsiad z parterowego łóżka (z zawodu sędzia), który przez 54 lat nie mógł się zdecydować na ślub w normalnych warunkach, obecnie przed kilku miesiącami ożenił się na odległość. Anna nie potrzebuje się brakiem wiadomości z Czerwonego Krzyża martwić. W tym ogólnym rozgardiaszu, z niewoli amerykańskiej wiadomości nadchodziły po upływie 1/2 roku, nawet później. Zanim jeńcy odtransportowani zostaną do obozu chociażby tylko przejściowego, zebrana zostanie ewidencja, zawiadomiony Czerwony Krzyż, to trwa. Instytucja ta ma też ograniczone możliwości, zaś działalność jej obejmuje cały świat. Wielu kolegów od żon z Rosji dotychczas jeszcze po upływie prawie 4 lat niema wiadomości. Choroby moje to drobna rzecz. W stosunku do innych, czuję się jeszcze dobrze. Przecież samych wypadków umysłowej choroby zarejestrowano ponad 300. Zresztą naczelny lekarz i chirurg to mój osobisty kolega. Pozdrawiam

Józef

155

Offiz. NC 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

12.9.74

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Spor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B Barak 7a (2)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

158

17.9.1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem dziś. Serdecznie Ci dziękuję. Poprzedni list pisałem Ci 9.9., nalepkę wysłałem 1. i 15.9. Wysyłać możesz jak Tobie wygodniej. Normalnie paczka bywa w drodze około 14 dni, nadana na dworcu około 8 dni. Halce złóż w moim imieniu wyrazy współczucia. Myślałem że sprawa wygląda lepiej - nie spodziewałem się tak niepomyślnego obrotu sprawy. Szczegółów nie znam, więc nie wiem co o tym sądzić. Trudno w tym wypadku ją pocieszać w tak dużym bólu, róbcie jednak co można, aby ból ten złagodzić. Wyobrażam sobie z treści Twych listów, jak ciężko Wam przetrwać te straszne chwile. Bądźcie jednak dobrej myśli. Pewnie - mamy dużo powodów aby cierpieć, mamy też jednak dużo powodów aby czekać i pewnym być lepszej przyszłości, tak już niedalekiej. Dziś minęło 5 lat jak prawie przypadkiem tylko uniknąłem śmierci, obecnie zdaje się być względnie bezpieczny, więc może przedwcześnie byłoby się śmucić co do przyszłości. Adamkowej pogratuluj córeczki. Wierzę że znowu spotkają się i będą mogli je dalej wychowywać. Co u Jastrzębskich i u naszych wspólnych znajomych? Dobrze, że kupiłaś miód. Ile możesz, rób aby Wam było lepiej. Jeśli potrzeba by Ci więcej pieniędzy - napisz. Obecnie niema z niemi trudności, bo przeszło połowa kolegów dawno już rodzinom nic wysłać nie może. Pogoda ciągle ładna, czas schodzi szybko, choć nerwy bardzo napięte z powodu losu naszych rodzin. Serdecznie pozdrawiam. Uściskaj chłopców. Twój Józef

156

Oflag IIC Geprüft

Kriegsgefangenenpost

19.9.44 11-2

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Opor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI.B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

(2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

159

26. 9. 1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem 24.9., paczkę jarzynową 25.9. od Karolów 22.9. Serdecznie za wszystko dziękuję. Jarzynowa była w porządku. Pomidory przeważnie były czerwone, ale wszystkie do jedzenia się nadają. Z jabłek jedno musiałem wyrzucić, reszta dobra. Bardzo się cieszę - w szafce pełno zapachu. Od Karolów także paczka była bardzo dobra. Nie spodziewałem się takiej. W moim imieniu złóż Im podziękowanie. Wysłałem 24.9. nową nalepkę - na owoce. O kompoty nie obawiaj się. Napewno zjemy my sami, bez potrzeby podziału z Witorskimi. Ani chmur, ani zawieruchy ze wschodu nie obawiaj się. Wydaje mi się że i Wschodni „Przyjaciele" już robią lokami. Ludzi może nawet im nie brakuje, ale to nie wystarcza, aby iść naprzód. Dlatego wydaje mi się, że z tej strony obawiać niczego nie potrzeba, bo większe zmiany stąd nie zdają się zapowiadać. Cieszy mnie, iż po ciężkiej letniej pracy, znowu zaczynacie czuć się lepiej i tyjecie. Ja również wyglądam dobrze, tylko te nerwy. Ale to jedynie skutek zbyt długiego przebywania w trudnych warunkach w towarzystwie, które nie dobierało się wzajemnie, lecz zmasowane zostało przymusowo. Ale to nic nowego. Pamięć przecież na świecie ogólna opinia, iż: „im więcej żyjemy z ludźmi, tym więcej kochamy zwierzęta." Ale już niedługo, a opowiem szczegółowo, dlaczego tak czarno oceniam to co zdaje się mijać. Może wraz lepiej zrozumiesz czemu myślę na przysłanie o drzewkach i o kurorcie. Te mniej dokuczają. Lolek finiszuje z egzaminami. Wujek Ciurli i jego Syn z Pogórza koło Skoczowa zginęli w bież. miesiącu. Adolf chyba zadowolony, że pracy ma nieco mniej obecnie. Serdecznie Was pozdrowiam, bądźcie dobrej myśli, może niedługo już spotkamy się

Józef

157

Offiz II C
7
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUMI)
27.9.44 - 9
C

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Ojca Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3 (2)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

160

4.10.1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem 3.10, paczkę żywnościową 1.10. Była w zupełnym porządku. Tym razem wspaniała. Serdecznie Ci dziękuję. Nalepkę wysłałem 24.9. na owoce lub żywność. Gdybyś wysyłała jarzyny to raczej suszone, bo mogłyby już zgnić w drodze i zniszczyć wszystko! Zadeklarowałem do wysyłki 115,- RM na Twój adres, lecz chciałbym przeznaczyć je dla Atalki, myślę że jej przydadzą się. Jeśli masz, to daj jej zaraz z swoich, aby nie miała trudności z zakupem zapasów na zimę i nie potrzebowała gdzieś w trudnych warunkach pracować. Możesz jej dać odrazu do 200,- RM, a ja Tobie resztę prześlę jak normalnie z końcem miesiąca. Bardzo ubolewam nad nowym wypadkiem z Anną. Niestety te ostatnie chwile muszą jeszcze wymagać ofiar. Jeśli możecie to jej pomagajcie, ewentualnie podaj mi dokładny jej adres i dane. Chciałbym jej pomóc, ale prawdopodobnie nic innego poza pieniądzmi wysłaćbym nie mógł stąd, bo władze obozowe na wysyłkę bielizny stąd ani innych rzeczy nie zezwalają. Z szeregu ostatnich listów czułem u Ciebie pewne zdenerwowanie, teraz znam powody tego. Takie same wiadomości otrzymują i inni koledzy. Wogóle bez listu źle, bo niepewność

ogromnie denerwuje, ale wiadomości z listów o losie naszych rodzin są naprawdę okropne. Nie martwcie się jednak niczem przedwcześnie. Zresztą życie dzisiaj tak małą przedstawia wartość, że niema co tak bardzo żałować. Z drugiej strony upodlenie i u własnych i u obcych, zawsze budzi wstręt. Dobrze, że Zbyszek odbędzie nauki konfirmacyjne. Jeszcze ostatnio choruje poważnie - na żołądku owrzodzenie. Stosuje ścisłą dietę, ale to nie łatwe - Serdecznie pozdrawiam. Józef

1/8

Offizier 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

-7.10.44 11-2.

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (92) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Spor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Barak 4a (2)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

161

15. 10. 1944.

List otrzymałem 7. 10. Serdecznie Ci dziękuję. Zadeklarowałem znowu do wypłaty 110,- Rm. Masz więc już pełne 220,- dla Malki. Nastąpiły u nas 2 nowe ograniczenia. Pierwsze nieprzyjemne dla Ciebie, drugie bolesne dla mnie. Zniesiono zostały w obozie wszystkie Lagerläufer, tak że żadnego środka płatniczego nie posiadamy, za wyjątkiem papierosów. Tak więc za ostrzyżenie płaci się koledze papierosami. Pensja, którą otrzymujemy pozostaje w niemieckim depozycie i wypłacić będą mógł w przyszłości tylko te 65,- Rm, które miesięcznie otrzymuję. Tym się jednak nie przejmuj i tyle ile Ci potrzeba to sobie dopożyczysz. Wiem dobrze że za taką kwotę trudno wyżyć. Drugie ograniczenie dotyczy żywności: od 25. 10. każdy jeniec posiadać może jedynie żywności na 1 dzień. Chwilowo więc żadnych paczek nie wysyłaj. Może jeszcze coś da się w tym zmienić, ale nadziei mało. Cieszę się bardzo, że chłopcy rosną dobrze. Jeśli wrócę to czasu do nauki im nie brakuje. Jak ich kształcić będę dobrze wiedział i napewno gorzej od innych im nie będzie, sumienie zaś zawsze będziemy mieli czyste. Kiedy sobie inni posyłają dzieci do gimnazjum. Gdybym sam nie mógł nimi pokierować, to wiem że sama także potrafisz ich należycie pokierować. W ostateczności zawsze macie ten kawałek pola, z którego moglibyście od biedy wyżyć, byłoby u mnie i chęci go zagospodarować. Zajmuję się namiętnie sadownictwem, prywatnie rozmawiam z inżynierem sadownikiem i ostatecznie koryguję to co wyczytałem w szeregu książkach. Może coś z tego w przyszłości i będzie. Serdecznie Was pozdrawiam. Zgryzieniami nie martw się. Józef

159

Offiz... II C

Geprüft

Kriegsgefangenenpost

WOLDENBERG (NEUMI) 17.10.44 – 8 C

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei

Absender:

Vor- und Zuname: Per Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm

Deutschland (Allemagne)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

162

25.10.44.

Kochana Natalko! List otrzymałem 16.10., paczkę owocową 17.10. Serdecznie Ci dziękuję. Jabłka nadeszły w bardzo dobrym stanie. Czy to z drzewek od Mamy? Te duże zielone o ile się nie mylę pochodzą od Hanki, przypominam sobie nawet miejsce gdzie jabłoń rośnie. Obecnie zaczynają dojrzewać. Część naturalnie poszła na poczęstowanie, resztę zużywam - po 2 sztuki na śniadanie. Ostatnie zarządzenie paczkowe na razie nie zostało zmienione jedynie termin wykonania przesunięto z 25.10., na 31.10. Jonszta dziękuje za pozdrowienia. Paczki otrzymuje od ojca i od siostry. Brata nie stracił, więc to chyba jakaś pomyłka. Dawniej korespondował z Jonsztą Henrykiem bratem Rzymanowej, który w Radomiu posiada wytwórnię marmelad, skąd też otrzymywał ładne paczki. Obecnie kontakt ustał, gdyż Henryk był przypadkiem z córeczką na urlopie w Warszawie wtenczas, gdy wybuchło powstanie. Tutejszy Jonszta nadal kocha się w p. Czehakównie, ale z dużymi trudnościami ze względu na różnice religijne i stanowczy sprzeciw jej matki. Szereg znajomych z Warszawy przyjechało

do nas. Narazie przechodzą kwarantannę. Byłem zdziwiony Twoim ostatnim listem. Zupełnie rozumię podenerwowanie odnośnie kartek, ale zastanów się tylko, co napisałaś! Nowego u mnie nic. Pogoda ciągle ładna. To ogromnie ułatwia przetrwanie. Nie wyobrażasz sobie jak trudno spędzić dzień w tej gęstwinie ludzi podenerwowanych, żyjących często bez celu. Ale to nic, przecież to jeszcze nie wszystko! Serdecznie pozdrawiam - Józef

160

Kriegsgefangenenpost

26.10.14. 8-24

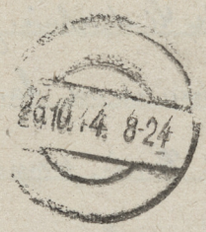

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Offlag 23 II C Geprüft

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Barak 74a

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm. (2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

163

5.11.1944.

Kochana Natalko! Listy Twoje otrzymałem 30.10 i 4.11, paczkę zaś 27.10. Serdecznie za wszystko dziękuję. Z paczką trudności nie miałem, zasadniczo paczki krajowe można otrzymywać, lecz żywności gromadzić nie można. Zagraniczne paczki też prawie ustały; prawdopodobnie poszły na pomoc dla mieszkańców Warszawy, ale rozumiejąc tam pomoc była potrzebniejsza. Za życzenia urodzinowe serdecznie Ci dziękuję. I ja doszedłem do wniosku, że zimę trzeba będzie spędzić tutaj, chociaż nic absolutnie pewnego powiedzieć nie można. A szkoda! Nie wiem dlaczego, ale te przykrycia które posiadam wszystkie zimy zupełnie mi wystarczały. Obecnie wszystko to nie wystarcza i choć dopiero listopad i jak normalnie do spania zakładam na nogi skarpetki, to kilka nocy już marznę; ale jakoś to wytrzymuję. Bielizny żadnej mi nie przysyłaj; paczkę żywnościową jeśli możesz wyślij między 15 i 20 listopada, a w niej czarny miękki ołówek, szczotkę do zębów i nino gwoździków do butów jak poprzednio! Pani Lola może już paczkę Morskiemu nadała. Prosił mnie znowu pułk. Matuszek o paczkę. Bardzo mi nieprzyjemnie stale kogoś obarczać, ale pod tym względem ludzie zupełnie przytępieli i na głowę by wsiedli, byle żołądkowi dogodzić.

Płatego przesyłam dla p. Santariusowej druk. Jeśli może niech wyśle mi chociażby sam chleb. Tylko o to prosi. Natomiast Morskiemu może przez pewien czas paczek nie wysyłać. Ze zrozumiałych względów więcej pisać nie mogę. Resztę opowiem Ci kiedyś. W Warszawie nikt nie pozostał, bo wszystko powinno spalone. Pani Zawadzka też prawdopodobnie już gdzieś w Niemczech znajduje się na robotach. To jest tragedia stale szczęśliwego narodu. Ale to nie wszystko. Komu brak rozumu ten musi cierpieć. Serdecznie Was pozdrawiam – Tonio.

161

Offen 7 Geprüft HC

Kriegsgefangenenpost

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei

11.44 8-9

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm. (2)

Barak 4a

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

164

13. 11. 1944

Kochana Natalko! Wysłałem Ci list 5. 11., oraz zadeklarowałem do wysyłki 185,- Rm. Może będą Ci potrzebne na reperację zębów, o które dbaj dopóki jeszcze jakąś opiekę dentystyczną macie. Mnie już też trzeba by solidnej reperacji zębów. Niestety ta sprawa u nas bardzo kiepsko stoi. Jest zaledwie 1 technik dentystyczny. Wyszkolił sobie szereg pomocników z pośród lekarzy weterynarji, ale to naturalnie na nasze potrzeby nie wystarczy. Dobrze, że macie nieco owoców. Jeśli możesz dokup jeszcze jabłek i nie szczędźcie ich sobie, zwłaszcza zaś dzieciom. Ostatnie badania wykazały że witaminy surowych owoców i surowych jarzyn ważniejsze niż przypuszczano dotychczas. O ile można prześlij mi buty z drewnianymi podeszwami lub jakieś inne drewniaki, byle numer nie był mniejszy niż 29 lub 43 - Posiadam u siebie drewniaki 28, ale te ogromnie kaleczą mi nogi. Innych nie mogę otrzymać, a bez drewniaków obecnie już ani chwili obejść się nie można. Urodziny obchodziłem skromnie. Na śniadanie miałem po raz pierwszy od 5 lat placki z ziemniaków, to była cała uczta urodzinowa. Po

śniadaniu byłem u Jonszty z życzeniami imieninowymi (Teodor). Naturalnie znowu zastałem go w łóżku, tym razem chorego na zapalenie migdałów. Zaniosłem mu kilka jabłek na pociechę. Ile możecie dbajcie o siebie, niczego nie szczędźcie sobie. Teraz już nie możemy się łudzić, abyśmy mogli się prędko zobaczyć. Musimy być przygotowani na dalszy rok rozłąki. Żal mi Cię bardzo, ale wyjścia honorowego z tej sytuacji niema. Prześlij trochę nici - Józef

162

Offiz. 7 EC Gebühr

Kriegsgefangenenpost

14.11.44 8-9

An Wielmożna Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (92) Mittel Suchau

Straße: N° 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien

Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Spor Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3 (Barak 7a)

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, Woldenberg / Nm (2)

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

165

25.11.1944.

Kochana Natalko! List otrzymałem 20.11. Serdecznie dziękuję. Paczki żywnościowe wysyłaj pocztą, gdyż władze obozowe twierdzą że jeńcom nie przysługuje prawo otrzymywania paczek ekspresowych i paczka mogłaby zostać skonfiskowana a to byłoby trudno przeżyć. Pani Lola może wstrzymać wysyłkę paczek Zbyszowi. Ten lekkoduch zjawił się niedawno u mnie i prosił żebym mu zamienił grysik z cukrem na papierosy. Choć dla mnie interes taki byłby bardzo pożądany, to jednak dla zasady musiałem Go odprawić z niczem. Dawniej już zamieniał żywność otrzymaną z paczek za kawę. W tych warunkach uważam wszelką pomoc niewskazaną, gdyż pomocy tej potrzebowaliby inni, będący rzeczywiście w warunkach bez wyjścia. Bądź łaskawa poinformować ją o tym, w moim imieniu podziękuj jej za okazywaną kolegom dotychczas pomoc. Odnośnie zimna to dotychczas nie dokucza mi ono zupełnie, gdyż nauczyłem się już odpowiednio się urządzać a organizm się przyzwyczaił. O zdrowiu trudno naturalnie coś powiedzieć. Zasadniczo nic mi nie dokucza. Skoro coś wyczuwam odrazu kładę się do łóż-

ka. O zadnym przesileniu choroby niema teraz mowy. Dawniej można było przed wojną grypę przenosić. Lekarzy nam nie brak, natomiast środków skąpo. Obchodu Barbórki w tym roku nie urządzamy. Obrzydło to do reszty. Koledzy z Warszawy przeszli już do nas. Pomiędzy nimi mam dużo znajomych z dawnych ćwiczeń wojskowych. Kolega ze szkoły podchorążych jest majorem. Zresztą ani lepiej ani gorzej nie wyglądają od nas. Serdecznie pozdrawiam - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

163

Offlag IIC
14
Geprüft

Kriegsgefangenenpost

An Wielm. Pani
Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: N° 3

Kreis: Teschen

Land: Oberschlesien
Landesteil (Provinz usw.)

Gebührenfrei!

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Ojciec Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C ⊗ Woldenberg/Nm.
Bawak 7 a

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

166

11. XII. 1944.

Kochana Natalko! Listy otrzymałem 27. i dziś pocztę od Karolów 4.12, od Ciebie 9. 12. Serdecznie Wam dziękuję! Karolom napiszę kartkę. Co do Zbyszka, to wolałbym aby pozostał w klasie 6. Zdrowie jego nie jest zbyt mocne, on zawsze był wątły a wiek również za młody na klasę 7. Podjąrzewam w tym chęć przysporzenia o rok wcześniej 1 pracownika. Swetry możesz przerobić. Inne rzeczy moje także używajcie. Czapka którą przesłałem mi jest ładna ale ciepła, więc jeśli nie potrzebujecie to ewentualnie wyślij Gustawowi. Może inne rzeczy byłyby im potrzebne. Odnośnie świąt to nie martw się że znowu będziemy osobno. Wogóle trzeba żyć i cieszyć się tym co daje chwila obecna. Musimy zdawać sobie sprawę z tego że sprawy poszły tak daleko, że wiele jeszcze będzie przykrości. Póki więc jesteście razem w gronie radzimy starajcie się wzajemnie sobie uprzyjemniać chwile bez obawy o przyszłość. Może ona być bardzo jeszcze ciężka, ale niespodziewanie może się i polepszyć. Uchodźców z Warszawy widujemy czasem z daleka. Widok więcej niż żałosny. Przyszłość pokaże, czy lepiej najpierw coś zrobić a potym pomyśleć, czy odwrotnie. Ja osobiście jestem tego drugiego zdania: Pomyśleć, potym zrobić. Dobrze że pomagasz w sklepie. Masz rozrywkę w tej brudnej codziennej pracy domowej. Poza tym może się przydać. Polacy w Warszawie którzy objęli sklepy po żydach, mieli się dobrze! Eligiusz był znowu u mnie: Tym razem cukier za papierosy. Wpadł w kiepskie towarzystwo. Co tygodnia urządza przyjęcia wtedy, gdy tylu Kolegów cierpi. Napiszę osobno do Pani Loli. Serdeczne życzenia świąteczne dla Was wszystkich i uściski przesyła - Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

164

Offen 7 Geprüft

Kriegsgefangenenpost

14.2.64. 8.91

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei!

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absender:

Vor- und Zuname: Pan Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, ② Woldenberg/Nm.

Auf diese Seite schreibt nur der Kriegsgefangene!
Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben!
Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny!
Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!

167

28/12.1944

Kochana Natalko! List otrzymałem 25. paczkę żywnościową z 12. XII. otrzymałem dziś. W niej wszystko w porządku, jedynie jabłka nieco nadmarznięte, lecz zdatne zupełnie do spożycia. Serdecznie Ci dziękuję. Kalepki wysyłam Ci tak jak je bieżąco otrzymuję, abyś miała na wypadek, gdyby coś miało się zmienić. Tak jak obecnie wystarczają mi zupełnie 2 paczki miesięcznie z domu, gdyż otrzymywaliśmy paczki amerykańskie (14 na rok). Chwilowo jednak Genewa zapowiada brak paczek (trudności transportowe Koalicji). Również papierosów braki. Płacili by już po 2 Marki za sztukę, ale za gotówkę nikt nie sprzeda, chyba za żywność. Gotowania w kuchni artykułów prywatnych niema już z powodu oszczędności. Opału więc gotujemy resztki papieru i odpadkami drzewa. Pan Zbigniew otrzymał w roku 1944 paczek prywatnych 36, widzisz więc, że zaradny. Podejrzewamy podobną sprawę u p. Dostalową, lecz nie chcę mieszać się w to bagno. Wojna i niewola demoralizuje więc i nas, choć nie wszystkich. Święta były najsmutniejsze z wojennych dotychczas. Żadnych wspólnych kolacyj, żadnych życzeń. Podawaj mi zawsze ilość otrzymywanych ode mnie pieniędzy, oraz

daty wysyłanych paczek, abym wiedział, że niema pomyłki. Kto jest kierownikiem szkoły i gdzie uczęszcza Zbyszek? Cieszę się z jego wyglądu i z dobrych postępów w nauce. Cesiek rozwija się więc chudy. Myślę że nie jest to skutek odżywiania. Chodzi do klasy 3-ciej? Czy o Felwarczanach niema wiadomości z niewoli? Za życzenia serdecznie Ci dziękuję. Gdybyś potrzebowała pieniędzy, lub potrzebowałby ktoś z rodziny, napisz, jak dziś się Ojciec? Życzę szczęśliwego i pomyślnego Roku 1945. Józef

Tu oddzielić!

Hier abtrennen!

165

Kriegsgefangenenpost

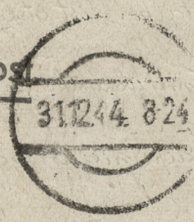

Offiz. 7 Geprüft

31.12.44. 8-24

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Landesteil: Oberschlesien

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI 3

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, (2) Woldenberg/Nm.

Deutschland (Allemagne)

Hier abtrennen! Tu oddzielić! 168

Polnische Kriegsgefangenensendung

An den Kriegsgefangenen

Ppor. Folwarczny Józef

Absender:
Nadawca:

Vor- und Zuname:
Imię i nazwisko:
Folwarczna Natalia

Ort: (9a) Mittel Suchau
Miejscowość:

Straße: Nr 3
Ulica:

Kreis: Teschen O/S.
Powiat:

Gefangenennummer: 351/XI B
Barak 7A
Lager-Bezeichnung:

Kriegsgef.-Offizierlager II C
(2) Woldenberg/Nm.
Deutschland (Allemagne)

Hier abtrennen! Tu oddzielić!

Przepisy dotyczące paczek pocztowych

Paczki i pakuneczki zostaną mi doręczone tylko wówczas, jeśli nazewnątrz na paczkę będzie nalepiony wyżej podany wydrukowany adres.

Paczki i pakuneczki, na których adresu niema, nie będą mi doręczone, tylko zostaną oddane do ogólnego użycia.

Kriegsgefangenenpost

29.12.44. 8-24

An Wielm. Pani

Folwarczna Natalia

Empfangsort: (9a) Mittel Suchau

Straße: № 3

Kreis: Teschen

Gebührenfrei

Landesteil: Oberschlesien

Deutschland (Allemagne)

Absende...

Vor- und Zuname: Por. Folwarczny Józef

Gefangenennummer: 351/XI B
Barak 7 A

Lager-Bezeichnung: Kriegsgef.-Offizierlager II C, ② Woldenberg/Nm.